

I

(Lovgivningsmæssige retsakter)

FORORDNINGER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/695

af 28. april 2021

om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 173, stk. 3, artikel 182, stk. 1, artikel 183 og artikel 188, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelser fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Det er en målsætning for Unionen at styrke sit videnskabelige og teknologiske grundlag ved at styrke det europæiske forskningsrum (EFR) med fri bevægelighed for forskere og videnskabelig og teknologisk viden og tilskynde den til at blive mere konkurrencedygtig, herunder inden for dens industri, samtidig med at alle aktiviteter inden for forskning og innovation (FoI) fremmes med henblik på at gennemføre Unionens strategiske prioriteter og forpligtelser, som i sidste instans har til formål at fremme freden, Unionens værdier og befolkningernes velfærd.
- (2) For at skabe en videnskabelig, teknologisk, økonomisk, miljømæssig og samfundsmæssig effekt i forbindelse med forfølgelsen af denne generelle målsætning og for at maksimere merværdien af Unionens FoI-investeringer bør Unionen investere i FoI gennem Horisont Europa, rammeprogrammet for forskning og innovation 2021-2027 (»programmet«). Programmet bør støtte skabelse, bedre formidling og overførsel af fremragende højkvalitetsviden og højkvalitetsteknologier i Unionen, tiltrække talent på alle niveauer og bidrage til fuld udnyttelse af Unionens talentmasse, facilitere samarbejdsforbindelser og styrke effekten af FoI i forbindelse med udvikling, støtte og gennemførelse af EU-politikker, støtte og styrke indførelse og udrulning af innovative og bæredygtige løsninger i Unionens økonomi, navnlig i små og mellemstore virksomheder (SMV'er), og i samfundet, håndtere globale udfordringer, herunder klimaændringer og De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (SDG'er), skabe beskæftigelse, øge den økonomiske vækst, fremme den industrielle konkurrenceevne og øge Unionens tiltrækningskraft på FoI-området. Programmet bør fremme alle former for innovation, herunder banebrydende innovation, fremme markedsudrulning af innovative løsninger og optimere foretagelsen af sådanne investeringer med henblik på en øget effekt inden for et styrket EFR.

⁽¹⁾ EUT C 62 af 15.2.2019, s. 33 og EUT C 364 af 28.10.2020, s. 124.

⁽²⁾ EUT C 461 af 21.12.2018, s. 79.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 17.4.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af 16.3.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets holdning af ... (endnu ikke offentliggjort i EUT).

- (3) Programmet bør oprettes for varigheden af den flerårige finansielle ramme (FFR) 2021-2027 som fastsat i Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁴⁾, uden at dette berører de tidsfrister, der er fastsat i Rådets forordning (EU) 2020/2094 ⁽⁵⁾.
- (4) Programmet bør bidrage til at øge offentlige og private investeringer i FoI i medlemsstaterne og derved medvirke til at nå målet om samlede investeringer i forskning og udvikling på mindst 3 % af Unionens bruttonationalprodukt (BNP). Opnåelse af dette mål ville kræve, at medlemsstaterne og den private sektor supplerer programmet med deres egne styrkede investeringsaktioner inden for forskning, udvikling og innovation.
- (5) Programmet bør med henblik på at opfylde målsætningerne herfor og under overholdelse af princippet om topkvalitet sigte mod bl.a. at styrke samarbejdsforbindelser i Europa og derved bidrage til at mindske FoI-kløften.
- (6) For at bidrage til at opfylde Unionens politikmålsætninger bør aktiviteter, der støttes inden for rammerne af dette program, hvor det er relevant, drage fordel af og inspirere til innovationsvenlig regulering i overensstemmelse med innovationsprincippet for at støtte en hurtigere og mere intensiv omsætning af Unionens betydelige videnaktiver til innovation.
- (7) Begreberne »åben videnskab«, »åben innovation« og »åbenhed over for verden« bør sikre topkvalitet og effekt af Unionens investeringer i FoI samtidig med, at Unionens interesser varetages.
- (8) Åben videnskab, herunder åben adgang til videnskabelige publikationer og forskningsdata, samt optimal formidling og udnyttelse af viden har potentiale til at øge kvaliteten, effekten og udbyttet af videnskab. De har også potentiale til at fremskynde udviklingen af viden ved at gøre den mere pålidelig, effektiv og nøjagtig, lettere at forstå for samfundet og mere lydhør over for samfundsmæssige udfordringer. Der bør fastsættes bestemmelser for at sikre, at støttemodtagere giver åben adgang til fagfællebedømte videnskabelige publikationer. Ligeledes bør det sikres, at støttemodtagere giver åben adgang til forskningsdata i overensstemmelse med princippet »så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt«, samtidig med at der sikres mulighed for undtagelser under hensyntagen til støttemodtagernes berettigede interesser. Der bør navnlig lægges større vægt på ansvarlig forvaltning af forskningsdata, som bør overholde principperne om, at data skal kunne findes, være tilgængelige og interoperable og kunne videreanvendes (»FAIR-principperne«), navnlig gennem integration af dataforvaltningsplaner. Hvis det er relevant, bør støttemodtagere udnytte de muligheder, der tilbydes gennem den europæiske åbne forskningscloud (EOSC) og den europæiske datainfrastruktur, og indvillige i at fremme principper og praksis vedrørende åben videnskab. Der bør tilskyndes til gensidighed inden for åben videnskab i alle associerings- og samarbejdsaftaler med tredjelande.
- (9) Programmets støttemodtagere, især SMV'er, skal tilskyndes til at gøre brug af de relevante nuværende EU-instrumenter, såsom den europæiske IP-helpdesk, der støtter SMV'er og andre deltagere i programmet med både at beskytte og håndhæve deres intellektuelle ejendomsrettigheder (IP-rettigheder).
- (10) Programmets udvikling og udformning bør imødekomme behovet for at etablere en kritisk masse af støttede aktiviteter i hele Unionen gennem tilskyndelse til ekspertisebaseret deltagelse af alle medlemsstater og gennem internationalt samarbejde i tråd med 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling (»2030-dagsordenen«), SDG'erne og Parisaftalen vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (»Parisaftalen«) ⁽⁶⁾. Gennemførelsen af programmet bør styrke forfølgelsen af SDG'erne og Unionens og dens medlemsstaters forpligtelse til at gennemføre 2030-dagsordenen for at opnå bæredygtig udvikling i de tre dimensioner heraf — den økonomiske, sociale og miljømæssige dimension — på en sammenhængende og integreret måde.
- (11) Aktiviteter, der støttes inden for rammerne af programmet, bør bidrage til at opfylde Unionens målsætninger, prioriteter og internationale forpligtelser.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 11).

⁽⁵⁾ Rådets forordning (EU) 2020/2094 af 14. december 2020 om oprettelse af et EU-genopretningsinstrument til støtte for genopretningen efter covid-19-krisen (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 23).

⁽⁶⁾ EUT L 282 af 19.10.2016, s. 4.

- (12) Programmet bør drage fordel af komplementaritet med eksisterende relevante europæiske FoI-køreplaner og -strategier samt med vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, hvor det er relevant, forudsat at relaterede FoI-behov identificeres i programmets strategiske planlægning.
- (13) Programmet bør sikre gennemsigthed og ansvarlighed for så vidt angår offentlig finansiering af FoI-projekter og således tilgodese den offentlige interesse.
- (14) Programmet bør støtte FoI-aktiviteter inden for samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber. Dette indebærer at fremme videnskabelig viden på dette område og at udnytte indsigten og fremskridtene fra samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber til at øge den økonomiske og samfundsmæssige effekt af programmet. I søjlen »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne« bør samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber blive helt integreret på tværs af alle klynger. Ud over fremme af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber i projekter bør integration af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber også støttes, når som helst det er relevant, gennem inkludering af uafhængige eksterne eksperter fra områder inden for samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber i ekspertudvalg og evalueringspaneler og gennem rettidig overvågning af og rapportering om samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber i finansierede forskningsaktioner. Navnlig bør niveauet af integration af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber overvåges i hele programmet.
- (15) I programmet bør der opretholdes en afbalanceret tilgang mellem på den ene side forskning og på den anden side innovation samt mellem bottom-up-finansiering (forsker- eller innovatordrevet) og top-down-finansiering (bestemt ved strategisk fastlagte prioriteter) alt efter arten af de medvirkende FoI-samfund i hele Unionen, typen af og formålet med de udførte aktiviteter og de tilsigtede effekter. Kombinationen af disse faktorer bør være bestemmende for valget af tilgang til de relevante dele af programmet, hvilket alt sammen bidrager til alle programmets generelle og specifikke målsætninger.
- (16) Det samlede budget til komponenten »udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet« i delen »Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af EFR« af programmet, bør udgøre mindst 3,3 % af det samlede budget for programmet og bør først og fremmest være til gavn for juridiske enheder etableret i lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen.
- (17) Topkvalitetsinitiativer bør have til formål at styrke FoI af topkvalitet i de støtteberettigede lande, herunder støtte til uddannelse for at forbedre FoI-lederevner, priser, styrkelse af innovationsøkosystemer og etablering af FoI-netværk, blandt andet på grundlag af forskningsinfrastrukturer, der finansieres af Unionen. Ansøgere bør klart vise, at de pågældende projekter er forbundet med nationale og/eller regionale FoI-strategier, for at de er berettiget til at ansøge om finansiering inden for rammerne af komponenten »udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet« i delen »Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af EFR« af programmet.
- (18) Det bør være muligt at anvende en hurtig procedure for FoI, hvor sagsbehandlingstiden frem til bevilling af støtte ikke bør overstige seks måneder, for at muliggøre hurtigere, bottom-up-adgang til finansiering for små samarbejds-konsortier, der dækker aktioner fra grundforskning til markedsanvendelse.
- (19) Programmet bør støtte alle FoI-stadier, navnlig inden for samarbejdsprojekter, og i missioner og europæiske partnerskaber, alt efter hvad der er relevant. Grundforskning er et væsentligt aktiv og en vigtig forudsætning for at øge Unionens evne til at tiltrække de bedste videnskabsfolk med henblik på at blive et globalt kraftcenter for topkvalitet. Der bør sikres en balance mellem grundforskning og anvendt forskning i programmet. Koblet med innovation vil denne balance støtte Unionens økonomiske konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse.
- (20) Der er dokumentation for, at accept af mangfoldighed i enhver forstand er afgørende for god videnskab, da videnskab drager fordel af mangfoldighed. Mangfoldighed og inklusivitet bidrager til topkvalitet inden for samarbejdsbaseret FoI: Samarbejde på tværs af fag og sektorer og i hele EFR baner vej for bedre forskning og projektforslag af højere kvalitet, kan føre til større udbredelse i samfundet og kan fremme fordelene ved innovation og således bringe Europa videre.
- (21) For at maksimere effekten af programmet bør der tages særligt hensyn til multidisciplinære, interdisciplinære og tværfaglige tilgange som nøgleelementer i vigtige videnskabelige fremskridt.

- (22) Forskningsaktiviteter, der udføres i søjlen »Videnskabelig topkvalitet«, bør fastlægges i overensstemmelse med de videnskabelige behov og muligheder og bør fremme videnskabelig topkvalitet. Forskningsdagsordenen bør fastlægges i tæt samarbejde med det videnskabelige samfund og lægge vægt på at tiltrække nye FoI-talenter, forskere, der befinder sig i begyndelsen af deres karriere, samtidig med at EFR styrkes, hjerneflugt undgås, og hjernekirkulation fremmes.
- (23) Programmet bør støtte Unionen og dens medlemsstater i at tiltrække de bedste talenter og færdigheder under hensyntagen til det forhold, at der er en meget intens international konkurrence.
- (24) Søjlen »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne« bør etableres med klynger af FoI-aktiviteter for at maksimere integrationen på tværs af de respektive tematiske områder og samtidig sikre høje og bæredygtige niveauer for effekt for Unionen i forhold til de anvendte ressourcer. Den ville tilskynde til tværfagligt, tværsektorielt, tværpolitisk og grænseoverskridende samarbejde i forbindelse med forfølgelsen af SDG'erne ved at følge principperne i 2030-dagsordenen, Parisaftalen og EU-industriernes konkurrenceevne. Tilrettelæggelse af meget ambitiøse, vidtrækkende initiativer i form af FoI-missioner ville gøre det muligt for programmet at opnå en omdannende og systemisk effekt for samfundet til støtte for SDG'erne, også gennem internationalt samarbejde og videnskabsdiplomati. Aktiviteterne i denne søjle bør omfatte hele spektret af FoI-aktiviteter for at sikre, at Unionen forbliver på forkant med udviklingen inden for strategisk fastlagte prioriteter.
- (25) Klyngen »Kultur, kreativitet og inkluderende samfund« bør bidrage væsentligt til forskningen i kulturelle og kreative sektorer, herunder i Unionens kulturarv, og navnlig give mulighed for at oprette en europæisk samarbejdsplatform inden for kulturarv.
- (26) Fuld og rettidig inddragelse af alle typer erhvervsliv i programmet, lige fra individuelle iværksættere og SMV'er til store virksomheder, vil i væsentlig grad bidrage til opfyldelsen af programmets målsætninger og nærmere bestemt hen imod skabelse af bæredygtig beskæftigelse og vækst i Unionen. Et sådant engagement fra erhvervslivets side bør udmønte sig i, at det deltager i de støttede aktioner på niveauer, der mindst svarer til dem, der blev opnået i rammeprogrammet Horisont 2020, som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013 ⁽⁷⁾ (Horisont 2020).
- (27) Aktioner under programmet ville yde vigtige bidrag til at frigøre potentialet i Unionens strategiske sektorer, herunder centrale støtteteknologier, der afspejler målsætningerne i strategien for Unionens industripolitik.
- (28) Høringer af flere interessenter, herunder civilsamfundet og erhvervslivet, bør bidrage til de perspektiver og prioriteter, der fastlægges gennem den strategiske planlægning. Dette bør munde ud i strategiske FoI-planer, der vedtages ved hjælp af gennemførelsesretsakter med henblik på udarbejdelse af arbejdsprogrammernes indhold.
- (29) For at en specifik aktion kan finansieres, bør arbejdsprogrammet tage hensyn til resultatet af specifikke tidligere projekter, samt til det videnskabelige, teknologiske og innovative niveau på nationalt plan, EU-plan og internationalt plan og til de relevante politik-, markeds- og samfundstendenser.
- (30) Det er vigtigt at støtte Unionens erhvervsliv i at forblive eller blive et af verdens førende inden for innovation, digitalisering og klimaneutralitet, navnlig gennem investeringer i centrale støtteteknologier, der vil understøtte fremtidens erhvervsliv. Programmets aktioner bør afhjælpe markedssvigt eller suboptimale investeringsforhold, sætte skub i investeringer på en forholdsmæssig og gennemsigtig måde, uden overlappning med eller fortrængning af privat finansiering, og have en klar europæisk merværdi og et offentligt investeringsafkast. Dermed vil der sikres overensstemmelse mellem programmets aktioner og Unionens statsstøtteregler med henblik på at tilskynde til innovation og undgå uberettiget konkurrenceforvridning på det indre marked.

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013 af 11. december 2013 om Horisont 2020 — rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1982/2006/EF (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 104).

- (31) Programmet bør støtte FoI på en integreret måde under overholdelse af alle relevante bestemmelser inden for rammerne af Verdenshandelsorganisationen. Begrebet forskning, herunder eksperimentel udvikling, bør anvendes i overensstemmelse med Frascatimanualen, der er udarbejdet af Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD), mens begrebet innovation bør anvendes i overensstemmelse med Oslomanualen, der er udarbejdet af OECD og Eurostat, og som følger en bred tilgang, der omfatter social innovation og design. I lighed med hvad der var tilfældet i Horisont 2020, bør OECD's definitioner angående teknologisk modenhedsniveau (TRL) fortsat tages i betragtning i forbindelse med klassificeringen af teknologisk forskning, produktudvikling og demonstrationsaktiviteter samt i forbindelse med definitionen af typer af aktioner, som er til rådighed i indkaldelser af forslag. Der bør ikke ydes tilskud til aktioner, hvis aktiviteter går videre end TRL 8. Det bør være muligt for arbejdsprogrammet at yde tilskud til produktvalidering og markedsintroduktion i stor målestok for en given indkaldelse i søjlen »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne«.
- (32) Programmet bør bidrage til rummålsætninger på et udgiftsniveau, der forholdsmæssigt mindst svarer til niveauet i Horisont 2020.
- (33) Kommissionens meddelelse af 11. januar 2018 med titlen »Midtvejsevaluering af Horisont 2020: Maksimering af virkningen af EU's programmer for forskning og innovation«, Europa-Parlamentets beslutning af 13. juni 2017 om vurdering af gennemførelsen af Horisont 2020 med henblik på midtvejsevalueringen og forslaget til det 9. rammeprogram ⁽⁸⁾ samt Rådets konklusioner af 1. december 2017 med titlen »Fra den foreløbige evaluering af Horisont 2020 hen imod det niende rammeprogram« rummer et sæt anbefalinger til programmet, herunder til dets regler for deltagelse og formidling. Disse anbefalinger bygger på erfaringerne fra Horisont 2020 samt input fra EU-institutioner og interessenter. Disse anbefalinger omfatter forslag om foranstaltninger til fremme af hjerne-cirkulation og facilitere åbenhed i FoI-netværk for at investere mere ambitiøst med henblik på at nå en kritisk masse og maksimere effekten, at støtte banebrydende innovation, at prioritere Unionens FoI-investeringer på områder med høj merværdi, navnlig gennem missionsorientering, fuld, velinformeret og rettidig inddragelse af borgerne og omfattende kommunikation, at rationalisere EU-finansieringen for at udnytte FoI-potentialet fuldt ud, herunder forskningsinfrastrukturer i hele Unionen, såsom ved at strømline viften af europæiske partnerskabsinitiativer og samfinansieringsordninger, at udvikle flere og mere konkrete synergier mellem Unionens forskellige finansieringsinstrumenter, navnlig ved at afhjælpe ikkekomplementær interventionslogik og kompleksiteten af de forskellige finansierings- og andre forskrifter og også med sigte på at bidrage til at mobilisere underudnyttet FoI-potentiale i hele Unionen, at styrke internationalt samarbejde og åbenhed over for tredjelands deltagelse samt at videreføre forenklingen baseret på erfaringerne med gennemførelsen af Horisont 2020.
- (34) I betragtning af, at det er nødvendigt at rette særlig opmærksomhed mod koordinering og komplementaritet mellem forskellige EU-politikker, bør programmet tilstræbe synergier med andre EU-programmer fra deres udformning og strategiske planlægning til projektudvælgelse, forvaltning, kommunikation, formidling og udnyttelse af resultater, overvågning, revision og styring. For så vidt angår finansiering af FoI-aktiviteter bør synergier gøre det muligt at harmonisere regler, herunder reglerne for omkostningers støtteberettigelse, mest muligt. For at undgå dobbeltarbejde eller overlapninger, at øge EU-finansieringens løftestangeffekt og at mindske den administrative byrde for ansøgere og støttemodtagere bør det være muligt at fremme synergier, navnlig ved hjælp af alternativ, kombineret, kumulativ finansiering og overførsler af midler.
- (35) I overensstemmelse med forordning (EU) 2020/2094 og inden for grænserne af de deri tildelte midler bør der træffes foranstaltninger med henblik på genopretning og resiliens inden for rammerne af programmet for at imødegå covid-19-krisens hidtil usete konsekvenser. Sådanne supplerende midler bør anvendes på en måde, hvormed det sikres, at fristerne i forordning (EU) 2020/2094 overholdes. Sådanne supplerende midler bør udelukkende tildeles FoI-aktioner, der er rettet mod at afhjælpe konsekvenserne af covid-19-krisen, og navnlig dens økonomiske, sociale og samfundsmæssige konsekvenser.
- (36) For at Unionens finansiering kan opnå den størst mulige effekt og give det mest effektive bidrag til opfyldelsen af Unionens politikmålsætninger og forpligtelser bør det være muligt for Unionen at indgå europæiske partnerskaber med partnere i den private og/eller offentlige sektor. Sådanne partnere omfatter erhvervslivet, SMV'er, universiteter, forskningsorganisationer, FoI-interessenter, organer, der har fået overdraget offentlige tjenesteydelsesopgaver på lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt niveau eller civilsamfundsorganisationer, herunder fonde og ikkestatslige organisationer (NGO'er), der støtter og/eller udfører FoI, forudsat at de ønskede effekter kan opnås mere effektivt i fællesskab end af Unionen alene.

⁽⁸⁾ EUT C 331 af 18.9.2018, s. 30.

- (37) Det bør afhængigt af medlemsstaternes beslutning være muligt at betragte bidragene fra programmer, der medfinansieres af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), som bidrag fra den deltagende medlemsstat til europæiske partnerskaber i henhold til programmet. Denne mulighed bør dog ikke berøre nødvendigheden af at overholde alle de bestemmelser, der gælder for disse bidrag, som fastsat i en forordning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visapolitik (forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027) og de fondsspecifikke forordninger.
- (38) Programmet bør styrke samarbejdet mellem europæiske partnerskaber og partnere i den private og/eller offentlige sektor på internationalt niveau, herunder ved at sammenføre Fol-programmer og grænseoverskridende investeringer i Fol til gensidig fordel for mennesker og virksomheder og samtidig sikre, at Unionen kan fastholde sine interesser på strategiske områder.
- (39) Flagskibe for fremtidige og opdukkende teknologier (FET) har vist sig at være et effektivt instrument, der giver fordele for samfundet gennem en fælles, koordineret indsats fra EU og medlemsstaterne. Aktiviteter, der udføres inden for rammerne af FET-flagskibene Graphene, projektet om menneskehjernen og kvanteteknologi, som støttes i Horisont 2020, vil fortsat blive støttet i programmet gennem indkaldelser af forslag, der indgår i arbejdsprogrammet. Forberedende aktioner, der støttes i FET-flagskibsdelen af Horisont 2020, vil indgå i den strategiske planlægning i forbindelse med programmet og bidrage til arbejdet om missioner, samfinansierede partnerskaber og/eller europæiske partnerskaber med fælles programlægning og regelmæssige indkaldelser af forslag.
- (40) Det Fælles Forskningscenter (JRC) bør fortsat levere uafhængig, kundeorienteret videnskabelig dokumentation og teknisk støtte til Unionens politikker gennem hele politikcyklussen. JRC's direkte aktioner bør gennemføres på en fleksibel, effektiv og gennemsigtig måde, som tager hensyn til EU-politikernes behov og de relevante behov hos JRC's brugere, og som sikrer beskyttelse af Unionens finansielle interesser. JRC bør vedblive med at generere ekstra ressourcer.
- (41) Søjlen »Et innovativt Europa« bør fastlægge en række foranstaltninger for at yde integreret støtte til opfyldelse af behovene hos iværksættere og i forbindelse med iværksætteri, som tilsigter at virkeliggøre og fremskynde banebrydende innovation med henblik på hastig markedsvækst samt fremme Unionens strategiske autonomi og samtidig bevare en åben økonomi. Søjlen bør udgøre et one-stop-shop for at tiltrække og støtte alle typer af innovatorer og innovative virksomheder, såsom SMV'er, herunder nyetablerede virksomheder og i undtagelses-tilfælde små midcapselskaber, med potentiale til at opskalere på EU-plan og på internationalt plan. Søjlen bør tilbyde hurtige og fleksible tilskud og medinvesteringer, herunder med private investorer. Disse målsætninger bør forfølges gennem oprettelse af et europæisk innovationsråd (EIC). Søjlen bør også støtte Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) og de europæiske innovationsøkosystemer i bred forstand, navnlig gennem europæiske partnerskaber med nationale og regionale innovationsstøtteaktører.
- (42) I denne forordning, og navnlig for så vidt angår aktiviteter, der udføres inden for rammerne af EIC, bør der ved »en nyetableret virksomhed« forstås en SMV i en tidlig fase af sin livscyklus, herunder dem der er oprettet som spinoffvirksomheder fra universiteters forskningsaktiviteter, der sigter mod at finde innovative løsninger og skalerbare forretningsmodeller, og som er uafhængig jf. artikel 3 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF⁽⁹⁾; ved et »midcapselskab« bør der forstås et selskab, som ikke er en SMV, og som har mellem 250 og 3 000 ansatte, idet antallet af ansatte beregnes i overensstemmelse med afsnit I, artikel 3-6, i bilaget til nævnte henstilling; og ved et »lille midcapselskab« bør der forstås et midcapselskab, som har op til 499 ansatte.

⁽⁹⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

- (43) Politikmålsætningerne for programmet skal også gennemføres via finansielle instrumenter og budgetgaranti fra InvestEU-programmet, hvorved synergier mellem de to programmer fremmes.
- (44) EIC bør sammen med andre komponenter af programmet stimulere alle former for innovation spændende fra inkrementel til banebrydende og disruptiv innovation, som især er rettet mod markedsskabende innovation. EIC bør i kraft af sine Pathfinder- og Acceleratorinstrumenter tilsigte at udpege, udvikle og udrulle højrisikoinnovationer af enhver art, herunder inkrementelle innovationer, med hovedfokus på banebrydende, disruptive og højteknologiske innovationer, der har potentiale til at blive markedsskabende innovationer. Gennem sammenhængende og strømlinet støtte bør EIC udfylde det nuværende tomrum inden for offentlig støtte og private investeringer med henblik på banebrydende innovation. EIC's instrumenter kræver særlige juridiske og forvaltningsmæssige ordninger for at afspejle dets målsætninger, navnlig aktioner med henblik på udrulning på markedet.
- (45) Hensigten med Accelerator er at bygge bro over »dødens dal« mellem forskning, fasen før massekommercialisering og opskalering af virksomheder. Accelerator vil yde støtte til operationer med stort potentiale, der indebærer sådanne teknologiske, videnskabelige, finansielle, ledelsesmæssige eller markedsmæssige risici, at de endnu ikke anses for at være egnede til bankfinansiering og derfor ikke kan mobilisere betydelige investeringer fra markedet, og derved supplere InvestEU-programmet.
- (46) I tæt synergi med InvestEU-programmet bør Accelerator i dens blandede finansierings- og egenkapitalstøtteform finansiere projekter, der gennemføres af SMV'er, herunder nyetablerede virksomheder, og i undtagelsestilfælde tilfælde små midcapselskaber, som enten endnu ikke er i stand til at generere indtægter, som endnu ikke er rentable, eller som endnu ikke er i stand til at tiltrække tilstrækkelige investeringer til fuldt ud at gennemføre deres projekters forretningsplan. Sådanne støtteberettigede enheder ville blive betragtet som ikke værende egnede til bankfinansiering, selv om en del af deres investeringsbehov kunne være blevet eller kunne blive dækket af en eller flere investorer som f.eks. en privat eller offentlig bank, et family office, en venturekapitalfond eller en business angel. På denne måde har Accelerator til formål at overvinde et markedssvigt og finansiære enheder, der er lovende, men som endnu ikke er egnede til bankfinansiering, der er involveret i banebrydende markedsskabende innovationsprojekter. Når disse projekter bliver egnede til bankfinansiering, kunne de finansieres fra InvestEU-programmet.
- (47) Selv om budgettet for Accelerator hovedsageligt bør fordeles gennem blandet finansiering, bør Accelerators støtte udelukkende i form af tilskud til SMV'er, herunder nyetablerede virksomheder, med henblik på artikel 48 svare til den støtte, der ydes fra SMV-instrumentets budget i Horisont 2020.
- (48) EIT bør primært via sine videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er) og ved at udvide sin regionale innovationsordning tage sigte på at styrke innovationsøkosystemer, som håndterer globale udfordringer. Dette bør opnås ved at fremme integration af innovation, forskning, videregående uddannelse og iværksætteri. EIT bør i overensstemmelse med en forordning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (»EIT-forordningen«) og EIT's strategiske innovationsdagsorden, der er omhandlet i en afgørelse vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om den strategiske innovationsdagsorden for Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) for 2021-2027, fremme innovation gennem sine aktiviteter og bør i væsentlig grad øge sin støtte til integration af videregående uddannelse inden for innovationsøkosystemet, navnlig ved at stimulere iværksætteruddannelse, fremme stærkt ikkefagspecifikt samarbejde mellem erhvervslivet og den akademiske verden og udpege potentielle færdigheder for kommende innovatorer for at håndtere globale udfordringer, hvilket omfatter avancerede digitale færdigheder og innovationsfærdigheder. EIT's støtteordninger bør være til gavn for EIC-støttemodtagere, samtidig med at nyetablerede virksomheder hidrørende fra EIT's VIF'er bør have forenklet og dermed hurtigere adgang til EIC-aktioner. Selv om EIT's fokus på innovationsøkosystemer bør gøre det naturligt egnet inden for søjlen »Et innovativt Europa«, bør det også støtte de andre søjler, alt efter hvad der er relevant. Unødvendig overlapning mellem VIF'er og andre instrumenter inden for samme område, navnlig andre europæiske partnerskaber, bør undgås.
- (49) Der bør sikres og bevares lige vilkår for virksomheder, der konkurrerer på et givet marked, eftersom dette er et centralt krav for, at alle typer innovation, herunder banebrydende, disruptiv og inkrementel innovation, kan trives, hvilket sætter især et stort antal små og mellemstore innovatorer i stand til at opbygge FoU-kapacitet, høste udbyttet af deres investering og erobre en andel af markedet.

- (50) Programmet bør fremme og integrere samarbejde med tredjelande og internationale organisationer og initiativer på grundlag af Unionens interesser, gensidige fordele, internationale forpligtelser, videnskabsdiplomati og, så vidt muligt, gensidighed. Internationalt samarbejde bør sigte mod at styrke Unionens ekspertise inden for FoI, tiltrækningskraft, evne til at fastholde de bedste talenter samt økonomisk og industriel konkurrenceevne, at håndtere globale udfordringer, herunder SDG'erne ved at følge principperne i 2030-dagsordenen og Parisaftalen, og at støtte Unionens eksterne politikker. En tilgang med en generel åbenhed for international deltagelse og målrettede internationale samarbejdsaktioner bør følges, herunder gennem passende berettigelse til finansiering for enheder, der er etableret i lav- til mellemindekomstlande. Unionen bør sigte mod at indgå internationale samarbejdsaftaler på FoI-området med tredjelande. Samtidig bør tredjelandes associering, navnlig i samarbejdsområder af programmet, fremmes i overensstemmelse med associeringsaftaler, idet der fokuseres på merværdi for Unionen. Ved tildelingen af associerede landes finansielle bidrag til programmet bør Kommissionen tage hensyn til omfanget af disse tredjelandes juridiske enheders deltagelse i programmets forskellige dele.
- (51) Med et tættere forhold mellem videnskab og samfund og optimering af fordelene ved deres samspil for øje bør programmet engagere og inddrage alle samfundsaktører, såsom borgere og civilsamfundsorganisationer, i fælles udarbejdelse og medskabelse af dagsordener og indhold vedrørende ansvarlig forskning og innovation (RRI), og gennemgående i processer, som imødekommer borgernes og civilsamfundets bekymringer, behov og forventninger, fremme videnskabelig uddannelse, gøre videnskabelig viden offentligt tilgængelig og lette borgernes og civilsamfundsorganisationers deltagelse i programmets aktiviteter. Dette bør gøres i hele programmet og gennem særskilte aktiviteter i delen »Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af EFR«. Inddragelse af borgerne og civilsamfundet i FoI bør ledsages af offentlige outreachaktiviteter for at skabe og fastholde offentlig støtte til programmet. Programmet bør også søge at fjerne hindringer for og fremme synergier mellem videnskab, teknologi, kultur og kunst for at opnå en ny kvalitet af bæredygtig innovation. De foranstaltninger, som træffes med henblik på at forbedre inddragelsen af borgerne og civilsamfundet i de støttede projekter, bør overvåges.
- (52) I programmet bør der, hvor det er relevant, tages hensyn til de særlige karakteristika for regionerne i den yderste periferi som anført i artikel 349 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og i tråd med Kommissionens meddelelse af 24. oktober 2017 med titlen »Et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi«, som Rådet har hilst velkommen.
- (53) De aktiviteter, der udvikles inden for programmets rammer, bør tilstræbe at fjerne skævheder og uligheder mellem mænd og kvinder, forbedre balancen mellem arbejdsliv og privatliv og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder inden for FoI, herunder princippet om lige løn uden forskelsbehandling baseret på køn, i overensstemmelse med artikel 2 og 3 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 8 og 157 i TEUF. Kønsaspektet bør integreres i FoI-indhold og følges på alle stadier i forskningscyklussen. Desuden bør programmets aktiviteter tage sigte på at fjerne uligheder og fremme lighed og mangfoldighed i alle aspekter af FoI med hensyn til alder, handicap, race og etnicitet, religion eller tro samt seksuel orientering.
- (54) I lyset af de særlige forhold i forsvarsindustriektoren bør nærmere bestemmelser for EU-finansiering til forsvarsforskningsprojekter fastsættes i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/697⁽¹⁰⁾ (»Den Europæiske Forsvarsfond«), hvori reglerne for deltagelse i forsvarsforskning fastlægges. Aktiviteter, der skal udføres inden for rammerne af Den Europæiske Forsvarsfond, bør udelukkende have fokus på forsvarsforskning og -udvikling, mens aktiviteter, der udføres inden for rammerne af særprogrammet oprettet ved Rådets afgørelse 2021/764⁽¹¹⁾ (»særprogrammet«) og EIT, udelukkende bør have fokus på civile anvendelser. Unødvendig overlappning bør undgås.

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/697 af 29. april 2021 om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1092 (se side 149 i denne EUT).

⁽¹¹⁾ Rådets afgørelse (EU) 2021/764 af den 10. maj 2021 om oprettelse af særprogrammet til gennemførelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation og om ophævelse af afgørelse 2013/743/EU (EUT LI 167 af 12.5.2021, s. 1).

- (55) Der fastsættes ved denne forordning en finansieringsramme for hele programmets varighed, som skal udgøre det primære referencebeløb, jf. punkt 18 i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter ⁽¹²⁾, for Europa-Parlamentet og Rådet under den årlige budgetprocedure. Denne finansieringsramme omfatter et beløb på 580 000 000 EUR i løbende priser til det særprogram, der er oprettet ved afgørelse (EU) 2021/764, og til EIT i overensstemmelse med Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens fælles erklæring af 16. december 2020 om styrkelse af særprogrammer og tilpasning af basisretsakter ⁽¹³⁾.
- (56) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁴⁾ (»finansforordningen«) finder anvendelse på dette program. Finansforordningen fastsætter regler for gennemførelsen af EU-budgettet, herunder reglerne for tilskud, priser, udbud, indirekte forvaltning, finansielle instrumenter, budgetgarantier, finansiel bistand og godtgørelse af eksterne eksperter.
- (57) I overensstemmelse med finansforordningens artikel 193, stk. 2, kan der ydes tilskud til en allerede påbegyndt aktion, forudsat at ansøgeren kan godtgøre, at det var nødvendigt at igangsætte aktionen inden undertegnelsen af tilskudsaftalen. Omkostninger, som er påløbet forud for datoen for indgivelsen af ansøgningen om tilskud, er dog ikke støtteberettigede, undtagen i behørigt begrundede undtagelsestilfælde. For at undgå enhver afbrydelse af Unionens støtte, som kan være til skade for Unionens interesser, bør det være muligt i finansieringsafgørelsen i en begrænset periode ved begyndelsen af FFR 2021-2027 og kun i behørigt begrundede tilfælde at fastsætte, at aktiviteter og omkostninger er støtteberettigede fra begyndelsen af regnskabsåret 2021, selv om de er gennemført og påløbet, inden ansøgningen om tilskud blev indgivet.
- (58) Der bør gennem hele programmet konstant tilstræbes administrativ forenkling, navnlig reduktion af den administrative byrde for støttemodtagere. Kommissionen bør endvidere forenkle sine værktøjer og retningslinjer på en sådan måde, at de udgør en minimal byrde for støttemodtagere. Kommissionen bør navnlig overveje at udsende en forkortet udgave af vejledningen.
- (59) Fuldførelsen af det digitale indre marked og de stadig større muligheder som følge af konvergensen mellem digitale og fysiske teknologier kræver øgede investeringer. Programmet bør bidrage til denne indsats med en betydelig forøgelse af udgifterne til primære aktiviteter inden for digital FoI sammenlignet med Horisont 2020 ⁽¹⁵⁾. Dette bør sikre, at Europa forbliver i front, når det drejer sig om FoI på det digitale område.
- (60) Kvanteforskning inden for rammerne af klyngen »Det digitale område, industri og rummet« under søjle II bør prioriteres i betragtning af dens afgørende rolle i den digitale omstilling, nemlig ved at udvide Europas videnskabelige lederskab og ekspertise inden for kvanteteknologier, så det planlagte budget, der blev fastsat i 2018, kan nås.

⁽¹²⁾ OJ L 433 I af 22.12.2020, s. 28.

⁽¹³⁾ EUT C 444 I af 22.12.2020, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Af Kommissionens meddelelse af 14. februar 2018 med titlen »En ny, moderniseret flerårig finansiel ramme for en Europæisk Union, der effektivt lever op til de valgte prioriteter for perioden efter 2020« fremgår det, at der er brugt 13 mia. EUR på de primære digitale aktiviteter under Horisont 2020, rammeprogrammet for forskning og innovation.

- (61) I overensstemmelse med finansforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 ⁽¹⁶⁾ og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, EF) nr. 2185/96 ⁽¹⁸⁾ og (EU) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾ skal Unionens finansielle interesser beskyttes ved hjælp af forholdsmæssige foranstaltninger, herunder foranstaltninger vedrørende forebyggelse, opdagelse, korrektion og undersøgelse af uregelmæssigheder, herunder svig, vedrørende tilbagesøgning af tabte, uberettiget udbetalte eller ukorrekt anvendte midler og, hvor det er relevant, vedrørende pålæggelse af administrative sanktioner.

Navnlig har Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) i overensstemmelse med forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og (EU, Euratom) nr. 883/2013 beføjelse til at foretage administrative undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, med henblik på at fastslå, om der foreligger svig, korruption eller enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser. Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) er i overensstemmelse med forordning (EU) 2017/1939 beføjet til at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger til skade for Unionens finansielle interesser som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 ⁽²⁰⁾. I overensstemmelse med finansforordningen skal enhver person eller enhed, som modtager EU-midler, samarbejde fuldt ud om beskyttelse af Unionens finansielle interesser, give Kommissionen, OLAF, Revisionsretten og, for så vidt angår de medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde i henhold til forordning (EU) 2017/1939, EPPO de fornødne rettigheder og den fornødne adgang og sikre, at eventuelle tredjeparter, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler, tildeler tilsvarende rettigheder.

- (62) Tredjelande, der er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), kan deltage i EU-programmer inden for rammerne af det samarbejde, der er etableret ved aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ⁽²¹⁾, som fastsætter, at programmerne gennemføres på grundlag af en afgørelse vedtaget i henhold til nævnte aftale. Tredjelande kan også deltage på grundlag af andre retlige instrumenter. Der bør indsættes en særlig bestemmelse i denne forordning med et krav om, at tredjelande skal give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser.
- (63) I henhold til artikel 94 i Rådets afgørelse 2013/755/EU ⁽²²⁾ er personer og enheder, som er etableret i oversøiske lande eller territorier, finansieringsberettigede med forbehold af programmets regler og målsætninger og eventuelle ordninger, som finder anvendelse på den medlemsstat, som det pågældende oversøiske land eller territorium hører under.
- (64) I henhold til punkt 22 og 23 i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽²³⁾ bør dette program evalueres på grundlag af oplysninger indsamlet i overensstemmelse med specifikke rapporterings- og overvågningskrav, samtidig med at overregulering og en administrativ byrde undgås, navnlig for medlemsstaterne og programmets støttemodtagere. Disse krav bør, hvor det er relevant, omfatte målbare indikatorer som grundlag for evaluering af programmets virkninger i praksis.

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁹⁾ Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (»EPPO«) (EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 af 5. juli 2017 om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 29).

⁽²¹⁾ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

⁽²²⁾ Rådets afgørelse 2013/755/EU af 25. november 2013 om de oversøiske landes og territoriers associering med Den Europæiske Union (»associeringsafgørelse«) (EUT L 344 af 19.12.2013, s. 1).

⁽²³⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

- (65) For at sikre en effektiv vurdering af programmets fremskridt hen imod opnåelsen af dets målsætninger bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF for så vidt angår ændring af bilag V med hensyn til indikatorerne for effektveje, hvis det skønnes at være nødvendigt, og for at fastsætte referencescenarier og mål samt for at supplere denne forordning med bestemmelser om oprettelse af en overvågnings- og evalueringsramme. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (66) Sammenhæng og synergier mellem programmet og Unionens rumprogram vil fremme en globalt konkurrencedygtig og innovativ europæisk rumsektor, styrke Europas uafhængighed i forbindelse med adgang til og anvendelse af rummet i et sikkert og trygt miljø samt styrke Europas rolle som global aktør. Topkvalitet i forskning, banebrydende løsninger og downstreambrugere i programmet vil blive støttet af data og tjenester, som stilles til rådighed via Unionens rumprogram.
- (67) Sammenhæng og synergier mellem programmet og Erasmus+ vil fremme indførelsen af forskningsresultater gennem uddannelsesaktiviteter, sprede innovationsånden til uddannelsessystemet og sikre, at uddannelsesaktiviteter bygger på de seneste FoI-aktiviteter. I den forbindelse vil programmet efter de pilotaktioner, der blev iværksat inden for rammerne af Erasmus+ 2014-2020 vedrørende europæiske universiteter, komplementere støtten fra Erasmus+ til europæiske universiteter på en synergetisk måde, hvor det er relevant.
- (68) For at øge programmets effekt med hensyn til gennemførelse af Unionens prioriteter bør der tilskyndes til og tilstræbes synergier med programmer og instrumenter, der har til formål at imødekomme nye EU-behov, herunder med mekanismen for en retfærdig omstilling, genopretnings- og resiliensfaciliteten og EU4Health-programmet.
- (69) Reglerne for deltagelse og formidling bør i tilstrækkelig grad afspejle programmets behov, idet der tages hensyn til de rejste betænkeligheder og fremsatte anbefalinger fra forskellige interessenter samt i midtvejsevalueringen af Horisont 2020, som blev foretaget med bistand fra uafhængige eksterne eksperter.
- (70) Fælles regler i hele programmet bør sikre en sammenhængende ramme, som faciliterer deltagelse i programmer, der støttes finansielt af programmets budget, herunder deltagelse i programmer, der forvaltes af finansieringsorganer, såsom EIT, fællesforetagender eller enhver anden struktur i henhold til artikel 187 i TEUF, og deltagelse i programmer, der iværksættes af medlemsstaterne i henhold til artikel 185 i TEUF. Det bør være muligt at vedtage særlige regler, men sådanne undtagelser bør begrænses til, når det er strengt nødvendigt og behørigt begrundet.
- (71) Aktioner, der falder ind under programmets anvendelsesområde, bør overholde grundlæggende rettigheder og respektere de principper, som navnlig anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder («chartret»). Sådanne aktioner bør være i overensstemmelse med alle retlige forpligtelser, herunder international ret, og enhver relevant afgørelse fra Kommissionen, såsom Kommissionens meddelelse af 28. juni 2013 ⁽²⁴⁾, samt etiske principper, hvilket indbefatter at undgå at krænke forskningsintegriteten. Der bør tages hensyn til udtalelser fra Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik inden for Naturvidenskab og Ny Teknologi, Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, hvor det er relevant. Der bør også tages hensyn til artikel 13 i TEUF i forbindelse med forskningsaktiviteter, og anvendelsen af dyr i forskning og forsøg bør mindskes med henblik på i sidste instans at erstatte deres anvendelse.
- (72) For at sikre videnskabelig topkvalitet og i overensstemmelse med artikel 13 i chartret bør programmet fremme respekten for den akademiske frihed i alle lande, der modtager midler fra programmet.

⁽²⁴⁾ EUT C 205 af 19.7.2013, s. 9.

- (73) I overensstemmelse med målsætningerne for internationalt samarbejde som beskrevet i artikel 180 og 186 i TEUF bør deltagelse af juridiske enheder, der er etableret i tredjelande, og internationale organisationer fremmes på grundlag af gensidige fordele og Unionens interesser. Gennemførelsen af programmet bør være i overensstemmelse med de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til artikel 75 og 215 i TEUF, og bør overholde international ret. For så vidt angår aktioner vedrørende Unionens strategiske aktiver, interesser, uafhængighed eller sikkerhed bør det være muligt at begrænse deltagelse i programmets specifikke aktioner til juridiske enheder, som kun er etableret i medlemsstaterne, eller til juridiske enheder, som er etableret i nærmere angivne associerede lande eller andre tredjelande ud over medlemsstaterne. Enhver udelukkelse af juridiske enheder, som er etableret i Unionen eller i associerede lande, som direkte eller indirekte kontrolleres af ikkeassocierede tredjelande eller af juridiske enheder fra ikkeassocierede tredjelande, bør tage hensyn til på den ene side de risici, som inddragelsen af sådanne enheder ville indebære, og på den anden side de fordele, som deres deltagelse ville generere.
- (74) Programmet anerkender, at klimaændringer er en af de største globale og samfundsmæssige udfordringer, og afspejler betydningen af at bekæmpe klimaændringer i overensstemmelse med Unionens forpligtelse til at gennemføre Parisaftalen og nå SDG'erne. I overensstemmelse med bør programmet bidrage til at integrere klimaaktioner og til at nå et overordnet mål om, at 30 % af udgifterne i EU-budgettet støtter klimamålsætninger. Klimatiltag bør integreres på passende vis i FoI-indhold og anvendes på alle stadier i forskningscyklussen.
- (75) I forbindelse med den klimarelaterede effektvej bør Kommissionen aflægge rapport om resultaterne, innovationerne og de aggregerede anslåede virkninger af projekter, der er klimarelevante, herunder pr. programdelen og pr. gennemførelsesmetode. Kommissionen bør ved gennemførelsen af sin analyse tage hensyn til de langsigtede økonomiske, samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger og fordele for EU-borgerne som følge af programmets aktiviteter, herunder indførelse af innovative løsninger til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer, den anslåede effekt på beskæftigelsen og virksomhedsoprettelser, økonomisk vækst og konkurrenceevne, ren energi, sundhed og trivsel, herunder luft-, jord- og vandkvalitet. Resultaterne af denne analyse af effekterne bør offentliggøres, bør vurderes i forbindelse med Unionens klima- og energimål og bør bidrage til den efterfølgende strategiske planlægning og fremtidige arbejdsprogrammer.
- (76) For at afspejle betydningen af at håndtere det dramatiske tab af biodiversitet bør FoI-aktiviteter under programmet bidrage til bevaring og genoprettelse af biodiversiteten og til at opfylde den overordnede ambition om at afsætte 7,5 % af de årlige udgifter under FFR til biodiversitetsmålsætninger i 2024 og 10 % af de årlige udgifter under FFR til biodiversitetsmålsætninger i 2026 og 2027, idet der tages hensyn til de eksisterende overlapninger mellem klima- og biodiversitetsmålene i overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter.
- (77) Horisontale finansielle regler, der er vedtaget af Europa-Parlamentet og af Rådet på grundlag af artikel 322 i TEUF, finder anvendelse på denne forordning. Disse regler er fastsat i finansforordningen og fastlægger navnlig proceduren for opstilling og gennemførelse af budgettet ved hjælp af tilskud, udbud, priser og indirekte gennemførelse og fastsætter kontrol med finansielle aktørers ansvar. Regler, der er vedtaget på grundlag af artikel 322 i TEUF, omfatter også en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget.
- (78) Det er muligt, at anvendelsen af følsomme baggrundoplysninger eller uautoriserede personers adgang til følsomme resultater har en skadelig effekt på Unionens eller en eller flere medlemsstats interesser. Håndtering af fortrolige data og klassificerede informationer bør derfor være omfattet af al relevant EU-ret, herunder institutionernes interne regler, såsom Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/444 af 13. marts 2015 om reglerne for sikkerhedsbeskyttelse af EU's klassificerede informationer (EUT L 72 af 17.3.2015, s. 53).

- (79) Det er nødvendigt at fastsætte minimumsbetingelser for deltagelse, både som en hovedregel, hvor et konsortium bør omfatte mindst én juridisk enhed fra en medlemsstat, og med hensyn til de nærmere enkeltheder ved særlige typer af aktioner inden for rammerne af programmet.
- (80) Det er nødvendigt at fastsætte vilkår og betingelser for ydelse af EU-finansiering til deltagere i aktioner inden for rammerne af programmet. Tilskud bør være den vigtigste form for støtte i programmet. De bør gennemføres under hensyntagen til alle former for bidrag, der er fastsat i finansforordningen, herunder faste beløb, faste takster eller enhedsomkostninger, med henblik på yderligere forenkling. Støttemodtagernes rettigheder og forpligtelser bør fastsættes i tilskudsaftalen, herunder, hvor det er relevant, koordinatorens rolle og opgaver. Der bør sikres et tæt samarbejde med medlemsstaternes eksperter ved udarbejdelsen af standardtilskudsaftalerne og ved enhver væsentlig ændring heraf, blandt andet med henblik på yderligere forenkling for støttemodtagere.
- (81) Finansieringssatserne i denne forordning anføres som maksima for at overholde samfinansieringsprincippet.
- (82) Programmet bør i overensstemmelse med finansforordningen skabe grundlag for en mere udbredt accept af støttemodtagernes sædvanlige omkostningsregnskabspraksis for så vidt angår personaleomkostninger og enhedsomkostninger for internt fakturerede varer og tjenesteydelser, herunder for store forskningsinfrastrukturer som omhandlet i Horisont 2020. Anvendelse af enhedsomkostninger for internt fakturerede varer og tjenesteydelser, der beregnes i overensstemmelse med støttemodtagernes sædvanlige regnskabspraksis, og som kombinerer faktiske direkte omkostninger og indirekte omkostninger, bør være en mulighed, der kan vælges af alle støttemodtagere. I denne forbindelse bør støttemodtagere kunne medtage faktiske indirekte omkostninger, der beregnes på grundlag af fordelingsnøgler, i sådanne enhedsomkostninger for internt fakturerede varer og tjenesteydelser.
- (83) Den nuværende ordning for godtgørelse af faktiske personaleomkostninger bør forenkles yderligere på grundlag af den tilgang med projektbaseret aflønning, som er udviklet inden for rammerne af Horisont 2020, og yderligere tilpasses til finansforordningen med henblik på at reducere aflønningsgabene mellem EU-forskere, der deltager i programmet.
- (84) Den deltagergarantifond, der er oprettet i henhold til Horisont 2020 og forvaltes af Kommissionen, har vist sig at være en vigtig beskyttelsesmekanisme, der mindsker risiciene i forbindelse med skyldige beløb, som misligholdende deltagere ikke tilbagebetaler. Derfor bør deltagergarantifonden, som omdøbes til den gensidige forsikringsmekanisme (»mekanismen«), videreføres og udvides til andre finansieringsorganer, navnlig til initiativer i medfør af artikel 185 i TEUF. Det bør være muligt at udvide mekanismen til støttemodtagere i ethvert andet direkte forvaltet EU-program. På grundlag af nøje overvågning af de mulige negative afkast af mekanismens investeringer bør Kommissionen træffe de passende afbødende foranstaltninger for at gøre det muligt for mekanismen at fortsætte sine interventioner til beskyttelse af Unionens finansielle interesser og betale bidrag tilbage til støttemodtagere i forbindelse med udligning af saldoen.
- (85) Regler for udnyttelse og formidling af resultater bør fastsættes for at sikre, at støttemodtagere efter omstændighederne beskytter, udnytter, formidler og giver adgang til resultater. Der bør lægges større vægt på at udnytte disse resultater, og Kommissionen bør udpege og bidrage til at maksimere støttemodtageres muligheder for at udnytte resultater, især i Unionen. Udnyttelsen af resultater bør tage hensyn til programmets principper, herunder fremme af innovation i Unionen og styrkelse af EFR.
- (86) De centrale elementer i Horisont 2020's ordning for evaluering og udvælgelse af forslag med dets særlige fokus på topkvalitet og, hvor det er relevant, på »effekt« og »gennemførelsens kvalitet og effektivitet« bør opretholdes. Forslag bør fortsat udvælgelse på grundlag af en evaluering foretaget af uafhængige eksterne eksperter. Evalueringsprocessen bør tilrettelægges således, at interessekonflikter og mangel på uvildighed undgås. Muligheden for en indgivelsesprocedure med to faser bør tages i betragtning, og anonymiserede forslag kunne, hvor det er relevant, evalueres i første evalueringsfase. Kommissionen bør fortsat inddrage uafhængige observatører i evalueringsprocessen, hvor det er relevant. For aktiviteter inden for rammerne af Pathfinder, missioner og i andre behørigt begrundede tilfælde som omhandlet i arbejdsprogrammet kan nødvendigheden af at sikre overordnet sammenhæng i projektporteføljen tages i betragtning, forudsat at forslagene er nået over de gældende tærskler. Målsætningerne og procedurerne herfor bør offentliggøres på forhånd. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 200, stk. 7, bør ansøgere underrettes om evalueringen af deres forslag, herunder navnlig, hvis det er relevant, om årsagerne til afvisning.

- (87) For at mindske den administrative byrde for modtagere af EU-midler bør systematisk gensidig tillid til vurderinger og revisioner i forbindelse med andre EU-programmer gennemføres i overensstemmelse med finansforordningens artikel 126 og 127 for alle dele af programmet, hvor det er muligt. Gensidig tillid bør udtrykkeligt muliggøres ved også at tage hensyn til andre forsikringslementer, såsom system- og procesrevisioner.
- (88) Særlige udfordringer inden for FoI bør håndteres ved hjælp af priser, herunder fælles eller forbundne priser, hvor det er relevant, tilrettelagt af Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan sammen med andre EU-organer, associerede lande, andre tredjelande, internationale organisationer eller juridiske enheder, der drives på nonprofitbasis. Priser bør støtte opfyldelsen af programmets målsætninger.
- (89) Finansieringsformerne og gennemførelsesmetoderne i henhold til denne forordning bør vælges ud fra den mulighed, som de giver for at nå de pågældende aktioners specifikke målsætninger og opnå resultater, under hensyntagen til navnlig kontrolomkostningerne, den administrative byrde og den forventede risiko for manglende overholdelse. Dette bør omfatte overvejelser om anvendelse af faste beløb, faste takster og skalaer for enhedsomkostninger.
- (90) For at sikre kontinuiteten i ydelsen af støtte på det relevante politikområde og gøre det muligt at starte gennemførelsen fra begyndelsen af FFR 2021-2027 bør denne forordning træde i kraft så hurtigt som muligt og bør finde anvendelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2021.
- (91) Målene for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af hensynet til at undgå overlapninger, nå kritisk masse på nøgleområder og maksimere EU-merværdi bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (92) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1290/2013 ⁽²⁶⁾ og forordning (EU) nr. 1291/2013 bør derfor ophæves —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand

1. Denne forordning opretter Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation («programmet») — for varigheden af FFR 2021-2027, fastsætter reglerne for deltagelse og formidling vedrørende indirekte aktioner i henhold til programmet og fastlægger rammerne for Unionens støtte til FoI-aktiviteter for samme varighed.

Denne forordning fastsætter målsætningerne for programmet, budgettet for perioden 2021-2027, formerne for EU-finansiering og reglerne for ydelsen af sådan finansiering.

2. Programmet gennemføres via:

- a) det særprogram, som er oprettet ved afgørelse (EU) 2021/764
- b) et finansielt bidrag til Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi, der er oprettet ved EIT-forordningen

⁽²⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1290/2013 af 11. december 2013 om reglerne for deltagelse og formidling i »Horisont 2020 — rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)« og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1906/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 81).

- c) det særprogram om forsvarsforskning, der er oprettet ved forordning (EU) 2021/697.
3. Denne forordning finder, med undtagelse af artikel 1 og 5, artikel 7, stk. 1, og artikel 12, stk. 1, ikke anvendelse på det særprogram om forsvarsforskning, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 2, litra c).
4. Udtrykkene »Horisont Europa«, »programmet« og »særprogrammet«, der anvendes i nærværende forordning, henviser kun til spørgsmål, der er relevante for det særprogram, som er omhandlet i stk. 2, litra a), medmindre andet er udtrykkeligt angivet.
5. EIT gennemfører programmet i overensstemmelse med sine strategiske målsætninger for perioden 2021-2027 som fastsat i EIT's strategiske innovationsdagsorden, idet der tages hensyn til den strategiske planlægning som omhandlet i artikel 6 og i særprogrammet, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 2, litra a).

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »forskningsinfrastrukturer«: faciliteter, som tilvejebringer ressourcer og tjenester til forskersamfundene til at udføre forskning og fremme innovation inden for deres områder, herunder dertil hørende menneskelige ressourcer, vigtigt udstyr og instrumenter, videnrelaterede faciliteter såsom samlinger, arkiver eller videnskabelige datainfrastrukturer, IT-systemer samt kommunikationsnetværk og eventuel anden infrastruktur af unik art, der er tilgængelig for eksterne brugere, og som er væsentlig for at opnå høj kvalitet i FoI; disse kan, hvor det er relevant, anvendes i en ikkeforskningsmæssig sammenhæng, f.eks. inden for uddannelse eller offentlige tjenesteydelser, og de kan være »samlet på ét sted«, »virtuelle« eller »distribuerede«
- 2) »strategi for intelligent specialisering«: de nationale eller regionale innovationsstrategier, der opstiller prioriteter for at opbygge en konkurrencemæssig fordel ved at udvikle og matche egne styrker inden for FoI med erhvervslivets behov for at udnytte nye muligheder og markedsudviklinger på en sammenhængende måde og samtidig undgå overlappning og opsplitning af indsatsen, herunder dem der tager form af eller er inkluderet i de nationale eller regionale strategiske politikrammer for FoI, og som opfylder grundforudsætningen i den relevante bestemmelse i forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027
- 3) »europæisk partnerskab«: et initiativ med tidlig inddragelse af medlemsstaterne og associerede lande, hvor Unionen sammen med private eller offentlige partnere (såsom industrien, universiteter, forskningsorganisationer, organer, der har fået overdraget offentlige tjenesteydelsesopgaver på lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt plan, eller civilsamfundsorganisationer, herunder fonde og NGO'er), forpligter sig til i fællesskab at støtte udvikling og gennemførelse af et program for FoI-aktiviteter, herunder relateret til udbredelse på markedet eller indarbejdelse i lovgivning eller politikker
- 4) »åben adgang«: onlineadgang, der stilles vederlagsfrit til rådighed for slutbrugeren, til forskningsoutput fra aktioner under programmet, i overensstemmelse med artikel 14 og artikel 39, stk. 3
- 5) »åben videnskab«: en tilgang til den videnskabelige proces, der er baseret på åbent samarbejde, værktøjer og formidling af viden, og omfatter de elementer, der er opført på listen i artikel 14
- 6) »mission«: en portefølje af tværfaglige og tværsektorielle FoI-aktiviteter, der er baseret på topkvalitet og er effektorienterede, og som har til formål: i) inden for en fastsat frist at opnå et målbart mål, som ikke ville kunne opnås gennem individuelle aktioner, ii) at have en effekt på samfundet og den politiske beslutningstagning gennem videnskab og teknologi, og iii) at være relevant for en betydelig del af den europæiske befolkning og et bredt udsnit af de europæiske borgere
- 7) »prækommercielt udbud«: udbud af forsknings- og udviklingstjenester, der omfatter risiko- og resultatdeling på markedsvilkår og konkurrencepræget udvikling i faser, hvor de indkøbte forsknings- og udviklingstjenester er klart adskilt fra udrulning af slutprodukter i kommerciel målestok
- 8) »offentligt udbud af innovationsløsninger«: udbud, hvor den ordregivende myndighed fungerer som første kunde for innovative varer eller tjenester, der endnu ikke er kommercielt tilgængelige i stor skala, og som kan omfatte overensstemmelsesprøvning

- 9) »adgangsret«: ret til at anvende resultater eller baggrundsviden i henhold til vilkårene og betingelserne i denne forordning
- 10) »baggrundsviden«: alle data, al knowhow eller alle oplysninger, uanset form eller art, både materielle og immaterielle, herunder rettigheder såsom intellektuelle ejendomsrettigheder, som: i) støttemodtagerne besidder, før de tiltræder en given aktion, og ii) som støttemodtagerne i en skriftlig aftale har udpeget som nødvendige for gennemførelse af aktionen eller udnyttelse af dens resultater
- 11) »formidling«: offentliggørelse af resultater på en hensigtsmæssig måde, undtagen som følge af beskyttelse eller udnyttelse af resultaterne, herunder i videnskabelige publikationer uanset medie
- 12) »udnyttelse«: anvendelse af resultaterne i videre FoI-aktiviteter ud over dem, der er omfattet af den pågældende aktion, herunder blandt andet kommerciel udnyttelse såsom udvikling, skabelse, fremstilling og markedsføring af et produkt eller en proces, skabelse og levering af en tjeneste eller i standardiseringsaktiviteter
- 13) »rimelige vilkår«: passende vilkår, herunder eventuelle finansielle betingelser eller royaltyfrie betingelser, der tager hensyn til de særlige forhold i forbindelse med anmodningen om adgangsret, såsom den faktiske eller potentielle værdi af de resultater eller den baggrundsviden, der anmodes om adgang til, og/eller omfanget, varigheden eller andre forhold vedrørende den påtænkte udnyttelse
- 14) »finansieringsorgan«: et organ eller en organisation, jf. finansforordningens artikel 62, stk. 1, litra c), som Kommissionen har overdraget opgaver vedrørende budgetgennemførelsen i henhold til programmet
- 15) »international europæisk forskningsorganisation«: en international organisation, hvor flertallet af medlemmerne er medlemsstater eller associerede lande, hvis hovedformål er at bidrage til at styrke det videnskabelige og teknologiske samarbejde i Europa
- 16) »juridisk enhed«: en fysisk person eller en efter EU-retten, national ret eller international ret oprettet og anerkendt juridisk person, der har status som juridisk person og handleevne i eget navn, kan udøve rettigheder og være pålagt pligter, eller en enhed, der ikke har status som juridisk person, som omhandlet i finansforordningens artikel 197, stk. 2, litra c)
- 17) »lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen« eller »lande med lav FoI-performance«: lande, i hvilke juridiske enheder skal være etableret for at være kvalificerede som koordinatore i forbindelse med komponenten »Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet« i den del af programmet, der vedrører »Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af EFR«; blandt medlemsstaterne udgøres disse lande af Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjekkiet, Estland, Grækenland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet og Slovenien i hele programmets levetid; for associerede lande betyder dette listen over kvalificerede lande som fastlagt på grundlag af en indikator og offentliggøres i arbejdsprogrammet. Juridiske enheder fra regioner i den yderste periferi som defineret i artikel 349 i TEUF er ligeledes fuldt ud kvalificerede som koordinatore i forbindelse med denne komponent
- 18) »juridisk enhed, der drives på nonprofitbasis«: en juridisk enhed, der i kraft af sin retlige form drives på nonprofitbasis, eller som er retligt eller lovmæssigt forpligtet til ikke at udlodde overskud til aktionærer eller enkelte medlemmer
- 19) »små eller mellemstore virksomheder« eller »SMV'er«: mikrovirksomheder eller små eller mellemstore virksomheder som defineret i artikel 2 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF ⁽²⁷⁾
- 20) »lille midcapselskab«: en enhed, som ikke er en SMV, og som har op til 499 ansatte, idet antallet af beskæftigede beregnes i overensstemmelse med artikel 3-6 i bilaget til henstilling 2003/361/EF
- 21) »resultater«: enhver materiel eller immateriel virkning af en given aktion såsom data, knowhow eller oplysninger, uanset form eller art, og uanset om den kan beskyttes eller ej, samt alle rettigheder knyttet hertil, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder

⁽²⁷⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

- 22) »forskningsoutput«: resultater, som er frembragt ved hjælp af en given aktion, og som der kan gives adgang til i form af videnskabelige publikationer, data eller andre færdigudviklede resultater og processer såsom software, algoritmer, protokoller og elektroniske notesbøger
- 23) »Seal of Excellence«: et kvalitetsmærke, som viser, at et forslag, der er indgivet efter en indkaldelse af forslag, ligger over alle de evalueringstærskler, der er fastsat i arbejdsprogrammet, men som ikke har kunnet finansieres på grund af et utilstrækkeligt budget til den pågældende indkaldelse af forslag under arbejdsprogrammet, og som eventuelt kan modtage støtte fra andre EU-finansieringskilder eller nationale finansieringskilder
- 24) »strategisk FoI-plan«: en gennemførelsesretsakt, der fastlægger en strategi for gennemførelse af indholdet i arbejdsprogrammet for en periode på højst fire år, efter en bred obligatorisk høringsproces med flere interessenter, og som fastlægger de prioriteter og passende aktionstyper og gennemførelsesformer, der skal anvendes
- 25) »arbejdsprogram«: et dokument, som Kommissionen har vedtaget til gennemførelse af særprogrammet, jf. artikel 14 i afgørelse (EU) 2021/764, eller et dokument med tilsvarende indhold og struktur vedtaget af et finansieringsorgan
- 26) »kontrakt«: en aftale indgået mellem Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan med en juridisk enhed, der gennemfører en innovations- og markedsudrulningsaktion, og som støttes af blandet finansiering under Horisont Europa eller blandet finansiering under EIC
- 27) »tilbagebetalingspligtigt forskud«: den del af den blandede finansiering under Horisont Europa eller den blandede finansiering under EIC, der svarer til et lån. jf. finansforordningens afsnit X, men som tildeles direkte af Unionen på nonprofitbasis for at dække de omkostninger til aktiviteter, der svarer til en innovationsaktion, og som støttemodtageren skal betale tilbage til Unionen på de i kontrakten fastsatte betingelser
- 28) »klassificerede informationer«: EU-klassificerede informationer som defineret i artikel 3 i afgørelse (EU, Euratom) 2015/444 såvel som klassificerede informationer fra medlemsstater, klassificerede informationer fra tredjelande, med hvilke Unionen har indgået en sikkerhedsaftale, og klassificerede informationer fra internationale organisationer, med hvilke Unionen har indgået en sikkerhedsaftale
- 29) »blandingsoperation«: en aktion, som støttes over EU-budgettet, herunder inden for en blandingsfacilitet eller platform som defineret i finansforordningens artikel 2, nr. 6), og som kombinerer støtte og/eller finansielle instrumenter, der ikke skal tilbagebetales, fra EU-budgettet og støtte, der skal tilbagebetales, fra udviklingsinstitutioner eller andre offentlige finansieringsinstitutioner samt fra kommercielle finansieringsinstitutioner og investorer
- 30) »blandet finansiering under Horisont Europa«: finansiell støtte til et program til gennemførelse af innovations- og markedsudrulningsaktioner, der består af en særlig kombination af et tilskud eller tilbagebetalingspligtigt forskud og en egenkapitalinvestering eller enhver anden form for tilbagebetalingspligtig støtte
- 31) »blandet finansiering under EIC«: direkte finansiell støtte, der ydes under EIC til en innovations- og markedsudrulningsaktion, der består af en særlig kombination af et tilskud eller tilbagebetalingspligtigt forskud og en egenkapitalinvestering eller enhver anden form for tilbagebetalingspligtig støtte
- 32) »forsknings- og innovationsaktion«: en aktion, der primært består af aktiviteter med sigte på at skabe ny viden eller undersøge gennemførligheden af nye eller forbedrede teknologier, produkter, processer, tjenester eller løsninger. Dette kan omfatte grundforskning og anvendt forskning, teknologiudvikling og -integration, afprøvning, demonstration og validering af prototyper i lille målestok i et laboratorium eller et simuleret miljø
- 33) »innovationsaktion«: en aktion, der primært består af aktiviteter, som direkte tilsigter at udarbejde planer, projekter eller design for nye, ændrede eller forbedrede produkter, processer eller tjenester, herunder eventuelt udformning af prototyper, afprøvning, demonstration, pilotprojekter, produktvalidering i stor målestok og markedsintroduktion
- 34) »ERC-aktion vedrørende banebrydende forskning«: en hovedforskerledet forskningsaktion, herunder ERC Proof of Concept, der afholdes af en eller flere støttemodtagere, der modtager støtte fra Det Europæiske Forskningsråd (ERC)
- 35) »uddannelses- og mobilitetsaktion«: en aktion rettet mod forbedring af forskeres færdigheder, viden og karrieremuligheder på grundlag af mobilitet mellem lande og, hvis relevant, mellem sektorer eller fagområder

- 36) »programsamfinansieringsaktion«: en aktion, hvis formål er at tilvejebringe flerårig samfinansiering til et aktivitetsprogram oprettet eller gennemført af juridiske enheder, der forvalter eller finansierer FoI-programmer, og som ikke er EU-finansieringsorganer; et sådant aktivitetsprogram kan støtte netværkssamarbejde og -koordinering, forskning, innovation, pilotprojekter samt innovations- og markedsudrulningsaktioner, uddannelses- og mobilitetsaktioner, oplysnings- og kommunikationsforanstaltninger, formidling og udnyttelse, og yde eventuel relevant finansiel støtte, f.eks. tilskud, priser og udbud samt blandet finansiering under Horisont Europa eller en kombination heraf. Programsamfinansieringsaktionen kan gennemføres direkte af disse juridiske enheder eller af tredjeparter på deres vegne
- 37) »aktion vedrørende prækommercielt udbud«: en aktion med det primære sigte at foretage prækommercielle udbud gennemført af støttemodtagere, som er ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder
- 38) »aktion vedrørende offentligt udbud af innovative løsninger«: en aktion med det primære sigte at foretage fælles eller koordinerede offentlige udbud af innovative løsninger gennemført af støttemodtagere, som er ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder
- 39) »samordnings- og støtteaktion«: en aktion, der bidrager til programmets målsætninger, bortset fra FoI-aktiviteter, undtagen når de gennemføres under komponenten »Udvidelse af deltagerkredsen og deling af topkvalitet« i delen »Udvidelse af deltagelsen i og styrkelse af EFR«, og bottom-up-samordning uden samfinansiering af forskningsaktiviteter fra Unionens side, som giver mulighed for samarbejde mellem juridiske enheder fra medlemsstaterne og associerede lande med henblik på at styrke EFR
- 40) »motivationspris«: en pris, hvis formål er at anspore til investeringer i en bestemt retning, ved at et mål specificeres, inden arbejdet påbegyndes
- 41) »anerkendelsespris«: en pris, hvis formål er at belønne opnåede resultater og fremragende arbejde efter gennemførelsen
- 42) »innovations- og markedsudrulningsaktion«: en aktion, der omfatter en innovationsaktion, og andre aktiviteter, som er nødvendige for at udrulle en innovation på markedet, herunder opskalering af virksomheder, med blandet finansiering under Horisont Europa eller blandet finansiering under EIC
- 43) »indirekte aktioner«: FoI-aktiviteter, som Unionen yder finansiel støtte til, og som iværksættes af deltagerne
- 44) »direkte aktioner«: FoI-aktiviteter, der gennemføres af Kommissionen gennem JRC
- 45) »udbud«: udbud som defineret i finansforordningens artikel 2, nr. 49)
- 46) »tilknyttet enhed«: en enhed som defineret i finansforordningens artikel 187, stk. 1
- 47) »innovationsøkosystem«: et økosystem, der på EU-plan samler aktører eller enheder, hvis funktionelle mål er at muliggøre teknologisk udvikling og innovation; innovationsøkosystem omfatter forbindelser mellem materielle ressourcer (såsom midler, udstyr og faciliteter), institutionelle enheder (såsom videregående uddannelsesinstitutioner og støttetjenester, forsknings- og teknologioorganisationer, virksomheder, venturekapitaludbydere og finansielle formidlere) samt nationale, regionale og lokale politikudformnings- og finansieringsenheder
- 48) »projektbaseret aflønning«: aflønning, som er knyttet til en persons deltagelse i projekter, er del af støttemodtagerens sædvanlige aflønningspraksis og udbetales på en ensartet måde.

Artikel 3

Programmets målsætninger

1. Programmets generelle målsætning er at skabe videnskabelige, teknologiske, økonomiske og samfundsmæssige effekt af Unionens investeringer i FoI for derigennem at styrke Unionens videnskabelige og teknologiske grundlag, fremme Unionens konkurrenceevne i alle medlemsstater, herunder industriens konkurrenceevne, at opfylde Unionens strategiske prioriteter og at bidrage til realiseringen af Unionens målsætninger og politikker, at håndtere globale udfordringer, heriblandt SDG'erne, ved at følge principperne i 2030-dagsordenen og Parisaftalen og styrke EFR. Programmet skal derfor skabe størst mulig merværdi på EU-plan ved at lægge vægt på målsætninger og aktiviteter, der ikke kan gennemføres effektivt, hvis medlemsstaterne handler hver for sig, men kun hvis de samarbejder.

2. Programmet har følgende specifikke målsætninger:
- at udvikle, fremme og begunstige videnskabelig topkvalitet, at støtte skabelse og udbredelse af ny grundlæggende og anvendt højkvalitetsviden, af færdigheder, teknologier og løsninger, at støtte uddannelse og mobilitet for forskere, at tiltrække talent på alle niveauer og bidrage til den fulde udnyttelse af Unionens talentmasse i forbindelse med aktioner, der støttes i medfør af programmet
 - at generere viden, styrke effekten af FoI hvad angår udvikling af, støtte til og gennemførelse af EU-politikker og støtte adgang til og indførelse af innovative løsninger i europæisk industri, navnlig SMV'er, og i samfundet med henblik på at tage fat på de globale udfordringer, herunder klimændringerne og SDG'erne
 - at fremme alle former for innovation, facilitere teknologisk udvikling, demonstration og viden- og teknologioverførsel og styrke udrulningen og udnyttelsen af innovative løsninger
 - at optimere programmets bidrag med henblik på styrkelse og forøgelse af EFR's effekt og tiltrækningskraft, fremme ekspertisebaseret deltagelse fra alle medlemsstater, herunder lande med lav FoI-performance, i programmet samt facilitere samarbejdsforbindelser inden for europæisk FoI.

Artikel 4

Programstruktur

1. For særprogrammet omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og EIT består programmet af følgende dele, som bidrager til de generelle og specifikke målsætninger fastsat i artikel 3:
- søjle I »Videnskabelig topkvalitet« med følgende komponenter:
 - ERC
 - Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter (MSCA)
 - forskningsinfrastrukturer
 - søjle II »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne« med følgende komponenter under hensyntagen til, at samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber spiller en vigtig rolle i alle klynger:
 - klyngen »Sundhed«
 - klyngen »Kultur, kreativitet og inkluderende samfund«
 - klyngen »Civil sikkerhed for samfundet«
 - klyngen »Det digitale område, industri og rummet«
 - klyngen »Klima, energi og mobilitet«
 - klyngen »Fødevarer, bioøkonomi, naturressourcer, landbrug og miljø«
 - JRC's ikkenukleare direkte aktioner
 - søjle III »Et innovativt Europa« med følgende komponenter:
 - EIC
 - Europæiske innovationsøkosystemer
 - EIT
 - delen »Udvidelse af deltagelsen i og styrkelse af EFR« med følgende komponenter:
 - udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet
 - reform og styrkelse af det europæiske FoI-system.
2. Hovedlinjerne i programmets aktiviteter er fastsat i denne forordnings bilag I.

*Artikel 5***Forsvarsforskning og -udvikling**

Aktiviteter, som udføres under særprogrammet som omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra c), og som er fastsat i forordning (EU) 2021/697, skal udelukkende fokusere på forsvarsforskning og -udvikling med målsætninger og hovedlinjer i aktiviteter, der tager sigte på at fremme den europæiske forsvarsteknologiske og forsvarsindustrielle bases konkurrenceevne, effektivitet og innovationskapacitet.

*Artikel 6***Strategisk planlægning samt gennemførelse og former for EU-finansiering**

1. Programmet gennemføres ved direkte forvaltning eller ved indirekte forvaltning af finansieringsorganerne.
2. Finansiering inden for rammerne af programmet kan ydes ved indirekte aktioner i enhver af de former, der er fastsat i finansforordningen, men tilskud skal være den vigtigste form for støtte under programmet. Der kan også ydes finansiering inden for rammerne af programmet i form af priser, udbud og finansielle instrumenter inden for blandingsoperationer og egenkapitalstøtte fra Accelerator.
3. Reglerne for deltagelse og formidling af resultater i denne forordning finder anvendelse på indirekte aktioner.
4. De vigtigste typer af aktioner, der skal anvendes under programmet, er defineret i artikel 2. De former for finansiering, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 2, anvendes fleksibelt i alle programmets målsætninger, idet brugen af dem afhænger af de specifikke målsætnings behov og karakteristika.
5. Programmet støtter også direkte aktioner. Hvis disse direkte aktioner bidrager til initiativer, der er iværksat i henhold til artikel 185 eller 187 i TEUF, anses dette bidrag ikke for at være en del af det finansielle bidrag, der er afsat til disse initiativer.
6. Gennemførelsen af det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og EIT's VIF'er understøttes af en gennemsigtig og strategisk planlægning af FoI-aktiviteter som fastlagt i særprogrammet omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), navnlig for søjlen »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne«, og omfatter også relevante aktiviteter i de andre søjler og delen »Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af EFR«.

Kommissionen sikrer tidlig inddragelse af medlemsstaterne og omfattende udveksling med Europa-Parlamentet, der skal suppleres med høringer af interessenter og den brede offentlighed.

Den strategiske planlægning skal sikre overensstemmelse med andre relevante EU-programmer og sammenhæng med Unionens prioriteter og forpligtelser og skal øge komplementariteten og synergiene med nationale og regionale finansieringsprogrammer og -prioriteter, hvorved EFR styrkes. Områder for mulige missioner og områder for mulige institutionaliserede europæiske partnerskaber fastsættes i bilag VI.

7. Hvor det er relevant, kan der, for at give mulighed for hurtigere adgang til midler for små samarbejdende konsortier, foreslås en fast track-procedure (FTFI-procedure) til forskning og innovation i forbindelse med nogle af de indkaldelser af forslag, der har til formål at udvælge forsknings- og innovationsaktioner eller innovationsaktioner under søjlen »Globale udfordringer og europæisk industris konkurrenceevne« og Det Europæiske Innovationsråds Pathfinder.

En indkaldelse af forslag i forbindelse med FTFI-proceduren skal have følgende kumulative karakteristika:

- a) bottom-up-indkaldelser af forslag
- b) en kortere sagsbehandlingstid frem til bevilling af støtten, som ikke overstiger seks måneder
- c) en støtte, der kun ydes til små samarbejdende konsortier, der består af højst seks forskellige og uafhængige støtteberettigede juridiske enheder

d) en maksimal finansiel støtte pr. konsortium, der ikke overstiger 2,5 mio. EUR.

Arbejdsprogrammet skal angive de indkaldelser af forslag, der anvender FTFI-proceduren.

8. Aktiviteter under programmet gennemføres primært via åbne, konkurrenceprægede indkaldelser af forslag, herunder som led i missioner og europæiske partnerskaber.

Artikel 7

Programmets principper

1. Forsknings- og innovationsaktiviteter, der gennemføres som led i det i artikel 1, stk. 2, litra a), omhandlede særprogram og inden for rammerne af EIT, skal udelukkende fokusere på civile anvendelser. Budgetoverførsler mellem det beløb, der er tildelt særprogrammet, jf. artikel 1, stk. 2, litra a), og EIT, og det beløb, der er tildelt særprogrammet, jf. artikel 1, stk. 2, litra c), er ikke tilladt, og unødvendig overlapning mellem de to programmer skal undgås.

2. Programmet sikrer en tværfaglig tilgang og indeholder, hvor det er relevant, bestemmelser om integration af samfundsvidenskab og de humanistiske videnskaber på tværs af alle de klynger og aktiviteter, der udvikles i forbindelse med programmet, herunder specifikke indkaldelser af forslag om emner inden for samfundsvidenskab og de humanistiske videnskaber.

3. Programmets samarbejdsdele sikrer en balance mellem lavere og højere niveauer af teknologisk modenhed og dækker derved hele værdikæden.

4. Programmet sikrer effektiv fremme og integration af samarbejde med tredjelande og internationale organisationer og initiativer på grundlag af gensidige fordele, Unionens interesser, internationale forpligtelser og, hvor det er relevant, gensidighed.

5. Programmet bistår lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, med at øge deres deltagelse i programmet og fremme en bred geografisk dækning i samarbejdsprojekter, herunder ved at udbrede videnskabelig topkvalitet, fremme nye samarbejdsforbindelser, stimulere hjernecirkulation og gennemføre artikel 24, stk. 2, og artikel 50, stk. 5. Disse bestræbelser modsvarer af forholdsmæssige foranstaltninger fra medlemsstaternes side, herunder gennem fastsættelse af attraktive lønninger for forskere, og støtte i form af EU-midler og nationale og regionale midler. Uden at kriterierne for topkvalitet undergraves, lægges der særlig vægt på geografisk balance, med forbehold af situationen på det berørte FoI-område, i evalueringspaneler og i organer såsom råd og ekspertgrupper.

6. Programmet sikrer den effektive fremme af lige muligheder for alle og indførelsen af kønsdimensionen, herunder integrationen af kønsdimensionen i FoI-indholdet. Det sigter mod at imødegå årsagerne til uligevægt mellem kønnene. Der lægges særlig vægt på så vidt muligt at sikre ligevægt mellem kønnene i evalueringspaneler og andre relevante rådgivningsorganer såsom råd og ekspertgrupper.

7. Programmet gennemføres i synergi med andre EU-programmer, samtidig med at der tilstræbes maksimal administrativ forenkling. En ikkeudtømmende liste over synergier med andre EU-programmer fremgår af bilag IV.

8. Programmet bidrager til at øge offentlige og private investeringer i FoI i medlemsstaterne og bidrager dermed til at nå en samlet investering i forskning og udvikling på mindst 3 % af Unionens BNP.

9. Når Kommissionen gennemfører programmet, bestræber den sig fortsat på at sikre administrativ forenkling og en reduktion af byrden for ansøgere og støttemodtagere.

10. Som led i Unionens generelle målsætning om at integrere klimaindsatsen i Unionens sektorpolitikker og midler skal aktionerne under dette program, hvor dette er relevant, bidrage med mindst 35 % af udgifterne til klimamålsætningerne. Klimamainstreaming integreres på passende vis i FoI-indhold.

11. Programmet fremmer fælles skabelse og udformning gennem inddragelse af borgerne og civilsamfundet.

12. Programmet sikrer gennemsigtighed og ansvarlighed for så vidt angår offentlig finansiering af FoI-projekter og tilgodeser således den offentlige interesse.

13. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan sikrer, at der stilles tilstrækkelig vejledning og information til rådighed for alle potentielle deltagere på tidspunktet for offentliggørelsen af indkaldelsen af forslag, navnlig den gældende modeltilskudsaftale.

Artikel 8

Missioner

1. Missioner programmeres inden for søjlen »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne«, men kan ligeledes drage fordel af de aktioner, der gennemføres inden for andre dele af programmet, samt af supplerende aktioner, der gennemføres under andre EU-programmer. Missioner skal åbne mulighed for konkurrerende løsninger med paneuropæisk merværdi og effekt.

2. Missioner fastlægges og gennemføres i overensstemmelse med denne forordning og særprogrammet, hvorved der sikres aktiv og tidlig inddragelse af medlemsstaterne og omfattende udvekslinger med Europa-Parlamentet. Missionerne, deres målsætninger, budget, mål, anvendelsesområde, indikatorer og milepæle fastlægges i strategiske FoI-planer eller i arbejdsprogrammerne, alt efter hvad der er relevant. Evalueringer af forslag i forbindelse med missionerne foretages i overensstemmelse med artikel 29.

3. I de første tre år af programmet programmeres højst 10 % af det årlige budget for søjle II gennem specifikke indkaldelser af forslag til gennemførelse af missionerne. I de resterende år af programmet kan denne procentdel øges efter en positiv bedømmelse af missionens udvælgelse og af forvaltningsprocessen. Kommissionen meddeler, hvor stor en samlet budgetandel af hvert arbejdsprogram der afsættes til missioner.

4. Missioner skal:

- a) anvende SDG'erne som kilder til missionernes tilrettelæggelse og gennemførelse, have et klart FoI-indhold og EU-merværdi og bidrage til at nå Unionens prioriteter og forpligtelser samt programmets målsætninger som omhandlet i artikel 3
- b) dække områder af fælles europæisk relevans, være inkluderende, tilskynde til bred inddragelse og aktiv deltagelse af forskellige typer af interessenter fra den offentlige og private sektor, herunder borgere og slutbrugere, og levere FoI-resultater, der kan være til gavn for alle medlemsstater
- c) være dristige og inspirerende og derfor have bred videnskabelig, teknologisk, samfundsmæssig, økonomisk, miljømæssig eller politisk relevans og effekt
- d) angive en klar retning og klare målsætninger, være målrettede, målbare og tidsafgrænsede og have en klar budgetramme
- e) være udvalgt på en gennemsigtig måde og være centreret om ambitiøse, topkvalitetsbaserede og effektorienterede, men realistiske mål og om forsknings-, udviklings- og innovationsaktiviteter
- f) have det nødvendige anvendelsesområde og omfang, mobilisere de nødvendige ressourcer og skabe den nødvendige løftestangseffekt af supplerende offentlige og private midler for at indfri deres resultater
- g) stimulere aktiviteter på tværs af fagområder (herunder samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber) og omfatte aktiviteter fra en bred vifte af TRL'er, herunder lavere TRL'er
- h) være åbne over for flere forskellige bottom-up-tilgange og -løsninger, der tager hensyn til menneskelige og samfundsmæssige behov og fordele og anerkender betydningen af forskelligartede bidrag for at gennemføre dem
- i) drage fordel af synergier med andre EU-programmer på en gennemsigtig måde samt med nationale og, hvor det er relevant, regionale innovationsøkosystemer.

5. Kommissionen overvåger og evaluerer hver mission i overensstemmelse med artikel 50 og 52 og bilag V, herunder fremskridt i forhold til kort-, mellem- og langsigtede mål, hvilket omfatter gennemførelse, overvågning og udfasning af missionerne. Senest i 2023, og inden der træffes afgørelse om at iværksætte nye missioner eller om at fortsætte, afslutte eller omlægge igangværende missioner, foretages der en evaluering af de første missioner, der er iværksat inden for rammerne af programmet. Resultaterne af denne evaluering gøres offentligt tilgængelige og skal omfatte, men ikke være begrænset til, en analyse af missionernes udvælgelsesproces og af deres styring, budget, fokus og hidtidige fremskridt.

*Artikel 9***Det Europæiske Innovationsråd**

1. Kommissionen opretter EIC som en centralt forvaltet one-stop-shop til gennemførelse af aktioner under søjle III »Et innovativt Europa«, som er knyttet til EIC. EIC fokuserer hovedsageligt på banebrydende og disruptiv innovation og stiler især efter markedsskabende innovation, samtidig med at det støtter alle former for innovation, herunder inkrementel innovation.

EIC fungerer på grundlag af følgende principper:

- a) klar EU-merværdi
- b) autonomi
- c) evne til at løbe en risiko
- d) effektivitet
- e) gennemslagskraft
- f) gennemsigthed
- g) ansvarlighed.

2. EIC skal være åben for alle typer af innovatorer, herunder enkeltpersoner, universiteter, forskningsorganisationer og selskaber (SMV'er, herunder opstartsvirksomheder og i undtagelsestilfælde små midcapselskaber) samt enkelte støttemodtagere og tværfaglige konsortier. Mindst 70 % af EIC's budget afsættes til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder.

3. EIC's bestyrelse og ledelsesfunktioner er beskrevet i afgørelse (EU) 2021/764.

*Artikel 10***Europæiske partnerskaber**

1. Dele af programmet kan gennemføres ved hjælp af europæiske partnerskaber. Unionens deltagelse i europæiske partnerskaber antager enhver af følgende former:

- a) deltagelse i europæiske partnerskaber, der oprettes på grundlag af aftalememoranda eller kontrakter mellem Kommissionen og de partnere, der er omhandlet i artikel 2, nr. 3), med angivelse af det europæiske partnerskabs målsætninger og de tilknyttede tilsagn fra Unionen og fra de andre partnere angående deres finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier, de centrale indikatorer for præstationer og effekt, de resultater, der skal opnås, og rapporteringsordninger. De omfatter udpegnings af komplementære FoI-aktiviteter, der gennemføres af partnerne og programmet (europæiske partnerskaber med fælles programlægning)
- b) deltagelse i og finansielle bidrag til et program for FoI-aktiviteter, der beskriver målsætningerne, de centrale indikatorer for præstationer og effekt samt de resultater, der skal opnås, på grundlag af partnernes tilsagn angående deres finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier og integration af deres relevante aktiviteter ved hjælp af en programsamfinansieringsaktion (samfinansierede europæiske partnerskaber)
- c) deltagelse i og finansielt bidrag til FoI-programmer, som iværksættes af adskillige medlemsstater, jf. artikel 185 i TEUF, eller af organer, der er oprettet i henhold til artikel 187 i TEUF såsom fællesforetagender eller EIT's VIF'er i overensstemmelse med EIT-forordningen (institutionaliserede europæiske partnerskaber).

Institutionaliserede europæiske partnerskaber gennemføres udelukkende, hvis andre dele af programmet, herunder andre former for europæiske partnerskaber, ikke ville kunne nå målsætningerne eller afføde de nødvendige og forventede effekter, og hvor det er begrundet i et langsigtet perspektiv og en høj grad af integrering. Europæiske partnerskaber i henhold til artikel 185 eller 187 i TEUF gennemfører central forvaltning af alle finansielle bidrag, undtagen i behørigt begrundede tilfælde. I tilfælde af central forvaltning af alle finansielle bidrag ydes bidrag på projektniveau fra en deltagende stat på grundlag af den finansiering, der anmodes om i forslagene fra de juridiske enheder, der er etableret i den pågældende deltagende stat, medmindre andet er aftalt mellem alle deltagende stater.

Reglerne for institutionaliserede europæiske partnerskaber fastsætter bl.a. målsætningerne, de centrale indikatorer for præstationer og effekt samt de resultater, der skal opnås, samt partnernes dertil knyttede tilsagn om finansielle bidrag og/eller bidrag i form af naturalier.

2. Europæiske partnerskaber skal:

- a) oprettes med henblik på at løfte europæiske og globale udfordringer alene i de tilfælde, hvor programmets målsætninger mere effektivt ville blive opfyldt gennem et europæisk partnerskab end af Unionen alene og sammenlignet med andre former for støtte under programmet; en passende andel af budgettet for programmet skal tildeles de af programmets aktioner, der gennemføres gennem europæiske partnerskaber; størstedelen af budgettet i søjle II skal tildeles aktioner uden for europæiske partnerskaber
- b) efterleve principperne om EU-merværdi, gennemsigtighed og åbenhed samt effekt i og for Europa, kraftig løftestangsvirkning i passende omfang, langsigtede tilsagn fra alle involverede parter, fleksibilitet i gennemførelsen, kohærens, samordning og komplementaritet med Unionens, lokale, regionale, nationale og, hvis dette er relevant, internationale initiativer eller andre europæiske partnerskaber og missioner
- c) have en klar livscyklustilgang, være tidsbegrænsede og omfatte betingelser for udfasning af programmets finansiering.

3. Europæiske partnerskaber i henhold til denne artikels stk. 1, litra a) og b), fastlægges i strategiske FoI-planer, før de udmøntes i arbejdsprogrammer.

4. Bestemmelser og kriterier for europæiske partnerskabers udvælgelse, gennemførelse, overvågning, evaluering og udfasning er anført i bilag III.

Artikel 11

Gennemgang af missioner og partnerskabsområder

Senest den 31. december 2023 foretager Kommissionen en gennemgang af denne forordnings bilag VI som led i den overordnede overvågning af programmet, herunder missioner og institutionaliserede europæiske partnerskaber etableret i medfør af artikel 185 eller 187 i TEUF, og fremlægger en rapport om de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet og for Rådet.

Artikel 12

Budget

1. Budgettet til gennemførelse af programmet for perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2027 er 86 123 000 000 EUR i løbende priser til det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og til EIT samt 7 953 000 000 EUR i løbende priser til det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra c).

2. Den vejledende fordeling af det beløb, der er omhandlet i stk. 1, til det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og til EIT er:

a) 23 546 000 000 EUR til søjle I »Videnskabelig topkvalitet« for perioden 2021-2027, heraf:

- i) 15 027 000 000 EUR til ERC
- ii) 6 333 000 000 EUR til MSCA
- iii) 2 186 000 000 EUR til forskningsinfrastrukturer

b) 47 428 000 000 EUR til søjle II »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne« for perioden 2021-2027, heraf:

- i) 6 893 000 000 EUR til klyngen »Sundhed«
- ii) 1 386 000 000 EUR til klyngen »Kultur, kreativitet og inkluderende samfund«
- iii) 1 303 000 000 EUR til klyngen »Civil sikkerhed for samfundet«

- iv) 13 462 000 000 EUR til klyngen »Det digitale område, industri og rummet«
 - v) 13 462 000 000 EUR til klyngen »Klima, energi og mobilitet«
 - vi) 8 952 000 000 EUR til klyngen »Fødevarer, bioøkonomi, naturressourcer, landbrug og miljø«
 - vii) 1 970 000 000 EUR til JRC's ikkenukleare direkte aktioner
- c) 11 937 000 000 EUR til søjle III »Et innovativt Europa« for perioden 2021-2027, heraf:
- i) 8 752 000 000 EUR til EIC
 - ii) 459 000 000 EUR til europæiske innovationsøkosystemer
 - iii) 2 726 000 000 EUR til EIT
- d) 3 212 000 000 EUR til delen »Udvidelse af deltagelsen i og styrkelse af EFR« for perioden 2021-2027, heraf:
- i) 2 842 000 000 EUR til »udvidelse af deltagelse og udbredelse af topkvalitet«
 - ii) 370 000 000 EUR til »reform og forbedring af det europæiske FoI-system«.

3. Som følge af den programspecifikke justering, der er omhandlet i artikel 5 i forordning (EU, Euratom) 2020/2093, forhøjes beløbet i stk. 1 til det særprogram, der er omhandlet i nærværende forordnings artikel 1, stk. 2, litra a), og til EIT med en supplerende tildeling på 3 000 000 000 EUR i faste 2018-priser som anført i bilag II til forordning (EU, Euratom) 2020/2093.

4. Den vejledende fordeling af det beløb, der er omhandlet i stk. 3, er som følger:

- a) 1 286 000 000 EUR i faste 2018-priser til søjle I »Videnskabelig topkvalitet«, heraf
- i) 857 000 000 EUR i faste 2018-priser til ERC
 - ii) 236 000 000 EUR i faste 2018-priser til MSCA
 - iii) 193 000 000 EUR i faste 2018-priser til forskningsinfrastrukturer
- b) 1 286 000 000 EUR i faste 2018-priser til søjle II »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne«, heraf:
- i) 686 000 000 EUR i faste 2018-priser til klyngen »Kultur, kreativitet og inkluderende samfund«
 - ii) 257 000 000 EUR i faste 2018-priser til klyngen »Civil sikkerhed for samfundet«
 - iii) 171 000 000 EUR i faste 2018-priser til klyngen »Det digitale område, industri og rummet«
 - iv) 171 000 000 EUR i faste 2018-priser til klyngen »Klima, energi og mobilitet«
- c) 270 000 000 EUR i faste 2018-priser til søjle III »Et innovativt Europa«, heraf:
- i) 60 000 000 EUR i faste 2018-priser til europæiske innovationsøkosystemer
 - ii) 210 000 000 EUR i faste 2018-priser til EIT
- d) 159 000 000 EUR i faste 2018-priser til delen »Udvidelse af deltagelsen i og styrkelse af EFR«, heraf:
- i) 99 000 000 EUR i faste 2018-priser til »udvidelse af deltagelse og udbredelse deling af topkvalitet«
 - ii) 60 000 000 EUR i faste 2018-priser til »reform og forbedring af det europæiske FoI-system«.

5. For at kunne reagere på uforudsete situationer eller på nye tendenser og behov kan Kommissionen som led i den årlige budgetprocedure afvige fra de i stk. 2 omhandlede beløb op til maksimalt 10 %. En sådan afvigelse må ikke foretages med hensyn til de i stk. 2, litra b), nr. vii), nævnte beløb og det samlede beløb, der er fastsat i stk. 2 for delen »Udvidelse af deltagelsen i og styrkelse af EFR«.

6. Beløbet omhandlet i nærværende artikels stk. 1 og 3 til det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og til EIT kan også dække udgifter til forberedelse, overvågning, kontrol, revision, evaluering og andre aktiviteter samt udgifter, der er nødvendige for at forvalte og gennemføre programmet, herunder alle administrationsudgifter, og evaluere opfyldelsen af dets målsætninger. Administrationsudgifter i forbindelse med indirekte aktioner må ikke overstige 5 % af det samlede beløb til indirekte aktioner under det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og under EIT. Desuden kan beløbet omhandlet i nærværende artikels stk. 1 og 3 til det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og til EIT også dække:

- a) for så vidt som de vedrører programmets målsætninger: udgifter til undersøgelser, ekspertmøder og informations- og kommunikationsaktioner
- b) udgifter i forbindelse med informationsteknologinetværk med henblik på behandling og udveksling af oplysninger, herunder institutionelle IT-værktøjer og anden teknisk og administrativ bistand, som er påkrævet i forbindelse med forvaltningen af programmet.

7. Hvis det er nødvendigt for at muliggøre forvaltning af aktioner, som ikke er afsluttet senest den 31. december 2027, kan der opføres bevillinger på EU-budgettet ud over 2027 til dækning af udgifter som omhandlet i stk. 6.

8. Budgetforpligtelser for aktioner, der løber over mere end et regnskabsår, kan opdeles i årlige trancher på flere år.

9. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 193, stk. 2, andet afsnit, litra a), kan aktiviteter, der støttes i henhold til nærværende forordning, og de underliggende omkostninger i behørigt begrundede tilfælde, der er anført i finansieringsafgørelsen, og i en begrænset periode betragtes som støtteberettigede fra den 1. januar 2021, selv om de er gennemført og afholdt, inden ansøgningen om tilskud blev indgivet.

Artikel 13

Midler fra EU-genopretningsinstrumentet

1. De foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning (EU) 2020/2094, gennemføres under programmet via de beløb, der er nævnt i artikel 2, stk. 2, litra a), nr. iv), i nævnte forordning, jf. dog nævnte forordnings artikel 3, stk. 3, 4, 7 og 9.

2. De beløb, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra a), nr. iv), i forordning (EU) 2020/2094, udgør eksterne formålsbestemte indtægter som fastsat i artikel 3, stk. 1, i nævnte forordning. Disse supplerende beløb tildeles udelukkende til FoU-aktioner, der er rettet mod at afhjælpe konsekvenserne af covid-19-krisen, navnlig dens økonomiske, sociale og samfundsmæssige konsekvenser. Innovative SMV'er prioriteres, og der skal lægges særlig vægt på deres integration i samarbejdsprojekter under søjle II.

3. Den vejledende fordeling af de beløb, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra a), nr. iv), i forordning (EU) 2020/2094, er:

- a) 25 % til klyngen »Sundhed«
- b) 25 % til klyngen »Det digitale område, industri og rummet«
- c) 25 % til klyngen »Klima, energi og mobilitet«
- d) 25 % til EIC.

Artikel 14

Åben videnskab

1. Programmet tilskynder til åben videnskab som en tilgang til den videnskabelige proces, der baserer sig på samarbejde og formidling af viden, navnlig i overensstemmelse med følgende elementer, der skal sikres i overensstemmelse med denne forordnings artikel 39, stk. 3:

- a) åben adgang til videnskabelige publikationer, der udspringer af forskning finansieret under programmet

- b) åben adgang til forskningsdata, herunder de data, som videnskabelige publikationer bygger på, i overensstemmelse med princippet »så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt«.
2. Princippet om gensidighed inden for åben videnskab fremmes og støttes i alle associerings- og samarbejdsaftaler med tredjelande, herunder aftaler, der er underskrevet af finansieringsorganer, som står for den indirekte forvaltning af programmet.
3. Ansvarlig forvaltning af forskningsdata sikres i overensstemmelse med principperne om »søgbarhed«, »tilgængelighed«, »interoperabilitet« og »genbrugelighed« (»FAIR-principperne«). Opmærksomheden rettes desuden mod langsigtet opbevaring af data.
4. Andre former for åben videnskabspraksis fremmes og støttes, herunder til fordel for SMV'er.

Artikel 15

Alternativ, kombineret og kumulativ finansiering og overførsel af midler

1. Programmet gennemføres i synergi med andre EU-programmer i overensstemmelse med princippet i artikel 7, stk. 7.
2. »Seal of Excellence« tildeles til indkaldelser af forslag, der er anført i arbejdsprogrammet. I henhold til den relevante bestemmelse i forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027 og den relevante bestemmelse i forordningen om strategiske planer under den fælles landbrugspolitik kan EFRU, ESF+ eller ELFUL støtte:
- a) medfinansierede aktioner, der udvælges under programmet, og
- b) aktioner, der blev tildelt et »Seal of Excellence«, forudsat at de opfylder alle følgende betingelser:
- i) de er blevet vurderet som led i en indkaldelse af forslag inden for rammerne af programmet
- ii) de opfylder minimumskravene til kvalitet i den pågældende indkaldelse af forslag, og
- iii) de blev ikke finansieret inden for rammerne af den pågældende indkaldelse af forslag udelukkende på grund af budgetmæssige begrænsninger.
3. Finansielle bidrag i henhold til programmer, der medfinansieres af EFRU, ESF+, EHFF og ELFUL, kan anses for at være et bidrag fra den deltagende medlemsstat til europæiske partnerskaber i henhold til denne forordnings artikel 10, stk. 1, litra b) og c), forudsat at de relevante bestemmelser i forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027 og de fondsspecifikke forordninger overholdes.
4. En aktion, som har modtaget et bidrag under et andet EU-program, kan også modtage et bidrag under programmet, forudsat at bidragene ikke dækker de samme omkostninger. Reglerne for det relevante EU-program gælder for det tilsvarende bidrag til aktionen. Den kumulative finansiering må ikke overstige aktionens samlede støtteberettigede omkostninger. Støtten fra de forskellige EU-programmer kan beregnes på et pro rata-grundlag i overensstemmelse med de dokumenter, hvori støttebetingelserne er fastsat.
5. Midler, som er tildelt medlemsstaterne ved delt forvaltning, kan på anmodning af den pågældende medlemsstat overføres til programmet på de betingelser, der er fastsat i de relevante bestemmelser i forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027. Kommissionen forvalter disse midler direkte i overensstemmelse med finansforordningens artikel 62, stk. 1, første afsnit, litra a), eller indirekte i overensstemmelse med nævnte afsnits litra c). Disse midler anvendes til fordel for den pågældende medlemsstat.
6. Hvis Kommissionen ikke har indgået en retlig forpligtelse inden for rammerne af den direkte eller indirekte forvaltning af de midler, der er overført i henhold til stk. 5, kan de tilsvarende ikkeforpligtede midler tilbageføres til et eller flere af de respektive kildeprogrammer på medlemsstatens anmodning i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i de relevante bestemmelser i forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027.

Artikel 16

Tredjelande, der er associeret med programmet

1. Programmet er åbent for associering af følgende tredjelande (associerede lande):
 - a) medlemmer af Den Europæiske Frihandelssammenslutning, som er medlem af EØS, i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
 - b) tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande i overensstemmelse med de generelle principper og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådets afgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de særlige betingelser, der er fastsat i aftaler mellem Unionen og disse lande
 - c) lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik i overensstemmelse med de generelle principper og generelle vilkår og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådets afgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de særlige betingelser, der er fastsat i aftaler mellem Unionen og disse lande
 - d) tredjelande og områder, der opfylder alle følgende kriterier:
 - i) de har en god kapacitet inden for videnskab, teknologi og innovation
 - ii) de tilslutter sig princippet om en regelbaseret og åben markedsøkonomi, herunder en retfærdig og rimelig behandling af intellektuelle ejendomsrettigheder, overholder menneskerettighederne og understøttes af demokratiske institutioner
 - iii) de fremmer aktivt politikker til forbedring af borgernes økonomiske og sociale velfærd.
2. Associeringen med programmet for hvert af disse tredjelande, jf. stk. 1, litra d), skal være i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i en aftale om tredjelandets deltagelse i EU-programmer, forudsat at aftalen:
 - a) sikrer en rimelig balance for så vidt angår bidrag fra og fordele for det tredjeland, som deltager i EU-programmerne
 - b) fastsætter betingelserne for deltagelse i EU-programmerne, herunder beregningen af finansielle bidrag til de enkelte programmer, og deres administrationsomkostninger
 - c) ikke tildeler tredjelandet nogen beslutningskompetence med hensyn til EU-programmet
 - d) garanterer Unionen ret til at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning og til at beskytte sine finansielle interesser.

De bidrag, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, litra b), udgør formålsbestemte indtægter i overensstemmelse med finansforordningens artikel 21, stk. 5.
3. Anvendelsesområdet for hvert tredjelandets associering med programmet skal tage hensyn til en analyse af fordelene for Unionen og målsætningen om at fremme økonomisk vækst i Unionen gennem innovation. Med undtagelse af EØS-medlemmer, tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande kan dele af programmet dermed være udelukket fra et konkret lands associeringsaftale.
4. Associeringsaftalen fastsætter så vidt muligt bestemmelser om, at juridiske enheder, der er etableret i Unionen, kan deltage i associerede landes ækvivalente programmer på de i disse programmer fastlagte betingelser, og at en sådan deltagelse er gensidig.
5. Betingelserne for fastlæggelse af den finansielle støttes omfang skal sikre en regelmæssig automatisk korrektion af enhver betydelig uligevægt i forhold til det beløb, som enheder etableret i det associerede land modtager i kraft af deres deltagelse i programmet, idet der tages hensyn til omkostningerne i forbindelse med programmets forvaltning, gennemførelse og drift. Tildelingen af de finansielle bidrag skal tage hensyn til omfanget af de associerede landes juridiske enheders deltagelse i hver del af programmet.

AFSNIT II

REGLER FOR DELTAGELSE OG FORMIDLING

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 17

Finansieringsorganer og JRC's direkte aktioner

1. De regler, som er fastsat i dette afsnit, finder ikke anvendelse på JRC's direkte aktioner.
2. I behørigt begrundede tilfælde kan finansieringsorganer afvige fra de regler, som er fastsat i dette afsnit, bortset fra artikel 18, 19 og 20, hvis:
 - a) der gives mulighed for en sådan afvigelse i den basisretsakt, hvorved finansieringsorganet oprettes, eller hvorved det overlades budgetgennemførelsesopgaver, eller
 - b) for finansieringsorganer, jf. finansforordningens artikel 62, stk. 1, litra c), nr. ii), iii) eller v), hvis muligheden fremgår af bidragsaftalen, og hvis finansieringsorganernes særlige driftsmæssige behov eller aktionernes særlige karakter nødvendiggør dette.

Artikel 18

Støtteberettigede aktioner og etiske principper

1. Uanset denne artikels stk. 2 kan der kun ydes finansiering til aktioner, som gennemfører de i artikel 3 omhandlede målsætninger.

Til følgende forskningsområder ydes der ikke støtte:

- a) aktiviteter, der har reproduktiv kloning af mennesker som formål
 - b) aktiviteter, der sigter mod at ændre menneskers arvemasse på en måde, der gør sådanne ændringer arvelige ⁽²⁸⁾
 - c) aktiviteter, der sigter mod at udvikle menneskelige embryoner udelukkende med henblik på forskning eller stamcelleproduktion, f.eks. ved hjælp af somatisk cellekerneoverførsel.
2. Der kan eventuelt ydes finansiering til forskning i menneskelige stamceller, både voksne og embryonale, afhængigt af både de videnskabelige forslags indhold og retsgrundlaget i de berørte medlemsstater. Der ydes hverken i eller uden for Unionen tilskud til forskningsaktiviteter, der er forbudt i samtlige medlemsstater. Der ydes ikke i en medlemsstat støtte til en forskningsaktivitet, der er forbudt i den pågældende medlemsstat.

Artikel 19

Etik

1. Aktioner under programmet gennemføres under overholdelse af etiske principper og den relevante EU-ret, nationale ret, og internationale ret, herunder chartret og den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, inklusive tillægsprotokoller.

Der lægges særlig vægt på proportionalitetsprincippet, på retten til privatlivets fred, retten til beskyttelse af personoplysninger, retten til personlig fysisk og psykisk integritet, retten til ikkediskrimination og på behovet for at sikre miljøbeskyttelse og et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed.

⁽²⁸⁾ Der kan ydes støtte til forskning vedrørende behandling af kønskirtelkræft.

2. Juridiske enheder, der deltager i en aktion, skal fremlægge:
 - a) en selvevaluering vedrørende etik, der indkredser og præciserer alle forventelige etiske spørgsmål vedrørende målsætningen, gennemførelsen og den sandsynlige effekt af de aktiviteter, der skal finansieres, herunder en bekræftelse af overholdelsen af stk. 1, og en beskrivelse af, hvordan denne vil blive sikret
 - b) en bekræftelse af, at alle aktiviteter overholder den europæiske adfærdskodeks for forskningsintegritet offentliggjort af All European Academies, og at der ikke vil blive udført aktiviteter, som er udelukket fra finansieringen
 - c) for så vidt angår aktiviteter uden for Unionen en bekræftelse af, at de samme aktiviteter ville være tilladt i en medlemsstat, og
 - d) for så vidt angår aktiviteter, hvor der anvendes menneskelige embryonale stamceller, om nødvendigt nærmere oplysninger om, hvilke tilladelses- og kontrolforanstaltninger de berørte medlemsstaters kompetente myndigheder skal træffe, og om, hvilke etiske godkendelser, der skal gives, før de pågældende aktiviteter påbegyndes.
3. Forslagene bliver systematisk undersøgt med henblik på at indkredse aktioner, som rejser komplekse eller alvorlige etiske spørgsmål, og på at underkaste dem en etisk vurdering. Den etiske vurdering foretages af Kommissionen, medmindre den har uddelegeret opgaven til finansieringsorganet. Alle aktioner, der involverer anvendelse af menneskelige embryonale stamceller eller menneskelige embryoner, skal underkastes en etisk vurdering. Den etiske screening og vurdering foretages med bistand fra eksperter inden for etik. Kommissionen og finansieringsorganerne sikrer gennemsigtighed i de etiske procedurer, uden at dette berører fortroligheden af disse procedurers indhold.
4. Juridiske enheder, som deltager i en aktion, skal indhente alle godkendelser eller andre obligatoriske dokumenter fra de relevante nationale eller lokale etiske råd eller andre organer såsom databeskyttelsesmyndigheder, inden de pågældende aktiviteter påbegyndes. Disse dokumenter arkiveres og fremlægges på anmodning for Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan.
5. Hvis det er hensigtsmæssigt, udfører Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan en etisk kontrol. Hvad angår alvorlige eller komplekse etiske spørgsmål foretages kontrollen af Kommissionen, medmindre Kommissionen uddelegerer denne opgave til finansieringsorganet.

Den etiske kontrol foretages med bistand fra eksperter inden for etik.

6. Aktioner, der ikke opfylder de etiske krav i stk. 1-4 og derfor ikke er etisk forsvarlige, afvises eller afsluttes, når den etiske uforsvarlighed er blevet godtgjort.

Artikel 20

Sikkerhed

1. Aktioner gennemført i forbindelse med programmet skal overholde de gældende sikkerhedsregler og navnlig regler om beskyttelsen af klassificerede informationer mod uautoriseret videregivelse, herunder også relevant EU-ret og national ret. Hvis der foretages forskning uden for Unionen, hvor der anvendes eller genereres klassificerede informationer, er det i tillæg til overholdelsen af disse krav også nødvendigt, at der er indgået en sikkerhedsaftale mellem Unionen og det tredjeland, hvori forskningen foretages.
2. Forslag skal, hvor det er relevant, omfatte en selvevaluering af sikkerheden, som skal identificere eventuelle sikkerhedsproblemer og redegøre for, hvordan disse problemer vil blive løst med henblik på overholdelse af relevante dele af EU-retten og national ret.
3. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan skal, hvor det er relevant, gennemføre en procedure for sikkerhedskontrol af forslag, der kan give anledning til sikkerhedsproblemer.
4. Aktioner gennemført i forbindelse med programmet skal, hvor det er relevant, leve op til reglerne i afgørelse (EU, Euratom) 2015/444 og dens gennemførelsesbestemmelser.

5. Juridiske enheder, som deltager i en aktion, sørger for beskyttelse mod uautoriseret videregivelse af klassificerede informationer, som anvendes eller genereres i forbindelse med aktionen. De fremlægger dokumentation for sikkerhedsgodkendelse af personel eller af faciliteter fra de relevante nationale sikkerhedsmyndigheder før de pågældende aktiviteter påbegyndes.
6. Hvis uafhængige eksterne eksperter skal behandle klassificerede informationer, kræves den relevante sikkerhedsgodkendelse inden udnævnelsen af disse eksperter.
7. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan kan, hvor det er relevant, foretage sikkerhedskontrol.
8. Aktioner, der ikke overholder sikkerhedsreglerne i denne artikel, kan til enhver tid afvises eller afsluttes.

KAPITEL II

Tilskud

Artikel 21

Tilskud

Tilskud under programmet tildeles og forvaltes i overensstemmelse med finansforordningens afsnit VIII, medmindre andet er fastsat i dette kapitel.

Artikel 22

Juridiske enheder, som er berettigede til at deltage

1. Enhver juridisk enhed, uanset etableringssted, og herunder juridiske enheder fra ikkeassocierede tredjelande, eller internationale organisationer kan deltage i aktioner under programmet, forudsat at betingelserne i denne forordning og eventuelle betingelser i arbejdsprogrammet eller indkaldelsen af forslag er opfyldt.
2. Undtagen i behørigt begrundede tilfælde, hvor andet er fastsat i arbejdsprogrammet, skal enheder, der er en del af et konsortium, være berettigede til at deltage i aktioner gennemført i forbindelse med programmet, såfremt konsortiet omfatter:
 - a) mindst én uafhængig juridisk enhed, der er etableret i en medlemsstat, og
 - b) mindst to andre uafhængige juridiske enheder, som hver er etableret i forskellige medlemsstater eller associerede lande.
3. ERC-aktioner vedrørende banebrydende forskning, EIC-aktioner, uddannelses- og mobilitetsaktioner eller programsamfinansieringsaktioner kan gennemføres af en eller flere juridiske enheder, forudsat at en af disse juridiske enheder er etableret i en medlemsstat eller et associeret land på grundlag af en aftale, der er indgået i overensstemmelse med artikel 16.
4. Samordnings- og støtteaktioner kan gennemføres af en eller flere juridiske enheder, som kan være etableret i en medlemsstat, i et associeret land eller, i undtagelsestilfælde, i et andet tredjeland.
5. For aktioner vedrørende Unionens strategiske aktiver, interesser, uafhængighed eller sikkerhed kan det fastsættes i arbejdsprogrammet, at deltagelse kan begrænses til juridiske enheder, som kun er etableret i medlemsstater, eller til juridiske enheder, som foruden i medlemsstater er etableret i nærmere angivne associerede lande eller andre tredjelande. Enhver begrænsning med hensyn til deltagelse af juridiske enheder etableret i associerede lande, der er medlemmer af EØS, skal være i overensstemmelse med vilkår og betingelser i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Af behørigt begrundede og særlige årsager kan arbejdsprogrammet, for at garantere beskyttelsen af Unionens og dens medlemsstaters strategiske interesser, også udelukke deltagelse af juridiske enheder, som er etableret i Unionen eller i associerede lande, og som direkte eller indirekte kontrolleres af ikkeassocierede tredjelande eller af juridiske enheder fra ikkeassocierede tredjelande, fra enkelte indkaldelser af forslag, eller underlægge deres deltagelse betingelser, der er fastlagt i arbejdsprogrammet.

6. Arbejdsprogrammet kan, hvis det er hensigtsmæssigt og behørigt begrundet, fastsætte kriterier for støtteberettigelse ud over dem, der er fastsat i stk. 2-5, for at tage hensyn til specifikke politiske krav eller aktionens art eller målsætninger, herunder antallet af juridiske enheder, typen af juridisk enhed og etableringssted.
7. Hvad angår aktioner, der modtager beløb i henhold til artikel 15, stk. 5, er deltagelsen begrænset til en enkelt juridisk enhed, som er etableret i den delegerende forvaltningsmyndigheds jurisdiktion, medmindre andet er aftalt med denne forvaltningsmyndighed.
8. Hvis det fremgår af arbejdsprogrammet, kan JRC deltage i aktionerne.
9. JRC, internationale europæiske forskningsorganisationer og juridiske enheder oprettet i henhold til EU-retten anses for at være etableret i en anden medlemsstat end dem, hvor de juridiske enheder, der deltager i aktionen, er etableret.
10. Med hensyn til ERC-aktioner vedrørende banebrydende forskning, uddannelses- og mobilitetsaktioner, og når dette er fastsat i arbejdsprogrammet, anses internationale organisationer med hovedsæde i en medlemsstat eller et associeret land for at være etableret i denne medlemsstat eller dette associerede land. Med hensyn til andre dele af programmet anses internationale organisationer, bortset fra internationale europæiske forskningsorganisationer, for at være etableret i et ikkeassocieret tredjeland.

Artikel 23

Juridiske enheder, som er berettigede til at modtage finansiering

1. Juridiske enheder er berettigede til at modtage finansiering, hvis de er etableret i en medlemsstat eller et associeret land. Det er kun juridiske enheder, som er etableret i den delegerende forvaltningsmyndigheds jurisdiktion, der er berettigede til at modtage finansiering for aktioner, der modtager beløb i henhold til artikel 15, stk. 5, medmindre andet er aftalt med denne forvaltningsmyndighed.
2. Juridiske enheder, der er etableret i et ikkeassocieret tredjeland, afholder omkostningerne ved deres deltagelse. En juridisk enhed, der er etableret i ikkeassocierede lav- og mellemindkomsttredjelande og undtagelsesvist andre ikkeassocierede tredjelande, er dog berettigede til at modtage finansiering i forbindelse med en aktion, hvis:
 - a) tredjelandet er identificeret i det arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget, eller
 - b) Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan er af den opfattelse, at deltagelse af den pågældende juridiske enhed er afgørende for gennemførelsen af aktionen.
3. Tilknyttede enheder er berettiget til finansiering i forbindelse med en aktion, hvis de er etableret i en medlemsstat, et associeret land eller et tredjeland, som er identificeret i det arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget.
4. Kommissionen stiller regelmæssigt oplysninger til rådighed for Europa-Parlamentet og for Rådet om størrelsen af Unionens finansielle bidrag til juridiske enheder, der er etableret i associerede og ikkeassocierede tredjelande. Hvad angår associerede lande, skal disse oplysninger også omfatte oplysninger om deres finansielle balance.

Artikel 24

Indkaldelser af forslag

1. Indholdet af indkaldelserne af forslag skal for alle aktioners vedkommende være omfattet af arbejdsprogrammet.
2. Hvis det er nødvendigt for at nå målsætningerne, kan indkaldelserne af forslag i undtagelsestilfælde begrænses med henblik på udvikling af yderligere aktiviteter eller på tilføjelse af yderligere partnere til eksisterende aktioner. Desuden kan arbejdsprogrammet give juridiske enheder fra lande med lav FoI-performance mulighed for at deltage i allerede udvalgte FoI-samarbejdsaktioner med forbehold af det respektive konsortiums samtykke, og forudsat at juridiske enheder fra sådanne lande endnu ikke deltager i dem.

3. En indkaldelse af forslag er ikke påkrævet for samordnings- og støtteaktioner og programsamfinansieringsaktioner, som:

- a) skal udføres af JRC eller juridiske enheder, som er identificeret i arbejdsprogrammet,
- b) ikke er omfattet af anvendelsesområdet for indkaldelsen af forslag, jf. finansforordningens artikel 195, litra e).

4. Arbejdsprogrammet præciserer, hvilke indkaldelser af forslag der kan blive tildelt »Seals of Excellence«. Oplysninger vedrørende ansøgningen og evalueringen kan med ansøgerens forhåndstilladelse deles med interesserede finansieringsmyndigheder med forbehold af indgåelse af fortrolighedsaftaler.

Artikel 25

Fælles indkaldelser af forslag

Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan kan fremsætte fælles indkaldelser af forslag sammen med:

- a) tredjelande eller deres videnskabelige og teknologiske organisationer og agenturer
- b) internationale organisationer
- c) juridiske enheder, der drives på nonprofitbasis.

I tilfælde af en fælles indkaldelse af forslag skal ansøgerne opfylde kravene i artikel 22, og der fastsættes fælles procedurer for udvælgelsen og evalueringen af forslagene. Sådanne procedurer skal involvere en afbalanceret gruppe af uafhængige eksperter, som udpeges af begge parter.

Artikel 26

Prækommercielle udbud og offentlige udbud af innovative løsninger

1. Aktioner kan involvere eller som primær målsætning have prækommercielle udbud eller offentlige udbud af innovative løsninger, der skal foretages af støttemodtagere, som er ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU ⁽²⁹⁾ og 2014/25/EU ⁽³⁰⁾.

2. Procedurene for udbud:

- a) overholder konkurrenceregler og principperne om åbenhed, ikkeforskelsbehandling, ligebehandling, forsvarlig økonomisk forvaltning og proportionalitet
- b) kan tillade tildeling af flere kontrakter inden for samme procedure (valg af flere leverandører)
- c) fastsætter, at ordren tildeles de tilbudsgivere, der giver mest værdi for pengene, idet det sikres, at der ikke opstår interessekonflikter.

For så vidt angår prækommercielle udbud kan proceduren for udbud, hvis det er relevant og med forbehold af de principper, der er angivet i litra a), forenkles eller fremskyndes, og der kan fastsættes særlige betingelser deri, f.eks. at stedet for udførelsen af de udbudte aktiviteter begrænses til medlemsstaternes og de associerede landes territorium.

3. Den kontrahent, der frembringer resultater under prækommercielle udbud, ejer som minimum de intellektuelle ejendomsrettigheder, der følger med disse resultater. De ordregivende myndigheder har som minimum royaltifri adgang til resultaterne til eget brug og ret til at udstede eller kræve, at de deltagende kontrahenter udsteder ikkeeksklusive licenser til tredjeparter til at udnytte resultaterne for de ordregivende myndigheder på rimelige vilkår uden ret til at give underlicenser. Hvis en kontrahent ikke udnytter resultaterne kommercielt inden for en vis periode efter det prækommercielle udbud som fastsat i kontrakten, kan de ordregivende myndigheder, efter at have hørt kontrahenten om årsagerne til den manglende udnyttelse, kræve, at kontrahenten overdrager ejerskabet til resultaterne til dem.

⁽²⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).

⁽³⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243).

*Artikel 27***Ansøgenes finansielle kapacitet**

1. Ud over de undtagelser, der er nævnt i finansforordningens artikel 198, stk. 5, kontrolleres den finansielle kapacitet kun hos koordinatoren og kun, hvis den anmodede finansiering fra Unionen til aktionen er lig med eller større end 500 000 EUR.
2. Er der grund til at tvivle på en ansøgers finansielle kapacitet, eller hvis der er en højere risiko pga. deltagelse i flere forskellige igangværende aktioner, som finansieres under Unionens FoU-programmer, kontrollerer Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan uanset stk. 1 ligeledes den finansielle kapacitet hos andre ansøgere eller hos koordinatoren, selv hvor den anmodede finansiering er under den tærskel, der er fastsat i stk. 1.
3. Hvis den finansielle kapacitet er strukturelt garanteret af en anden juridisk enhed, kontrolleres denne anden juridiske enheds finansielle kapacitet.
4. I tilfælde af, at en ansøgers finansielle kapacitet er svag, kan Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan gøre ansøgerens deltagelse betinget af, at en tilknyttet enhed afgiver en erklæring om solidarisk hæftelse.
5. Bidraget til den mekanisme, som er fastsat i denne forordnings artikel 37, anses for at være en tilstrækkelig garanti, jf. finansforordningens artikel 152. Ingen yderligere garanti eller sikkerhedsstillelse må godkendes fra støttemodtagerne eller pålægges dem.

*Artikel 28***Tildelingskriterier og udvælgelse**

1. Et forslag evalueres på grundlag af følgende tildelingskriterier:
 - a) topkvalitet
 - b) effekt
 - c) gennemførelsens kvalitet og effektivitet.
2. Forslag om ERC-aktioner vedrørende banebrydende forskning evalueres alene ud fra det i stk. 1, litra a), omhandlede kriterium.
3. Arbejdsprogrammet fastsætter nærmere detaljer om anvendelsen af tildelingskriterierne i stk. 1, herunder en eventuel vægtning, tærskler og, hvor dette er relevant, regler for behandling af ligestillede forslag, idet der tages hensyn til målsætningerne for indkaldelserne af forslag. Betingelserne for behandling af ligestillede forslag kan omfatte, men er ikke begrænset til, følgende kriterier: SMV'er, køn og geografisk mangfoldighed.
4. Kommissionen og andre finansieringsorganer tager hensyn til muligheden for en indgivelses- og evaluering-procedure i to trin, og anonymiserede forslag kan om nødvendigt evalueres i første evalueringsfase på grundlag af et eller flere af de i stk. 1 omhandlede tildelingskriterier.

*Artikel 29***Evaluerings**

1. Forslag evalueres af evalueringsudvalget, som sammensættes af uafhængige eksterne eksperter.

For EIC-aktiviteter, missioner og i behørigt begrundede tilfælde som omhandlet i det arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget, kan evalueringsudvalget delvis eller, i forbindelse med samordnings- og støtteaktioner, helt eller delvis sammensættes af repræsentanter for Unionens institutioner eller organer som omhandlet i finansforordningens artikel 150.

Evalueringsprocessen kan følges af uafhængige observatører.

2. Hvis det er relevant, rangordner evalueringsudvalget de forslag, som ligger over de gældende tærskler, efter:
 - a) evalueringsresultater
 - b) deres bidrag til at nå specifikke politiske målsætninger, herunder etableringen af en sammenhængende projektportefølje, det vil sige for aktiviteter under Pathfinder, missioner og i andre behørigt begrundede tilfælde som nærmere omhandlet i det arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget.

For EIC-aktiviteter, missioner og i andre behørigt begrundede tilfælde som nærmere omhandlet i det arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget, kan evalueringsudvalget ligeledes foreslå tilpasninger af forslagene, i det omfang disse tilpasninger er nødvendige for at sikre porteføljetilgangens sammenhæng. Disse tilpasninger skal være i overensstemmelse med betingelserne for deltagelse og overholde princippet om ligebehandling. Programkomitéen underrettes om sådanne tilfælde.

3. Evalueringsprocessen tilrettelægges, således at interessekonflikter og mangel på uvildighed undgås. Der skal sikres gennemsigtighed i evalueringskriterierne og i metoden til fastsættelse af evalueringsresultaterne for forslagene.
4. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 200, stk. 7, skal ansøgere modtage feedback i alle faser af evalueringen og, hvis forslaget afvises, om årsagen til afvisning.
5. Juridiske enheder, der er etableret i lande med lav FOI-performance, og som med tilfredsstillende resultater har deltaget i komponenten »Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet«, modtager efter anmodning et bevis på deres deltagelse, der kan ledsage forslag til de samarbejdsdele i programmet, som de koordinerer.

Artikel 30

Procedure for fornyet gennemgang af evalueringen, forespørgsler og klager

1. En ansøger kan anmode om fornyet gennemgang af evalueringen, hvis ansøgeren mener, at den gældende evalueringsprocedure ikke er blevet fulgt korrekt for så vidt angår vedkommendes forslag ⁽³¹⁾.
2. En anmodning om fornyet gennemgang af evalueringen kan kun vedrøre de processuelle aspekter af evalueringen. Evalueringen af forslagens kvaliteter gøres ikke til genstand for en fornyet gennemgang af evalueringen.
3. En anmodning om fornyet gennemgang af evalueringen skal vedrøre et specifikt forslag og skal indgives senest 30 dage efter meddelelsen af evalueringsresultaterne.

Et udvalg for fornyet gennemgang af evalueringen, hvis formand og medlemmer udgøres af ansatte fra Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan, og som ikke har været involveret i evalueringen af forslagene, forelægger en udtalelse om de processuelle aspekter af evalueringen. Udvalget for fornyet gennemgang af evalueringen kan anbefale et af følgende:

- a) at der foretages en fornyet evaluering af forslaget, hovedsagelig af evaluatorene, der ikke har deltaget i den foregående evaluering, eller
 - b) den oprindelige evaluering opretholdes.
4. En fornyet gennemgang af evalueringen må ikke forsinke udvælgelsesprocessen for forslag, som ikke er genstand for den pågældende fornyede gennemgang.

5. Kommissionen sikrer, at der findes en procedure, der gør det muligt for deltagere direkte at fremsætte forespørgsler og indgive klager vedrørende deres deltagelse i programmet. Oplysninger om, hvordan forespørgsler eller klager indgives, gøres tilgængelige online.

⁽³¹⁾ Der vil blive redegjort for proceduren i et dokument, der offentliggøres inden indledningen af evalueringsprocessen.

*Artikel 31***Frister for underretning om og indgåelse af tilskudsaftaler**

1. Uanset finansforordningens artikel 194, stk. 2, første afsnit, finder følgende frister anvendelse:
 - a) for underrettelse af alle ansøgerne om resultatet af evalueringen af deres ansøgning en frist på maksimalt fem måneder fra fristen for indgivelse af fuldstændige forslag
 - b) for indgåelse af tilskudsaftaler med ansøgerne en frist på maksimalt otte måneder fra den sidste dato for indgivelse af fuldstændige forslag.
2. Der kan være fastsat kortere frister i arbejdsprogrammet end dem, der er fastsat i stk. 1.
3. Ud over undtagelserne i finansforordningens artikel 194, stk. 2, andet afsnit, kan de i nærværende artikels stk. 1 nævnte frister være længere i forbindelse med ERC-aktioner og missioner, samt når aktionerne bliver underkastet en etisk vurdering eller en sikkerhedskontrol.

*Artikel 32***Gennemførelse af tilskudsaftalen**

1. Hvis en støttemodtager ikke opfylder sine forpligtelser med hensyn til den tekniske gennemførelse af aktionen, opfylder de andre støttemodtagere forpligtelserne uden supplerende tilskud fra Unionen, medmindre de udtrykkeligt bliver fritaget for denne forpligtelse. Hver støttemodtagers finansielle ansvar er begrænset til vedkommendes egen gæld, jf. dog bestemmelserne om mekanismen.
2. I tilskudsaftalen kan der fastsættes milepæle og dertil hørende forfinansieringsbetalinger. Hvis milepælene ikke nås, kan aktionen suspenderes, ændres eller i behørigt begrundede tilfælde afsluttes.
3. En aktion kan ligeledes afsluttes, hvis de forventede resultater af videnskabelige eller teknologiske årsager har mistet deres relevans for Unionen eller i forbindelse med Accelerator også af økonomiske årsager, eller, når det drejer sig om EIC og missioner, også fordi de ikke længere er relevante som del af en portefølje af aktioner. Kommissionen gennemgår en procedure med aktionskoordinatoren og, hvis det er relevant, med uafhængige eksterne eksperter, inden den beslutter at afslutte en aktion i overensstemmelse med finansforordningens artikel 133.

*Artikel 33***Tilskudsaftaler**

1. Kommissionen udarbejder i tæt samarbejde med medlemsstaterne modeltilskudsaftaler mellem Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan og støttemodtagerne i overensstemmelse med denne forordning. Hvis en betydelig ændring af en modeltilskudsaftale er påkrævet, bl.a. med henblik på yderligere forenkling for støttemodtagerne, reviderer Kommissionen den nævnte modeltilskudsaftale, hvor det er relevant, i nært samarbejde med medlemsstaterne.
2. Tilskudsaftaler fastsætter støttemodtagernes og enten Kommissionens eller det relevante finansieringsorgans rettigheder og forpligtelser i henhold til denne forordning. De fastsætter også rettigheder og forpligtelser for de juridiske enheder, der indtræder som nye støttemodtagere under gennemførelsen af aktionen, samt koordinators rolle og opgaver.

*Artikel 34***Finansieringssatser**

1. For hver aktion finder en enkelt finansieringssats anvendelse for alle de aktiviteter, den finansierer. Maksimumssatsen pr. aktion fastsættes i arbejdsprogrammet.

2. Op til 100 % af de støtteberettigede omkostninger ved en aktion inden for rammerne af programmet kan finansieres, med undtagelse af
 - a) innovationsaktioner, hvor op til 70 % af de samlede støtteberettigede omkostninger kan finansieres, undtagen for juridiske enheder, der drives på nonprofitbasis, hvor op til 100 % af de samlede støtteberettigede omkostninger kan finansieres
 - b) programsamfinansieringsaktioner, hvor mindst 30 % og, i nærmere bestemte og behørigt begrundede tilfælde, op til 70 % af de samlede støtteberettigede omkostninger, kan finansieres.
3. De i denne artikel fastsatte finansieringssatser finder også anvendelse på aktioner, hvor der er fastsat finansiering efter fast takst, enhedsomkostninger eller faste beløb for hele aktionen eller dele deraf.

Artikel 35

Indirekte omkostninger

1. Indirekte støtteberettigede omkostninger skal udgøre 25 % af de samlede direkte støtteberettigede omkostninger, eksklusiv underleverandørers direkte støtteberettigede omkostninger, finansiel støtte til tredjeparter og eventuelle enhedsomkostninger eller faste beløb, som omfatter indirekte omkostninger.

Indirekte omkostninger, som er omfattet af enhedsomkostninger eller faste beløb, beregnes om nødvendigt ved at anvende den faste takst, der er omhandlet i første afsnit, undtagen enhedsomkostninger vedrørende internt fakturerede varer og tjenester, som beregnes på grundlag af de faktiske omkostninger i overensstemmelse med støttemodtagernes sædvanlige regnskabspraksis.

2. Uanset stk. 1 kan indirekte omkostninger, hvis det er fastsat i arbejdsprogrammet, angives som faste beløb eller enhedsomkostninger.

Artikel 36

Støtteberettigede omkostninger

1. I tillæg til kriterierne i finansforordningens artikel 186 er personaleomkostninger for støttemodtagere med projektbaseret aflønning støtteberettigede op til det vederlag, som personen ville modtage for at arbejde med FoU-projekter finansieret under nationale ordninger, herunder udgifter til sociale sikringsordninger og andre omkostninger i forbindelse med aflønning af personale, der er knyttet til aktionen, og som følger af national ret eller af ansættelseskontrakten.
2. Uanset finansforordningens artikel 190, stk. 1, er omkostningerne ved ressourcer, der stilles til rådighed af tredjeparter som bidrag i form af naturalier, støtteberettigede op til tredjepartens direkte støtteberettigede omkostninger.
3. Uanset finansforordningens artikel 192 anses indtægter fra udnyttelse af aktionens resultater ikke for at være indtægter fra aktionen.
4. Støttemodtagerne kan anvende deres sædvanlige regnskabspraksis til at identificere og angive de omkostninger, der er afholdt i forbindelse med en aktion, under overholdelse af alle de vilkår og betingelser, der er fastsat i tilskudsaftalen, i overensstemmelse med denne forordning og finansforordningens artikel 186.
5. Uanset finansforordningens artikel 203, stk. 4, er en attest for regnskaberne obligatorisk i forbindelse med udligning af saldoen, hvis det beløb, der kræves som faktiske omkostninger og enhedsomkostninger beregnet i overensstemmelse med den sædvanlige regnskabspraksis, er lig med eller større end 325 000 EUR.

Attester for regnskaber kan udarbejdes af en autoriseret ekstern revisor eller, når der er tale om offentlige organer, af en kompetent og uafhængig offentligt ansat i overensstemmelse med finansforordningens artikel 203, stk. 4.

6. Når det er relevant, tages der i forbindelse med Unionens bidrag til uddannelses- og mobilitetsaktioner som led i MSCA behørigt hensyn til eventuelle yderligere omkostninger for støttemodtageren for så vidt angår barselsorlov, forældreorlov, sygeorlov, særlig orlov eller en ændring af den rekrutterende værtsorganisation eller en ændring af forskerens familiestatus i tilskudsaftalens løbetid.

7. Omkostninger forbundet med åben adgang, herunder dataforvaltningsplaner, er berettiget til godtgørelse som nærmere fastsat i tilskudsaftalen.

Artikel 37

Den gensidige forsikringsmekanisme

1. Der oprettes hermed en gensidig forsikringsmekanisme (»mekanismen«), som skal erstatte og efterfølge den fond, som blev oprettet ved artikel 38 i forordning (EU) nr. 1290/2013. Mekanismen dækker den risiko, der er forbundet med manglende inddrivelse af beløb, som støttemodtagerne skylder:

- a) Kommissionen i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1982/2006/EF ⁽³²⁾
- b) Kommissionen og EU-organer i henhold til »Horisont 2020«
- c) Kommissionen og finansieringsorganer i henhold til programmet.

Dækningen af risici vedrørende finansieringsorganerne som omhandlet i første afsnit, litra c), kan foretages ved hjælp af et indirekte dækningssystem, der er fastsat i den gældende aftale, og som tager højde for finansieringsorganets beskaffenhed.

2. Mekanismen forvaltes af Unionen, repræsenteret ved Kommissionen, der optræder som eksekutivorgan. Kommissionen fastsætter specifikke regler for mekanismens drift.

3. Støttemodtagerne yder et bidrag på 5 % af Unionens finansiering af aktionen. Kommissionen kan på grundlag af periodiske gennemsigtige evalueringer forhøje dette beløb til op til 8 % eller reducere det til under 5 %. Støttemodtagernes bidrag til mekanismen fradrages det første forfinansieringsbeløb og betales til mekanismen på støttemodtagernes vegne. Dette bidrag må ikke overstige det første forfinansieringsbeløb.

4. Støttemodtagernes bidrag betales tilbage i forbindelse med udligning af saldoen.

5. Ethvert finansielt afkast, som mekanismen genererer, lægges til mekanismen. Hvis afkastet er utilstrækkeligt, intervenserer mekanismen ikke, og Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan inddriver ethvert skyldigt beløb direkte hos støttemodtagerne eller tredjeparterne.

6. De beløb, der inddrives, udgør formålsbestemte indtægter for mekanismen efter finansforordningens artikel 21, stk. 5. Når alle tilskudsaftaler, hvis risiko bliver dækket direkte eller indirekte af mekanismen, er fuldført, vil alle udestående beløb blive inddrevet af Kommissionen og opført på Unionens budget med forbehold af lovgivningsmyndighedens afgørelser.

7. Mekanismen kan udvides til direkte forvaltede EU-programmers støttemodtagere. Kommissionen fastsætter betingelserne for støttemodtagernes deltagelse i andre programmer.

Artikel 38

Ejerskab og beskyttelse

1. Støttemodtagerne ejer de resultater, de genererer. De sikrer, at deres ansattes eller andre parter rettigheder med hensyn til resultaterne kan udøves på en måde, der er forenelig med støttemodtagernes forpligtelser i tilskudsaftalen.

To eller flere støttemodtagere har fælles ejendomsret til resultater, hvor:

- a) de har skabt dem i fællesskab, og

⁽³²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1982/2006/EF af 18. december 2006 om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013) (EUT L 412 af 30.12.2006, s. 1).

- b) det ikke er muligt
- i) at fastslå, hvad den enkelte støttemodtager har bidraget med, eller
 - ii) adskille dem med henblik på at søge om, erhverve eller opretholde beskyttelsen af dem.

Medejerne indgår en skriftlig aftale om, hvordan den fælles ejendomsret skal fordeles og forvaltes. Medmindre andet er aftalt i konsortieaftalen eller i aftalen om fælles ejendomsret kan hver medejer udstede ikkeeksklusive licenser til tredjeparter til at udnytte de fællesejede resultater (uden ret til at give underlicenser), hvis medejerne på forhånd bliver underrettet herom og får en rimelig kompensation. Medejerne kan indgå en skriftlig aftale om at anvende en anden ordning end fælles ejendomsret.

2. Støttemodtagere, som har modtaget EU-finansiering, skal beskytte deres resultater i tilstrækkelig grad, hvis beskyttelse er mulig og begrundet, under hensyntagen til alle relevante omstændigheder, herunder mulighederne for kommerciel udnyttelse, og alle øvrige berettigede interesser. Når støttemodtagere træffer afgørelse om, hvorvidt de vil beskytte deres resultater, skal de ligeledes tage hensyn til de berettigede interesser hos aktionens øvrige støttemodtagere.

Artikel 39

Udnyttelse og formidling

1. Hver støttemodtager, der har modtaget EU-finansiering, skal gøre sit bedste for at udnytte de resultater, vedkommende ejer, eller få en anden juridisk enhed til at udnytte dem. Udnyttelsen kan ske direkte ved støttemodtagerne selv eller indirekte, navnlig gennem overførsel og licensudstedelse i henhold til artikel 40.

Der kan fastsættes yderligere udnyttelsesforpligtelser i arbejdsprogrammet.

Hvis resultaterne, til trods for at støttemodtageren gør sit bedste for at udnytte resultaterne direkte eller indirekte, ikke udnyttes inden for en given periode som fastsat i tilskudsaftalen, anvender støttemodtageren en passende onlineplatform som fastsat i tilskudsaftalen til at finde interesserede parter, der kan udnytte resultaterne. Der kan efter anmodning fra støttemodtageren dispenseres fra denne forpligtelse, hvis det er begrundet.

2. Støttemodtagerne formidler deres resultater så hurtigt som praktisk muligt i et offentligt tilgængeligt format, med forbehold af eventuelle restriktioner som følge af beskyttelse af intellektuel ejendom, sikkerhedsregler eller berettigede interesser.

Der kan fastsættes yderligere formidlingsforpligtelser i arbejdsprogrammet, idet dog Unionens økonomiske og videnskabelige interesser skal tilgodeses.

3. Støttemodtagerne sikrer, at den åbne adgang til videnskabelige publikationer finder anvendelse i henhold til tilskudsaftalens vilkår og betingelser. Støttemodtagerne sikrer navnlig, at de eller ophavsmændene bevarer tilstrækkelige intellektuelle ejendomsrettigheder til at kunne opfylde kravene om åben adgang.

Åben adgang til forskningsdata skal være hovedreglen på de vilkår og betingelser, som er fastsat i tilskudsaftalen, og sikre mulighed for undtagelser ifølge princippet »så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt«, under hensyntagen til støttemodtagernes berettigede interesser, herunder kommerciel udnyttelse, og andre begrænsninger såsom databeskyttelsesregler, privatlivets fred, fortrolighed, forretningshemmeligheder, Unionens konkurrenceinteresser, sikkerhedsregler eller regler vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder.

Arbejdsprogrammet kan indeholde yderligere incitamentter eller forpligtelser med henblik på overholdelse af regler for åben videnskabspraksis.

4. Støttemodtagerne forvalter alle forskningsdata, der er frembragt i forbindelse med en aktion under programmet, i overensstemmelse med FAIR-principperne og tilskudsaftalen, og udarbejder en dataforvaltningsplan.

Arbejdsprogrammet kan, hvis det er begrundet, indeholde yderligere forpligtelser om anvendelse af EOSC til lagring af og adgang til forskningsdata.

5. Støttemodtagere, som har til hensigt at formidle deres resultater, underretter på forhånd de øvrige støttemodtagere i aktionen herom. Andre støttemodtagere kan gøre indsigelse, hvis de kan påvise, at formidlingen af resultaterne i væsentlig grad ville skade deres berettigede interesser med hensyn til deres resultater eller baggrundsviden. I så fald må formidlingen af resultaterne ikke finde sted, medmindre der er taget passende skridt til at beskytte disse berettigede interesser.

6. Medmindre andet er fastsat i arbejdsprogrammet, skal forslagene indeholde en plan for udnyttelse og formidling af resultaterne. Hvis den forventede udnyttelse af resultaterne indebærer, at der udvikles, skabes, fremstilles eller markedsføres et produkt eller en proces, eller at der udvikles og leveres en tjeneste, skal planen omfatte en strategi for en sådan udnyttelse. Hvis planen fastsætter, at udnyttelsen af resultaterne primært skal finde sted i ikkeassocierede tredjelande, redegør de juridiske enheder for, hvorfor udnyttelsen fortsat anses for at være i Unionens interesse.

Støttemodtagerne ajourfører planen for udnyttelse og formidling af resultaterne under og efter aktionens afslutning i overensstemmelse med tilskudsaftalen.

7. Med henblik på den overvågning og formidling, der foretages af Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan, fremlægger støttemodtagerne alle oplysninger, der anmodes om vedrørende udnyttelse og formidling af deres resultater i overensstemmelse med tilskudsaftalen. Disse oplysninger gøres offentligt tilgængelige med forbehold af støttemodtagernes berettigede interesser.

Artikel 40

Overdragelse og licensudstedelse

1. Støttemodtagerne kan overdrage ejendomsretten til deres resultater. De sikrer, at deres forpligtelser også finder anvendelse på den nye ejer, og at denne er forpligtet til at videregive disse i forbindelse med efterfølgende overdragelser.

2. Medmindre andet aftales skriftligt for særligt identificerede tredjeparter, herunder tilknyttede enheder, eller det er umuligt i henhold til gældende lovgivning, skal støttemodtagere, som har til hensigt at overdrage ejerskabet til resultater, på forhånd underrette eventuelle andre støttemodtagere, som fortsat har adgangsret til resultaterne. Meddelelsen skal indeholde tilstrækkelige oplysninger om den nye indehaver, så en støttemodtager kan vurdere, hvordan overdragelsen vil påvirke vedkommendes adgangsret.

Medmindre andet aftales skriftligt for særligt identificerede tredjeparter, herunder tilknyttede enheder, kan en støttemodtager gøre indsigelse mod en anden støttemodtagers overdragelse af ejerskabet til resultater, hvis støttemodtageren kan påvise, at overdragelsen ville være til skade for vedkommendes adgangsret. I så fald må den påtænkte overdragelse ikke finde sted, før der er opnået enighed mellem de berørte støttemodtagere. Fristerne herfor fastsættes i tilskudsaftalen.

3. Støttemodtagere kan udstede licenser til deres resultater eller på anden vis give ret til at udnytte dem, herunder eksklusivlicenser, hvis dette ikke påvirker overholdelsen af deres forpligtelser. Eksklusivlicenser til resultater kan udstedes med forbehold af alle øvrige berørte støttemodtageres samtykke til at give afkald på deres adgangsret til resultaterne.

4. Når det er hensigtsmæssigt, kan Kommissionens eller det relevante finansieringsorgans ret til at modsætte sig overdragelse af ejerskabet til resultaterne eller udstedelse af en eksklusivlicens fastsættes i tilskudsaftalen, hvis:

- a) de støttemodtagere, som skabte resultaterne, har modtaget EU-finansiering
- b) overdragelsen eller licensudstedelsen sker til en juridisk enhed, der er etableret i et ikkeassocieret tredjeland, og
- c) overdragelsen eller licensudstedelsen ikke er forenelig med Unionens interesser.

Hvis en ret til at gøre indsigelse er fastsat, giver støttemodtageren på forhånd meddelelse, hvis vedkommende har til hensigt at overdrage ejerskabet til resultaterne eller at udstede en eksklusivlicens vedrørende resultaterne. Retten til at gøre indsigelse kan frafalde skriftligt for så vidt angår overdragelser eller tilskud til specifikt udpegede juridiske enheder, hvis der er truffet foranstaltninger til at beskytte Unionens interesser.

*Artikel 41***Adgangsret**

1. Anmodninger om at udøve adgangsret og afkald på adgangsret skal ske skriftligt.
 2. Medmindre andet er aftalt med støtteyderen, omfatter adgangsretten ikke retten til at udstede underlicenser.
 3. Støttemodtagerne skal, før de tilslutter sig tilskudsaftalen, underrette hinanden om eventuelle begrænsninger med hensyn til at give adgangsret til deres baggrundsviden.
 4. Hvis en støttemodtager ikke længere deltager i en aktion, påvirker det ikke forpligtelsen til at give adgang.
 5. Hvis en støttemodtager misligholder sine forpligtelser, kan støttemodtagerne blive enige om, at den pågældende støttemodtager ikke længere har adgangsret.
 6. Støttemodtagere giver adgang til:
 - a) deres resultater på royaltyfri basis til andre støttemodtagere i aktionen, som har brug for resultaterne i forbindelse med deres egne opgaver
 - b) deres baggrundsviden til enhver anden støttemodtager i aktionen, som har brug for den for at kunne gennemføre sine opgaver, med forbehold af begrænsningerne i stk. 3. Denne adgangsret gives på royaltyfrit grundlag, medmindre støttemodtagerne har aftalt andet før deres tiltrædelse af tilskudsaftalen
 - c) deres resultater og, med forbehold af begrænsningerne i stk. 3, deres baggrundsviden til enhver anden støttemodtager i aktionen, som har brug for resultaterne for at kunne udnytte egne resultater. Denne adgangsret gives på rimelige vilkår, som skal aftales.
 7. Medmindre støttemodtagerne aftaler andet, giver de ligeledes adgangsret til deres resultater og, med forbehold af begrænsningerne i stk. 3, deres baggrundsviden til en juridisk enhed, som:
 - a) er etableret i en medlemsstat eller et associeret land
 - b) er underlagt en anden støttemodtagers direkte eller indirekte kontrol, eller er underlagt den samme direkte eller indirekte kontrol som den pågældende støttemodtager, eller som udøver direkte eller indirekte kontrol over den pågældende støttemodtager, og
 - c) har brug for adgang til at udnytte denne støttemodtagers resultater i overensstemmelse med støttemodtagerens udnyttelsesforpligtelser.
- Adgangsretten gives på rimelige vilkår, som skal aftales.
8. Anmodninger om adgangsret kan fremsættes i indtil et år efter aktionens ophør, medmindre støttemodtagerne fastsætter en anden tidsfrist.
 9. Støttemodtagere, som har modtaget EU-finansiering, giver på royaltyfrit grundlag Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer adgang til deres resultater med henblik på udvikling, gennemførelse og overvågning af Unionens politikker eller programmer. Adgangsret begrænses til ikkekommerciel og ikkekonkurrencemæssig brug.

Denne adgangsret omfatter ikke støttemodtagernes baggrundsviden.

Med hensyn til aktioner under klyngen »Civil sikkerhed for samfundet« giver støttemodtagere, som har modtaget EU-finansiering, ligeledes adgang til deres resultater på royaltyfrit grundlag til medlemsstaternes nationale myndigheder med henblik på udvikling, gennemførelse og overvågning af deres politikker eller programmer på dette område. Adgangsretten begrænses til ikkekommerciel og ikkekonkurrencemæssig brug og sker på grundlag af en bilateral aftale, der fastsætter særlige betingelser, der har til formål at sikre, at denne adgang kun bruges til det tilsigtede formål, og at der fastsættes relevante fortrolighedsbestemmelser. Den medlemsstat, den EU-institution eller det EU-organ, -kontor eller -agentur, der anmoder herom, underretter alle medlemsstaterne om sådanne anmodninger.

10. Der kan efter omstændighederne fastsættes yderligere adgang til arbejdsprogrammet.

*Artikel 42***Særlige bestemmelser**

1. Særlige bestemmelser om ejerskab, udnyttelse og formidling, overdragelse og licensudstedelse samt adgangsret kan finde anvendelse på ERC-aktioner, uddannelses- og mobilitetsaktioner, aktioner vedrørende prækommercielle udbud, aktioner vedrørende offentlige udbud af innovative løsninger, programsamfinansieringsaktioner samt samordnings- og støtteaktioner.
2. De særlige bestemmelser omhandlet i stk. 1 fastsættes i tilkudsaftalen og ændrer ikke principperne og forpligtelserne vedrørende åben adgang.

*Artikel 43***Priser**

1. Medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i dette kapitel, tildeles og forvaltes motivations- eller anerkendelsespriser under programmet i overensstemmelse med finansforordningens afsnit IX.
2. Medmindre andet er fastsat i arbejdsprogrammet eller konkurrencereglerne, kan enhver juridisk enhed, uanset etableringssted, deltage i en konkurrence.
3. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan kan, når det er hensigtsmæssigt, organisere tildeling af priser i samarbejde med:
 - a) andre EU-organer
 - b) tredjelande eller deres videnskabelige og teknologiske organisationer og agenturer
 - c) internationale organisationer, eller
 - d) juridiske enheder, der drives på nonprofitbasis.
4. Arbejdsprogrammer eller konkurrenceregler skal indeholde særskilte forpligtelser vedrørende kommunikation og, hvis det er relevant, udnyttelse og formidling, ejerskab og adgangsret, herunder bestemmelser om licensudstedelse.

*KAPITEL III***Udbud***Artikel 44***Udbud**

1. Medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i dette kapitel, gennemføres udbud under programmet i overensstemmelse med finansforordningens afsnit VII.
2. Udbud kan også tage form af prækommercielle udbud eller offentlige udbud af innovative løsninger, der gennemføres af Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan på egne vegne eller sammen med medlemsstaternes og de associerede landes ordregivende myndigheder. I sådanne tilfælde finder reglerne i artikel 26 anvendelse.

KAPITEL IV

Blandingsoperationer og blandet finansiering

Artikel 45

Blandingsoperationer

Blandingsoperationer under programmet gennemføres i overensstemmelse med InvestEU-programmet og finansforordningens afsnit X.

Artikel 46

Blandet finansiering under Horisont Europa og blandet finansiering under EIC

1. Den del af blandet finansiering under Horisont Europa og blandet finansiering under EIC, der udgøres af tilskud og tilbagebetalingspligtige forskud, er omfattet af artikel 34-37.
2. Blandet finansiering under EIC gennemføres i overensstemmelse med denne forordnings artikel 48. Der kan ydes støtte inden for rammerne af blandet finansiering under EIC, indtil aktionen kan finansieres som en blandingsoperation eller som en finansierings- og investeringsaktion, der er omfattet fuldt ud af EU-garantien under InvestEU-programmet. Uanset finansforordningens artikel 209 finder betingelserne i nævnte artikels stk. 2, navnlig litra a) og d) deraf, ikke anvendelse på tidspunktet for tildelingen af blandet finansiering under EIC.
3. Blandet finansiering under Horisont Europa kan tildeles en programsamfinansieringsaktion, hvis der i et fælles program mellem medlemsstater og associerede lande er fastsat anvendelse af finansielle instrumenter til støtte for udvalgte aktioner. Evaluering og udvælgelse af sådanne aktioner foretages i overensstemmelse med artikel 15, 23, 24, 27, 28 og 29. Gennemførelsesbetingelserne for blandet finansiering under Horisont Europa skal overholde artikel 32, analogt artikel 48, stk. 10, og med eventuelle yderligere og begrundede betingelser, der er fastsat i arbejdsprogrammet.
4. Tilbagebetalinger, herunder tilbagebetalingspligtige forskud og indtægter i forbindelse med blandet finansiering under Horisont Europa og blandet finansiering under EIC, anses for at være formålsbestemte indtægter, jf. finansforordningens artikel 21, stk. 3, litra f), og artikel 21, stk. 4.
5. Blandet finansiering under Horisont Europa og blandet finansiering under EIC ydes på en sådan måde, at den fremmer Unionens konkurrenceevne uden at forvride konkurrencen i det indre marked.

Artikel 47

Pathfinder

1. Pathfinder yder tilskud til avancerede højrisikoprojekter, som gennemføres af konsortier eller enkelte støttemodtagere, og som har til formål at udvikle radikale innovationer og nye markedsmuligheder. Pathfinder støtter de tidligste trin i videnskabelig, teknologisk eller højteknologisk forskning og udvikling, herunder proof of concept og prototyper til teknologivalidering.

Pathfinder gennemføres primært gennem en åben indkaldelse af bottom-up-forslag med regelmæssige tidsfrister hvert år og skal også tilvejebringe konkurrencemæssige udfordringer med henblik på udvikling af centrale strategiske målsætninger, der kræver højteknologisk og radikal tankegang.

2. Pathfinders overgangsaktiviteter skal hjælpe alle typer forskere og innovatorer med at finde vej til kommerciel udvikling i Unionen, f.eks. demonstrationsaktiviteter og gennemførlighedsundersøgelser med henblik på at vurdere potentielle forretningsgrundlag, og støtte oprettelsen af spinoff- og opstartsvirksomheder.

Iværksættelsen og indholdet af indkaldelserne af forslag for Pathfinders overgangsaktiviteter skal fastsættes under hensyntagen til de målsætninger og det budget, der er fastsat i arbejdsprogrammet i forbindelse med den pågældende portefølje af aktioner.

Der kan ydes yderligere tilskud i form af et fast beløb, som ikke overstiger 50 000 EUR, til alle forslag, der på forhånd er udvalgt under Pathfinder og, hvor det er relevant, Pathfinders overgangsaktiviteter, via en indkaldelse af forslag, med henblik på at udføre supplerende aktiviteter, herunder presserende samordnings- og støtteaktioner, der har til formål at styrke porteføljens gruppe af støttemodtagere, såsom vurdering af mulige spinoffvirksomheder, potentielle markedsskabende innovationer eller udarbejdelse af en forretningsplan. Programkomitéen, der er nedsat i henhold til særprogrammet, underrettes om sådanne tilfælde.

3. De tildelingskriterier, som er omhandlet i artikel 28, finder anvendelse på Pathfinder.

Artikel 48

Accelerator

1. Accelerator har til formål i al væsentlighed at støtte markedsskabende innovation. Den støtter kun enkelte støttemodtagere og yder hovedsagelig blandet finansiering. På visse betingelser kan den også yde støtte udelukkende i form af tilskud eller egenkapitalfinansiering.

Accelerator tilbyder følgende typer støtte:

- a) blandet finansieringsstøtte til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder, og i undtagelsestilfælde små midcapselskaber, der skaber banebrydende og disruptiv innovation, og som ikke er egnede til bankfinansiering
- b) støtte udelukkende i form af tilskud til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder, der udfører enhver form for innovation lige fra inkrementel til banebrydende og disruptiv innovation, og som sigter mod efterfølgende opskalering
- c) der kan endvidere ydes støtte udelukkende i form af egenkapitalfinansiering til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder, der ikke er egnede til bankfinansiering, og som allerede har modtaget støtte udelukkende i form af tilskud.

Accelerators støtte udelukkende i form af tilskud ydes kun på følgende kumulative betingelser:

- a) projektet indeholder oplysninger om ansøgerens kapacitet og vilje til at opskalere
- b) støttemodtageren er en opstartsvirksomhed eller en SMV
- c) Accelerators støtte udelukkende i form af tilskud ydes kun én gang til en støttemodtager under gennemførelsesperioden for programmet og udgør højst 2,5 mio. EUR.

2. Støttemodtagere under Accelerator skal være juridiske enheder, der kan karakteriseres som opstartsvirksomheder, SMV'er eller i undtagelsestilfælde små midcapselskaber, der agter at opskalere, og som er etableret i en medlemsstat eller et associeret land. Forslaget kan indgives enten af støttemodtageren eller, med forbehold af støttemodtagerens forudgående samtykke, af en eller flere fysiske personer eller juridiske enheder, der har til hensigt at oprette eller støtte den pågældende støttemodtager. I sidstnævnte tilfælde skal finansieringsaftalen kun indgås med støttemodtageren.

3. En samlet afgørelse om støtte dækker og yder finansiering for alle former for EU-bidrag inden for rammerne af blandet finansiering under EIC.

4. Forslagene evalueres efter deres individuelle kvaliteter af uafhængige eksterne eksperter og udvælges til finansiering gennem en åben indkaldelse af forslag med tidsfrister på grundlag af artikel 27, 28 og 29, med forbehold af nærværende artikels stk. 5.

5. De indgivne forslag evalueres efter følgende tildelingskriterier:

- a) topkvalitet
- b) effekt
- c) aktionens risikoniveau, der vil kunne hindre investeringer, gennemførelsens kvalitet og effektivitet og behovet for EU-støtte.

6. Kommissionen eller de finansieringsorganer, der gennemfører programmet (herunder EIT's VIF'er), kan med de berørte ansøgers samtykke indgive et forslag om en innovations- og markedsudrulningsaktion, som allerede opfylder de i stk. 5, litra a) og b), omhandlede tildelingskriterier, direkte til evaluering under det i stk. 5, litra c), omhandlede tildelingskriterium, forudsat at følgende kumulative betingelser er opfyldt:

- a) Forslaget stammer fra en anden aktion finansieret under Horisont 2020, fra programmet eller, med forbehold af en sonderende pilotfase, der iværksættes i henhold til det første arbejdsprogram, fra nationale og/eller regionale programmer, begyndende med kortlægning af efterspørgslen efter en sådan ordning; nærmere bestemmelser fastsættes i særprogrammet, jf. artikel 1, stk. 2, litra a).
- b) Forslaget er baseret på en projektgennemgang, der er gennemført inden for de forudgående to år, hvor topkvaliteten og effekten af forslaget er blevet vurderet, og det er underlagt betingelser og processer, der er nærmere præciseret i arbejdsprogrammet.

7. Et »Seal of Excellence« kan tildeles på følgende betingelser:

- a) Støttemodtageren er en opstartsvirksomhed, en SMV eller et lille midcapselskab.
- b) Forslaget er støtteberettiget og ligger over de gældende tærskler for tildelingskriterierne som omhandlet i stk. 5, litra a) og b).
- c) Aktiviteten ville være støtteberettiget under en innovationsaktion.

8. For forslag, som har gennemgået en evaluering, foreslår uafhængige eksterne eksperter tilsvarende støtte fra Accelerator baseret på de pådragne risici og de ressourcer og den tid, der er nødvendig for at bringe innovationen på markedet og udrulle den.

Kommissionen kan af berettigede årsager afvise et forslag, som de uafhængige eksterne eksperter har udvalgt, herunder på grund af manglende overensstemmelse med målsætningerne for Unionens politikker. Programkomitéen underrettes om årsagerne til en sådan afvisning.

9. Den del af støtten fra Accelerator, der udgøres af tilskud og tilbagebetalingspligtige forskud, må ikke overstige 70 % af de samlede støtteberettigede omkostninger ved den udvalgte innovationsaktion.

10. Gennemførelsesbetingelserne for den del af støtten fra Accelerator, der udgøres af egenkapital og tilbagebetalingspligtig støtte, er fastsat i afgørelse (EU) 2021/764.

11. I kontrakten om den udvalgte aktion fastsættes der særlige målbare milepæle og tilsvarende forfinansiering og ratebetalinger under støtten fra Accelerator.

I forbindelse med blandet finansiering under EIC kan der iværksættes aktiviteter i tilknytning til en innovationsaktion, og den første forfinansieringsbetaling af tilskuddet eller det tilbagebetalingspligtige forskud kan udbetales før gennemførelsen af andre dele af den tildelte blandede finansiering under EIC. Gennemførelsen af disse dele sker med forbehold af, at de særlige milepæle, der er fastsat i kontrakten, nås.

12. I overensstemmelse med kontrakten skal aktionen suspenderes, ændres eller i behørigt begrundede tilfælde afsluttes, hvis målbare milepæle ikke nås. Den kan ligeledes afsluttes, hvis den forventede markedsudrulning, navnlig i Unionen, ikke kan finde sted.

I undtagelsestilfælde og efter rådgivning fra EIC's bestyrelse kan Kommissionen beslutte at øge støtten fra Accelerator på grundlag af en projektgennemgang foretaget af uafhængige eksterne eksperter. Programkomitéen underrettes om sådanne tilfælde.

KAPITEL V

Eksperter

Artikel 49

Udnævnelse af uafhængige eksterne eksperter

1. Uafhængige eksterne eksperter findes og udvælges på grundlag af indkaldelser af interessetilkendegivelser fra enkeltpersoner og gennem indkaldelser henvendt til relevante organisationer såsom forskningsorganer, forskningsinstitutioner, universiteter, standardiseringsorganisationer, civilsamfundsorganisationer eller virksomheder med henblik på at oprette en database over kandidater.

Uanset finansforordningens artikel 237, stk. 3, kan Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan undtagelsesvist og i behørigt begrundede tilfælde på en gennemsigtig måde udvælge enhver ekspert med de fornødne færdigheder, som ikke er registreret i databasen, forudsat at der i forbindelse med en indkaldelse af interessetilkendegivelser ikke er fundet passende uafhængige eksterne eksperter.

Sådanne eksperter afgiver erklæring om deres uafhængighed og kapacitet til at støtte programmets målsætninger.

2. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 237, stk. 2 og 3, aflønnes de uafhængige eksterne eksperter på grundlag af standardbetingelser. Hvis det er berettiget, kan der i undtagelsestilfælde fastsættes et andet passende lønningsniveau, der ligger ud over standardbetingelserne, baseret på relevante markedsstandarder, navnlig for bestemte eksperter på højt niveau. Sådanne omkostninger dækkes af programmet.

3. Ud over de i finansforordningens artikel 38, stk. 2 og 3, omhandlede oplysninger offentliggøres navnene på de uafhængige eksterne eksperter, der evaluerer ansøgningerne om tilskud, og som udnævnes i personlig egenskab, sammen med deres ekspertiseområde mindst en gang om året på Kommissionens eller finansieringsorganets websted. Sådanne oplysninger indsamles, behandles og offentliggøres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 ⁽³³⁾.

4. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan træffer passende foranstaltninger til at forebygge interessekonflikter i forbindelse med inddragelsen af uafhængige eksterne eksperter i overensstemmelse med finansforordningens artikel 61 og artikel 150, stk. 5.

Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan sikrer, at en ekspert, der står i en interessekonflikt i forbindelse med en sag, som vedkommende skal udtale sig om, ikke bedømmer, rådgiver eller bistår i den pågældende sag.

5. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan træffer i forbindelse med udnævnelsen af uafhængige eksterne eksperter passende foranstaltninger til at søge at opnå en afbalanceret sammensætning af ekspertgrupperne og evalueringspanelerne med hensyn til færdigheder, erfaring, viden, herunder specialviden, navnlig inden for samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber, geografisk spredning og køn under hensyn til situationen på aktionens område.

6. Hvor det er relevant, sikres der for hvert forslag et passende antal uafhængige eksterne eksperter for at garantere kvaliteten af evalueringen.

7. Oplysninger om alle uafhængige eksterne eksperter lønningniveau stilles til rådighed for Europa-Parlamentet og for Rådet.

AFSNIT III

PROGRAMOVERVÅGNING, KOMMUNIKATION, EVALUERING OG KONTROL

Artikel 50

Overvågning og rapportering

1. Kommissionen overvåger løbende forvaltningen og gennemførelsen af programmet, særprogrammet som omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), og EIT's aktiviteter. For at øge gennemsigtigheden offentliggøres den seneste ajourføring af data også på en lettilgængelig måde på Kommissionens websted. Navnlig medtages data for projekter, der finansieres inden for rammerne af ERC, europæiske partnerskaber, missioner, EIC og EIT, i samme database.

⁽³³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39).

Denne database omfatter:

- a) tidsbestemte indikatorer, som skal benyttes i en årlig rapport om programmets fremskridt hen imod opfyldelsen af målsætningerne omhandlet i artikel 3 og fastsat i bilag V sammen med effektveje
- b) oplysninger om graden af mainstreaming af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber, forholdet mellem lavere og højere teknologisk modenhedsniveau i forskningssamarbejdet, fremskridtene med hensyn til deltagelse af lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, den geografiske sammensætning af konsortier i samarbejdsprojekter, udviklingen i forskeres lønninger, anvendelsen af en indgivelses- og evalueringsprocedure i to trin, foranstaltningerne til fremme af samarbejdsforbindelser inden for europæisk FoI, anvendelsen af muligheden for en gennemgang af evalueringen og antallet og typen af klager, graden af klimamainstreaming og dertil knyttede udgifter, SMV'ers deltagelse, den private sektors deltagelse, deltagelse af de forskellige køn i finansierede aktioner, evalueringspaneler, bestyrelser og rådgivende grupper, »Seals of Excellence«, de europæiske partnerskaber samt medfinansieringssatsen, den supplerende og kumulative finansiering fra andre EU-programmer, forskningsinfrastrukturer, frister for underretning om og indgåelse af tilkudsaftaler, graden af internationalt samarbejde, inddragelse af borgernes og civilsamfundets deltagelse
- c) udgiftsniveauerne opdelt på projektniveau, så der kan foretages specifikke analyser, herunder pr. interventionsområde
- d) graden af overtegning, navnlig antallet af forslag, og pr. indkaldelse af forslag, deres gennemsnitlige evalueringresultat og andelen af forslag over og under kvalitetstærsklerne.

2. For at sikre en effektiv vurdering af programmets fremskridt hen imod opnåelsen af dets målsætninger tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 55 for om nødvendigt at ændre bilag V med hensyn til indikatorerne for effektveje og for at fastsætte referencescenarier og mål samt for at supplere denne forordning med bestemmelser om oprettelse af en overvågnings- og evaluingsramme.

3. Præstationsrapporteringsystemet skal sikre, at data til overvågning af programmets gennemførelse og resultater indsamles effektivt, virkningsfuldt og rettidigt uden at øge den administrative byrde for støttemodtagerne. Til dette formål pålægges modtagere af EU-finansiering, herunder de forskere, der er inddraget i aktionerne, således at deres karriere og mobilitet kan følges, og medlemsstaterne forholdsmæssige rapporteringskrav, hvor det er hensigtsmæssigt.

4. Kvalitative analyser fra Kommissionen og Unionen eller nationale finansieringsorganer skal så vidt muligt supplere de kvantitative data.

5. De foranstaltninger, der tager sigte på at lette samarbejdsforbindelser i europæisk FoI, skal overvåges og gennemgås inden for rammerne af arbejdsprogrammerne.

Artikel 51

Oplysning, kommunikation, reklame, formidling og udnyttelse

1. Modtagere af EU-finansiering skal anerkende denne finansierings oprindelse og sikre synlighed af EU-finansieringen, navnlig når de promoverer aktionerne og deres resultater (herunder vedrørende priser), ved at give sammenhængende, effektive og forholdsmæssige målrettede oplysninger til forskellige modtagergrupper, herunder medierne og offentligheden.

2. Kommissionen gennemfører informations- og kommunikationsaktioner vedrørende programmet, vedrørende aktioner, der iværksættes i henhold til programmet, og vedrørende de opnåede resultater. Den giver desuden rettidige og udtømmende oplysninger til medlemsstaterne og støttemodtagerne. Evidensbaserede matchmakingtjenester, der er baseret på analyse og netværksforbindelser, leveres til interesserede enheder med henblik på at danne konsortier til samarbejdsprojekter, idet der lægges særlig vægt på at identificere netværksmuligheder for juridiske enheder fra lande med lav FoI-performance. På grundlag af en sådan analyse kan der tilrettelægges målrettede matchmakingarrangementer med henblik på specifikke indkaldelser af forslag.

3. Kommissionen skal ligeledes udforme en strategi for formidling og udnyttelse med henblik på at øge tilgængeligheden og formidlingen af programmets FoI-resultater og -viden med henblik på at fremskynde udnyttelsen i retning af markedsindførelse og øge effekten af programmet.

4. De finansielle midler, der er tildelt programmet, skal også bidrage til formidling af Unionens politiske prioriteter tillige med aktiviteter med henblik på oplysning, kommunikation, reklame, formidling og udnyttelse, for så vidt som disse prioriteter vedrører målsætningerne omhandlet i artikel 3.

Artikel 52

Evaluering af programmet

1. Evalueringer af programmet gennemføres i rette tid til, at resultaterne kan indgå i programmets beslutningsproces, det næste rammeprogram og andre initiativer af relevans for FoU.
2. Midtvejsevalueringen af programmet foretages med bistand af uafhængige eksperter, der udvælges på grundlag af en gennemsigtig proces, der gennemføres, når der foreligger tilstrækkelige oplysninger om programmets gennemførelse, dog senest fire år efter påbegyndelsen af denne gennemførelse. Den skal omfatte en porteføljeanalyse og en vurdering af den langsigtede effekt af tidligere rammeprogrammer og danne grundlag for at tilpasse eller omlægge programmet, alt efter hvad der er relevant. Den skal vurdere programmets effektivitet, gennemslagskraft, relevans, kohærens og EU-merværdi.
3. Ved afslutningen af programmets gennemførelse og senest fire år efter afslutningen af den periode, der er omhandlet i artikel 1, fuldfører Kommissionen en endelig evaluering af programmet. Den skal omfatte en vurdering af den langsigtede effekt af tidligere rammeprogrammer.
4. Kommissionen offentliggør og videreformidler resultaterne af evalueringerne og sine bemærkninger dertil og forelægger dem for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Artikel 53

Revision

1. Kontrolsystemet for programmet skal sikre en passende balance mellem tillid og kontrol under hensyntagen til administrative og andre omkostninger ved kontrol på alle niveauer, navnlig for støttemodtagere. Revisionsreglerne skal være klare, konsekvente og sammenhængende gennem hele programmet.
2. Revisionsstrategien for programmet skal være baseret på en finansiell revision af en repræsentativ stikprøve af udgifterne fra programmet som helhed. Denne repræsentative stikprøve suppleres af en udvælgelse baseret på en vurdering af risiciene i forbindelse med udgifterne. Aktioner, der modtager fælles finansiering fra forskellige EU-programmer, skal kun underkastes én revision, der dækker alle involverede programmer og deres respektive gældende regler.
3. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan kan derudover basere sig på system- og procesrevisioner på støttemodtagerniveau. Disse revisioner skal være frivillige for visse typer af modtagere og skal gennemgå en støttemodtagers systemer og processer suppleret med en revision af transaktioner. De skal foretages af en kompetent uafhængig revisor, der er kvalificeret til at udføre lovpligtig revision af regnskabsdokumenter i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF⁽³⁴⁾. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan kan anvende system- og procesrevisionerne til at fastslå, om udgifterne overordnet set er forvaltet økonomisk forsvarligt, og genoverveje niveauet for efterfølgende revisioner og attester for regnskaber.
4. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan kan i overensstemmelse med finansforordningens artikel 127 basere sig på revisioner af anvendelse af EU-midler, der gennemføres af andre uafhængige og kompetente personer eller enheder, herunder andre end dem, som er pålagt denne opgave af Unionens institutioner eller organer.
5. Revisioner kan udføres op til to år efter udligning af saldoen.

⁽³⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF af 17. maj 2006 om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 84/253/EØF (EUT L 157 af 9.6.2006, s. 87).

6. Kommissionen offentliggør retningslinjer for revision med henblik på at sikre pålidelig og ensartet anvendelse og fortolkning af revisionsprocedurerne og -reglerne i hele programmets løbetid.

Artikel 54

Beskyttelse af Unionens finansielle interesser

Hvor et tredjeland deltager i programmet i kraft af en afgørelse, der er vedtaget i henhold til en international aftale eller på grundlag af ethvert andet retligt instrument, skal tredjelandet give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser. Hvad angår OLAF, skal sådanne rettigheder omfatte retten til at foretage undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, som fastsat i forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013.

Artikel 55

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 50, stk. 2, tillægges Kommissionen indtil den 31. december 2028.
3. Den i artikel 50, stk. 2, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 50, stk. 2, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og til Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

AFSNIT IV

OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 56

Ophævelse

Forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 ophæves med virkning fra den 1. januar 2021.

*Artikel 57***Overgangsbestemmelser**

1. Denne forordning påvirker ikke videreførelsen eller ændringen af aktioner, der er iværksat i henhold til forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013, som fortsat finder anvendelse på disse aktioner, indtil de afsluttes. De arbejdsplaner og aktioner, der er fastsat i arbejdsplaner, som er vedtaget i henhold til forordning (EU) nr. 1290/2013 og i henhold til de dertil hørende basisretsakter vedrørende finansieringsorganerne, er fortsat underlagt forordning (EU) nr. 1290/2013 og disse basisretsakter, indtil de er afsluttet.
2. Programmets finansieringsramme kan også dække udgifterne til den tekniske og administrative bistand, som er påkrævet for at sikre overgangen mellem programmet og de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til forordning (EU) nr. 1291/2013.

*Artikel 58***Ikrafttræden**

Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 1. januar 2021.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 28. april 2021,

På Europa-Parlamentets vegne
D. M. SASSOLI
Formand

På Rådets vegne
A. P. ZACARIAS
Formand

—

BILAG I

HOVEDLINJERNE I AKTIVITETERNE

De generelle og specifikke målsætninger, der er omhandlet i denne forordnings artikel 3, tilstræbes opfyldt i hele programmet med de interventionsområder og de hovedlinjer i aktiviteterne, der beskrives i dette bilag og i bilag II til denne forordning samt i bilag I til afgørelse (EU) 2021/764.

1) Søjle I — »Videnskabelig topkvalitet«

Gennem følgende aktiviteter skal denne søjle i tråd med artikel 4 fremme videnskabelig topkvalitet, tiltrække de bedste talenter til Europa, yde passende støtte til nyuddannede forskere og støtte skabelsen og udbredelsen af videnskabelig topkvalitet, viden, metoder og færdigheder af høj kvalitet samt teknologier og løsninger i relation til globale sociale, miljømæssige og økonomiske udfordringer. Den skal også bidrage til opfyldelsen af programmets øvrige specifikke målsætninger som omhandlet i artikel 3.

- a) ERC: tilbyder attraktive og fleksible finansieringsmuligheder for at sætte talentfulde og kreative individuelle forskere, navnlig forskere, der befinder sig i starten af deres karriere, og deres forskerhold i stand til at udforske de mest lovende områder i forskningens grænseland, uanset deres nationalitet og oprindelsesland og på grundlag af EU-dækkende konkurrence, der udelukkende er baseret på kriteriet topkvalitet.

Interventionsområde: banebrydende forskning.

- b) MSCA: giver forskere ny viden og nye færdigheder gennem mobilitet og engagement på tværs af grænser, sektorer og fagområder, styrker uddannelses- og karriereudviklingssystemer og strukturerer og forbedrer institutionel og national ansættelse, idet der tages hensyn til det europæiske charter for forskere og adfærdskodeksen for ansættelse af forskere; MSCA bidrager i den forbindelse til at bane vejen for Europas fremragende forskningslandskab i hele Europa og medvirker til at fremme beskæftigelse, vækst og investeringer, og finde løsninger på de aktuelle og fremtidige samfundsrelaterede udfordringer.

Interventionsområder: fremme af topkvalitet via forskermobilitet på tværs af landegrænser og sektorer; fremme af nye færdigheder gennem fremragende uddannelse af forskere; styrkelse af de menneskelige ressourcer og udvikling af færdigheder i EFR; forbedring og fremme af synergier; øget oplysning af offentligheden.

- c) Forskningsinfrastruktur: udruster Europa med bæredygtige forskningsinfrastrukturer i verdensklasse, der er åbne og tilgængelige for de bedste forskere fra Europa og tredjelande; tilskynder til anvendelse af eksisterende forskningsinfrastrukturer, herunder dem der finansieres af fonde under Unionens samhørighedspolitik. I den forbindelse fremmes forskningsinfrastrukturens potentiale til at støtte videnskabelige fremskridt og innovation samt skabe grundlaget for åben videnskab og videnskabelig topkvalitet i overensstemmelse med FAIR-principperne sideløbende med aktiviteter relateret til EU-politikker og internationalt samarbejde.

Interventionsområder: konsolidering og udvikling af det europæiske forskningsinfrastrukturlandskab; åbning, integrering og sammenkobling af forskningsinfrastrukturer; europæiske forskningsinfrastrukturers innovationspotentiale og aktiviteter med henblik på innovation og uddannelse; styrkelse af politikken for europæisk forskningsinfrastruktur og internationalt samarbejde.

2) Søjle II — »Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne«

Gennem følgende aktiviteter skal denne søjle i tråd med artikel 4 støtte skabelse og bedre formidling af ny viden og nye teknologier og bæredygtige løsninger af høj kvalitet, forbedre den europæiske industris konkurrenceevne, styrke effekten af FoU, hvad angår udvikling af, støtte til og gennemførelse af EU-politikker, og støtte indførelsen af innovative løsninger i industrien, navnlig i SMV'er og opstartsvirksomheder, og samfundet med henblik på at løfte globale udfordringer. Den skal også bidrage til programmets øvrige specifikke målsætninger som omhandlet i artikel 3.

Samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber integreres fuldt ud i alle klynger, herunder specifikke og særskilte aktiviteter.

For at maksimere effekten, fleksibiliteten og synergiene opdeles FoI-aktiviteterne i seks klynger, som er forbundet gennem tværeuropæiske forskningsinfrastrukturer, og som hver for sig og sammen fremmer tværfagligt, tværsektorielt, tværpolitisk, grænseoverskridende og internationalt samarbejde. Søjle II i programmet omfatter aktiviteter fra en bred vifte af TRL, herunder lavere TRL.

Hver klynge bidrager til flere SDG'er, og mange SDG'er støttes af mere end én klynge.

FoI-aktiviteter gennemføres i og på tværs af følgende klynger:

- a) klyngen »Sundhed«: forbedring og beskyttelse af sundheden og trivlsen for borgere i alle aldre ved at generere ny viden, udvikle innovative løsninger og sørge for, at der, hvor det er relevant, integreres et kønsperspektiv for at forebygge, diagnosticere, overvåge, behandle og helbrede sygdomme og ved at udvikle medicinske teknologier; mindskelse af sundhedsrisici; beskyttelse af befolkningen og fremme af sundhed og trivsel, også på arbejdspladsen; de offentlige sundhedssystemer gøres mere omkostningseffektive, retfærdige og bæredygtige; forebyggelse og bekæmpelse af fattigdomsrelaterede sygdomme; samt støtte til og muliggørelse af patienters deltagelse og selvforvaltning.

Interventionsområder: sundhed gennem hele livet; miljømæssige og sociale sundhedsdeterminanter; ikkeoverførbare og sjældne sygdomme; smitsomme sygdomme, herunder fattigdomsrelaterede og oversete sygdomme; værktøjer, teknologier og digitale løsninger inden for sundhed og pleje, herunder personaliseret medicin; sundhedssystemer

- b) klyngen »Kultur, kreativitet og inkluderende samfund«: styrkelse af de demokratiske værdier, herunder retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder; beskyttelse af vores kulturarv; udforskning af potentialet i kulturelle og kreative sektorer og fremme af socioøkonomiske forandringer, som bidrager til inklusion og vækst, herunder migrationsforvaltning og integration af migranter.

Interventionsområder: demokrati og regeringsførelse; kultur, kulturarv og kreativitet; sociale og økonomiske forandringer

- c) klyngen »Civil sikkerhed for samfundet«: reaktion på udfordringerne som følge af de vedvarende trusler mod sikkerheden, herunder cyberkriminalitet, samt naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer.

Interventionsområder: samfund, der er modstandsdygtige over for katastrofer; beskyttelse og sikkerhed samt cybersikkerhed

- d) klyngen »Det digitale område, industri og rummet«: styrkelse af kapaciteter og sikring af Europas suverænitet inden for centrale støtteteknologier for digitalisering og produktion samt rumteknologi i hele værdikæden for at opbygge en konkurrencedygtig, digital og cirkulær lavemissionsindustri; sikring af en bæredygtig råstofforsyning; udvikling af avancerede materialer samt tilvejebringelse af grundlaget for fremskridt og innovation med hensyn til globale samfundsrelaterede udfordringer.

Interventionsområder: produktionsteknologier; centrale digitale teknologier, herunder kvanteteknologier; fremspirende støtteteknologier; avancerede materialer; kunstig intelligens og robotteknologi; næste generation af internettet; avanceret databehandling og big data; cirkulære industrier; kulstoffattige og rene industrier; rummet, herunder jordobservation

- e) klyngen »Klima, energi og mobilitet« bekæmpelse af klimaændringerne gennem bedre forståelse af deres årsager, udvikling, risici, effekter og muligheder, ved at gøre energi- og transportsektorerne mere klima- og miljøvenlige, mere effektive og konkurrencedygtige samt mere intelligente, sikrere og mere modstandsdygtige, fremme anvendelsen af vedvarende energikilder og energieffektivitet, forbedre Unionens modstandsdygtighed over for eksterne chok og tilpasse den sociale adfærd til SDG'erne.

Interventionsområder: klimaforskning og -løsninger; energiforsyning; energisystemer og -net; bygninger og industrielle faciliteter i energiomstillingen; lokalsamfund og byer; industriel konkurrenceevne inden for transport; ren, sikker og tilgængelig transport og mobilitet; intelligent mobilitet; energilagring

- f) klyngen »Fødevarer, bioøkonomi, naturressourcer, landbrug og miljø« beskyttelse af miljøet, genoprettelse og bæredygtig forvaltning og udnyttelse af naturressourcer og biologiske ressourcer fra landområder, indvande og have for at standse nedbrydningen af biodiversiteten, tilgodese fødevarer- og ernæringsikkerhed for alle samt omstillingen til en ressourceeffektiv og cirkulær lavemissionsøkonomi og bæredygtig bioøkonomi.

Interventionsområder: miljøobservation; biodiversitet og naturressourcer; landbrug, skovbrug og landdistrikter; have, oceaner og indvande; fødevarer-systemer; biobaserede innovationssystemer i Unionens bioøkonomi; cirkulære systemer

- g) »JRC's ikkenukleare direkte aktioner«: generering af videnskabelig dokumentation af høj kvalitet med henblik på effektive og økonomisk overkommelige gode offentlige politikker. Nye initiativer og forslag til EU-retsakter kræver gennemsigtig, omfattende og afbalanceret dokumentation med henblik på en hensigtsmæssig udformning, mens gennemførelse af politikkerne kræver dokumentation, der kan måles og overvåges. Det Fælles Forskningscenter leverer uafhængig, videnskabelig dokumentation og teknisk støtte til Unionens politikker gennem hele den politiske cyklus. Det Fælles Forskningscenter målretter sin forskning mod Unionens politiske prioriteter.

Interventionsområder: en styrket videnbase for politikudformning; globale udfordringer (sundhed; kultur, kreativitet og inkluderende samfund; civil sikkerhed for samfundet; det digitale område, industri og rummet; klima, energi og mobilitet; fødevarer, bioøkonomi, naturressourcer, landbrug og miljø); innovation, økonomisk udvikling og konkurrenceevne; videnskabelig topkvalitet; territorial udvikling og støtte til medlemsstater og regioner

3) Søjle III — »Et innovativt Europa«

Gennem følgende aktiviteter skal denne søjle i tråd med artikel 4 fremme alle former for innovation, herunder ikketeknologisk innovation, primært i SMV'er, herunder opstartsvirksomheder, ved at lette teknologisk udvikling, demonstration og videnovertagelse og styrke udrulningen af innovative løsninger. Den skal også bidrage til opfyldelsen af programmets øvrige specifikke målsætninger som omhandlet i artikel 3. EIC anvender primært to instrumenter: Pathfinder, der primært gennemføres ved hjælp af forskningssamarbejde, og Accelerator.

- a) EIC fokuserer hovedsageligt på banebrydende og disruptiv innovation, som især er rettet mod markedsskabende innovation, samtidig med at det støtter alle former for innovation, herunder inkrementel innovation.

Interventionsområder: Pathfinder til avanceret forskning, støtte til fremtidige og nye banebrydende, markedsskabende og/eller avancerede teknologier; Accelerator, brobygning over finansieringskløften mellem de sene faser af FoI-aktiviteter og markedsføringsfasen for effektivt at udrulle banebrydende, markedsskabende innovation og opskalere virksomheder i tilfælde, hvor markedet ikke tilvejebringer en levedygtig finansiering; yderligere EIC-aktiviteter som f.eks. priser og stipendier samt erhvervstjenester med merværdi.

- b) De europæiske innovationsøkosystemer

Interventionsområder: aktiviteter, herunder navnlig etablering, hvor det er relevant i samarbejde med EIT, af forbindelser med nationale og regionale aktører og støtte til medlemsstaternes, regionernes og associerede landes gennemførelse af fælles, tværnationale innovationsprogrammer, fra udveksling af praksis og viden om innovationsregulering til fremme af bløde færdigheder med henblik på innovation og til forsknings- og innovationsaktiviteter, herunder åben eller brugerstyret innovation, med henblik på at effektivisere det europæiske innovationssystem. Dette bør ske i synergi med bl.a. støtten fra EFRU til innovationsøkosystemer og interregionale partnerskaber vedrørende intelligent specialisering.

- c) Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi

Interventionsområder (defineret i bilag II): bæredygtige innovationsøkosystemer i Europa; innovations- og iværksætterfærdigheder i et livslangt læringsperspektiv, herunder forøgelse af videregående uddannelsesinstitutioners kapacitet i hele Europa; nye markedsløsninger for at imødegå globale udfordringer; synergier og merværdi inden for rammerne af programmet

4) delen »Udvidelse af deltagelsen i og styrkelse af EFR«

Gennem følgende aktiviteter skal denne del forfølge de specifikke målsætninger, der er fastsat i artikel 3, stk. 2), litra d). Den skal også bidrage til opfyldelsen af programmets øvrige specifikke målsætninger, som er omhandlet i artikel 3. Samtidig med at understøtte hele programmet skal denne del støtte aktiviteter, der bidrager til at tiltrække talenter, fremme hjernemobiliteten og forebygge hjerneflugt, et mere videnbaseret og innovativt Europa med ligestilling mellem kønnene på forkant med den globale konkurrence, fremme tværnationalt samarbejde og derved optimere nationale styrker og potentialet i hele Europa i et velfungerende EFR, hvor viden og en højt kvalificeret arbejdsstyrke har fri bevægelighed på en afbalanceret måde, hvor FoI-resultaterne formidles bredt til velinformerede borgere, der forstår og har tillid til dem, til gavn for samfundet som helhed, og hvor EU-politikken, navnlig FoI-politikken, bygger på videnskabelig dokumentation af høj kvalitet.

Denne del skal også støtte aktiviteter, der sigter mod at forbedre kvaliteten af forslag fra juridiske enheder fra lande med lav FoI-performance, såsom forudgående faglig gennemgang af og rådgivning om forslag, og fremme de nationale kontaktpunkters aktiviteter for at støtte internationalt netværkssamarbejde samt aktiviteter, der sigter mod at støtte juridiske enheder fra lande med lav FoI-performance, der tilslutter sig allerede udvalgte samarbejdsprojekter, som ikke har deltagelse af juridiske enheder fra sådanne lande.

Interventionsområder: udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet, herunder gennem samarbejdsprojekter, parvist samarbejde, EFR-professorater, Europæisk Samarbejde om Videnskab og Teknologi (COST), topkvalitetsinitiativer og aktiviteter til fremme af hjernemobilitet; reform og styrkelse af det europæiske FoI-system, f. eks. ved at støtte reformer af nationale FoI-politikker, tilbyde attraktive karrieremiljøer og støtte køns- og borgervidenskab.

BILAG II

DET EUROPÆISKE INSTITUT FOR INNOVATION OG TEKNOLOGI (EIT)

Følgende gælder i forbindelse med gennemførelsen af EIT's programaktiviteter:

1) Baggrund

Som det tydeligt fremgår af rapporten fra Gruppen på Højt Niveau om maksimering af effekten af Unionens FoI (Lamy-Gruppen på Højt Niveau), er vejen frem »at uddanne for fremtiden og investere i mennesker, der vil skabe forandring«. Især de europæiske videregående uddannelsesinstitutioner opfordres til at fremme iværksætteri, fjerne faggrænser og institutionalisere et stærkt tværfagligt samarbejde mellem den akademiske verden og industrien. Ifølge de seneste undersøgelser er adgangen til talentfulde personer den faktor, som har den største betydning for, hvor de europæiske opstartsvirksomheder etableres. Iværksætteruddannelse, uddannelsesmuligheder og udvikling af kreative færdigheder spiller en afgørende rolle for at skabe fremtidige innovatorer og udvikle de eksisterende innovatorers evne til at udvide deres virksomheder og opnå større succes. Adgang til iværksættertalent er sammen med adgangen til professionelle tjenester, kapital og markeder på EU-plan og samling af de vigtigste innovationsaktører om et fælles mål de vigtigste forudsætninger, når det handler om at pleje et innovationsøkosystem. Der er brug for at koordinere indsatsen i Unionen for at skabe en kritisk masse af indbyrdes forbundne EU-dækkende iværksætterklynger og -økosystemer.

I dagens Europa er EIT det største integrerede innovationsøkosystem, der bringer partnere fra erhvervslivet, forskning, uddannelse osv. sammen. EIT støtter fortsat sine VIF'er, som er omfattende europæiske partnerskaber, der beskæftiger sig med specifikke globale udfordringer, og styrke innovationsøkosystemerne omkring dem. Det gør det ved at fremme integrationen af uddannelse, FoI af højeste standard, således at der skabes nye miljøer, som bidrager til innovation, og ved at fremme og støtte en ny generation af iværksættere og stimulere etableringen af innovative virksomheder i tæt synergi og komplementaritet med EIC.

Der er i hele Europa fortsat behov for en indsats for at udvikle økosystemer, hvor forskere, innovatorer, industrier og regeringer nemt kan interagere med hinanden. Innovationsøkosystemer virker faktisk stadig ikke optimalt grundet en række forhold, bl.a. at:

- a) interaktion mellem innovationsaktører stadig hæmmes af organisatoriske, lovgivningsmæssige og kulturelle barrierer.
- b) Bestræbelserne på at styrke innovationsøkosystemerne skal drage fordel af koordinering og et klart fokus på specifikke målsætninger og effekt.

For at håndtere fremtidige samfundsmæssige udfordringer, udnytte mulighederne ved nye teknologier og bidrage til miljøvenlig og bæredygtig økonomisk vækst, beskæftigelse, konkurrenceevne og europæernes velfærd er der brug for yderligere at styrke Europas evne til at innovere ved at styrke eksisterende og fremme skabelsen af nye miljøer, der er fremmende for samarbejde og innovation; styrke den akademiske verdens og forskningssektorens innovationskapaciteter; støtte en ny generation af mennesker med iværksætterånd; stimulere skabelse og udvikling af innovative projekter og styrke synligheden og anerkendelsen i den brede offentlighed af EU-finansierede FoI-aktiviteter, navnlig EIT's finansiering.

Innovationsudfordringernes karakter og omfang kræver, at aktører og ressourcer på europæisk plan kontaktes og mobiliseres gennem grænseoverskridende samarbejde. Der er brug for at nedbryde siloerne mellem fagområder og langs værdikæder og fremme etableringen af et gunstigt miljø, hvor der kan foretages en effektiv udveksling af viden og ekspertise, og hvor iværksættertaler kan udvikles og tiltrækkes. Den strategiske innovationsdagsorden for EIT skal sikre sammenhæng med de udfordringer, som programmet står over for, og komplementaritet med EIC.

2) Interventionsområder

2.1. Bæredygtige innovationsøkosystemer i Europa

I overensstemmelse med EIT-forordningen og den strategiske innovationsdagsorden for EIT spiller EIT en større rolle med hensyn til at styrke bæredygtige udfordringsbaserede innovationsøkosystemer i hele Europa. EIT fungerer stadig primært gennem sine VIF'er, som er europæiske partnerskaber i stor skala, der fokuserer på specifikke samfundsudfordringer. Det styrker fortsat de omkringliggende innovationsøkosystemer ved at åbne dem og fremme integrering af forskning, innovation og uddannelse. EIT styrker desuden innovationsøkosystemerne i hele Europa ved at udvide sin regionale innovationsordning (RIS). EIT arbejder med innovationsøkosystemer, som udviser et stort innovationspotentiale, baseret på strategi, tematisk forbindelse og forventet effekt, i tæt synergi med strategier og platforme for intelligent specialisering.

Hovedlinjer

- a) Styrkelse af de eksisterende VIF'ers effektivitet og åbenhed over for nye partnere, hvilket vil lette deres omstilling til at blive selv bærende på lang sigt, og analyse af behovet for at oprette nye VIF'er, der kan imødegå globale udfordringer. De specifikke tematiske områder er defineret inden for rammerne af den strategiske innovationsdagsorden for EIT under hensyntagen til den strategiske planlægning
- b) Fremskyndelse af regioners stræben efter topkvalitet i lande, der er omhandlet i den strategiske innovationsdagsorden for EIT, i tæt samarbejde med strukturfondene og, hvor det er hensigtsmæssigt, andre relevante EU-programmer.

2.2. Innovations- og iværksætterfærdigheder i et livslangt læringsperspektiv, herunder forøgelse af videregående uddannelsesinstitutioners kapacitet i hele Europa

EIT's uddannelsesaktiviteter styrkes med henblik på at fremme innovation og iværksætteri gennem målrettet uddannelse. Et stærkere fokus på udvikling af menneskelig kapital baseres på udvidelsen af EIT's VIF'ers eksisterende uddannelsesprogrammer med henblik på fortsat at tilbyde studerende og professionelle studieplaner af høj kvalitet, der er baseret på innovation, kreativitet og iværksætteri i overensstemmelse med især Unionens strategier for industri og færdigheder. Dette kan omfatte forskere og innovatorer, der støttes under andre dele af programmet, især MSCA. EIT støtter ligeledes moderniseringen af videregående uddannelsesinstitutioner i hele Europa og deres integrering i innovationsøkosystemerne ved at stimulere og øge deres iværksætterpotentiale og -evner og tilskynde dem til bedre at foregribe efterspørgslen efter nye færdigheder.

Hovedlinjer

- a) Udvikling af innovative studieplaner under hensyntagen til samfundets og industriens fremtidige behov og tværgående programmer til studerende, iværksættere og professionelle i og uden for Europa, hvor specialviden og sektorspecifik viden kombineres med innovationsorienterede færdigheder og iværksætterfærdigheder såsom højteknologiske færdigheder inden for digitale og bæredygtige, centrale støtteteknologier
- b) Styrkelse og udvidelse af EIT-mærket med henblik på at forbedre synligheden og anerkendelsen af EIT's uddannelsesprogrammer baseret på partnerskaber mellem forskellige videregående uddannelsesinstitutioner, forskningscentre og virksomheder, samtidig med at dets overordnede kvalitet forbedres ved at tilbyde et learning by doing-studieplaner og målrettet uddannelse inden for iværksætteri såvel som international, interorganisatorisk og tværfaglig mobilitet
- c) Udvikling af innovation og iværksætterkapacitet i de videregående uddannelsesinstitutioner ved anvendelse og fremme af EIT-samfundets ekspertise med hensyn til at forbinde uddannelse, forskning og erhvervsliv
- d) Styrkelse af den rolle, som EIT's alumnefællesskab spiller som rollemodel for nye studerende og som stærkt instrument til formidling af EIT's effekt.

2.3. Nye markeds løsninger for at imødegå globale udfordringer

EIT faciliterer, støtter og styrker iværksættere, innovatorer, forskere, undervisere, studerende og andre innovationsaktører, samtidig med, at kønsmainstreaming sikres, så de arbejder sammen i tværfaglige teams om at udvikle idéer og omsætte dem til både trinvis og disruptive innovationer. Aktiviteterne er karakteriseret ved en tilgang med åben innovation og af grænseoverskridende karakter med fokus på at inddrage de relevante videntrekantaktiviteter, der er vigtige for at gøre dem til en succes (f.eks. kan projektledere forbedre deres adgang til særligt kvalificerede kandidater, førende brugere, opstartsvirksomheder med innovative idéer, firmaer uden for Unionen med relevante komplementære aktiver etc.).

Hovedlinjer

- a) Støtte til udvikling af nye produkter, tjenester og markedsmuligheder, hvor videntrekantens aktører samarbejder om at finde løsninger på globale udfordringer.
- b) Fuld integration af hele innovationsværdikæden: fra studerende til iværksætter, fra idé til produkt, fra laboratorium til kunde. Dette omfatter støtte til opstartsvirksomheder og opskalingsvirksomheder.

- c) Levering af tjenester og støtte på højt niveau til innovative virksomheder, herunder teknisk bistand til finjustering af produkter og tjenester, omfattende mentorordninger, støtte til at sikre målkunder og rejse kapital for hurtigt at kunne nå markedet og sætte skub i deres vækst.

2.4. Synergier og merværdi inden for rammerne af programmet

EIT øger sine bestræbelser på at udnytte synergier og komplementariteter mellem eksisterende VIF'er og med forskellige aktører og initiativer på både EU-niveau og globalt niveau og udvider sit netværk af organisationer, som det samarbejder med på både strategisk og operationelt plan og undgår samtidig overlappinger.

Hovedlinjer

- a) Tæt samarbejde med EIC og InvestEU-programmet om at ensrette den støtte (dvs. finansiering og tjenester), der tilbydes innovative foretagender i både opstarts- og opskalingsfasen, navnlig via VIF'er.
 - b) Planlægning og gennemførelse af EIT-aktiviteter med henblik på at maksimere synergier og komplementariteter med andre dele af programmet.
 - c) Samarbejde med medlemsstater på både nationalt og regionalt niveau, indlede en struktureret dialog og koordineringsindsats for at skabe synergier med nationale og regionale initiativer, herunder strategier for intelligent specialisering, med det formål at indkredse, dele og formidle god praksis og erfaring, evt. gennem gennemførelsen af »de europæiske innovationsøkosystemer«, med det formål at indkredse, dele og formidle bedste praksis og erfaringer.
 - d) Deling og formidling af innovative praksisser og erfaringer i hele Europa og andre steder i verden for derved at bidrage til innovationspolitikken i Europa i koordinering med andre dele af programmet.
 - e) Tilvejebringelse af input til innovationspolitiske drøftelser og bidrag til udformningen og gennemførelsen af Unionens politiske prioriteter ved fortsat at arbejde sammen med alle relevante tjenestegrene inden for Kommissionen, andre EU-programmer og deres interessenter og yderligere udforske mulighederne inden for initiativer til gennemførelse af politikker.
 - f) Udnyttelse af synergier med andre EU-programmer, herunder dem, der støtter udviklingen af menneskelig kapital og innovation (f.eks. COST, ESF+, EFRU, Erasmus+, Et Kreativt Europa, COSME Plus/det indre marked, InvestEU-programmet).
 - g) Bygge strategiske alliancer med centrale innovationsaktører både i og uden for Unionen og støtte VIF'erne i at udvikle samarbejde og forbindelser med vigtige videntrekantpartnere fra tredjelande med det mål at åbne nye markeder for VIF-støttede løsninger og tiltrække finansiering og talenter fra udlandet. Tredjelands deltagelse skal fremmes med hensyn til principperne om gensidighed og gensidige fordele.
-

BILAG III

EUROPÆISKE PARTNERSKABER

Europæiske partnerskaber udvælges og gennemføres, overvåges, evalueres, udfases eller fornyes efter følgende kriterier:

1. Udvalgelse

Dokumentation for, at det europæiske partnerskab mere effektivt vil opfylde programmets tilknyttede målsætninger gennem inddragelse af og engagement fra partnere, navnlig med hensyn til at skabe tydelige effekter for Unionen og dets borgere, navnlig med henblik på at skabe resultater i henseende til de globale udfordringer og FoI-målsætningerne, sikre Unionens konkurrenceevne og bæredygtighed og bidrage til at styrke EFR og, hvor det er relevant, internationale forpligtelser.

Deltagelse af mindst 40 % af medlemsstaterne er obligatorisk, hvor der er tale om institutionaliserede europæiske partnerskaber i henhold til artikel 185 i TEUF.

- a) Det europæiske partnerskabs kohærens og synergier inden for Unionens FoI-landskab, i videst muligt omfang i henhold til reglerne i programmet.
- b) Det europæiske partnerskabs gennemsigtighed og åbenhed angående fastsættelse af prioriteter og målsætninger med hensyn til forventede resultater og effekter og angående inddragelse af partnere og interessenter fra hele værdikæden, fra forskellige sektorer, baggrunde og fagområder, også på internationalt plan, hvor dette er relevant, og uden at forstyrre den europæiske konkurrenceevne; klare ordninger om fremme af SMV'ers deltagelse og om formidling og udnyttelse af resultater, navnlig fra SMV'ernes side, herunder gennem formidlingsorganisationer.
- c) Forudgående påvisning af det europæiske partnerskabs additionalitet og retningsvirkning, herunder en fælles strategisk vision for formålet med det europæiske partnerskab. Denne vision omfatter navnlig:
 - i) fastsættelse af målbare forventede udfald, resultater og effekter inden for bestemte tidsrammer, herunder den væsentlige økonomiske og/eller samfundsmæssige værdi for Unionen
 - ii) påvisning af forventede kvalitative og betydelige kvantitative løftestangsvirkninger, herunder en metode til måling af centrale indikatorer for præstationer
 - iii) tilgange, der sikrer fleksibilitet med hensyn til gennemførelsen og tilpasning til skiftende politiske, samfundsmæssige eller markedsmæssige behov eller videnskabelige fremskridt for at øge politikkoherensen mellem det regionale og det nationale plan og EU-planen
 - iv) exitstrategier og foranstaltninger til udfasning fra programmet.
- d) Forudgående påvisning af partnernes langsigtede engagement, herunder en minimumsandel af offentlige og/eller private investeringer.

For institutionaliserede europæiske partnerskaber, der er oprettet i overensstemmelse med artikel 185 eller 187 i TEUF, udgør de finansielle bidrag og/eller bidrag i naturallier fra andre partnere end Unionen mindst 50 % og kan udgøre op til 75 % af det europæiske partnerskabs aggregerede budgetforpligtelser. For sådanne institutionaliserede europæiske partnerskaber har en andel af bidraget fra andre partnere end Unionen form af finansielle bidrag. For andre partnere end Unionen og deltagende stater bør finansielle bidrag primært sigte mod at dække administrative omkostninger samt samordning, støtte og andre ikkekonkurrencemæssige aktiviteter.

2. Gennemførelse:

- a) Systemisk tilgang sikrer medlemsstaternes aktive og tidlige inddragelse og opfyldelsen af det europæiske partnerskabs forventede effekter via en fleksibel gennemførelse af fælles aktioner med en høj EU-merværdi, der også rækker videre end fælles indkaldelser af forslag angående FoI-aktiviteter, blandt andet i relation til markedet, lovgivning eller indarbejdelse i politikker.
- b) Passende foranstaltninger, der sikrer åbenhed og gennemsigtighed i forbindelse med gennemførelsen af initiativet, navnlig hvad angår fastsættelse af prioriteter og deltagelse i indkaldelser af forslag, oplysninger om, hvordan forvaltningen fungerer, Unionens synlighed, kommunikation og opsøgende foranstaltninger, formidling og udnyttelse af resultater, herunder en tydelig åben adgang/brugerorienteret strategi i værdikæden; passende foranstaltninger til oplysning af SMV'er og fremme af deres deltagelse.

- c) Samordning eller fælles aktiviteter med andre relevante FoI-initiativer for at sikre det bedst mulige niveau af sammenkoblinger og sikre effektive synergier, bl.a. for at overvinde potentielle hindringer for gennemførelse på nationalt plan og øge omkostningseffektiviteten.
 - d) Forpligtelser med hensyn til finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier fra hver enkelt partner i overensstemmelse med nationale bestemmelser i hele initiativets varighed.
 - e) For institutionaliserede europæiske partnerskabers vedkommende adgang for Kommissionen til resultaterne og andre oplysninger vedrørende aktionen med henblik på at udvikle, gennemføre og overvåge EU-politikker eller -programmer.
3. Overvågning:
- a) Et overvågningssystem i overensstemmelse med artikel 50 til at spore fremskridt hen imod opfyldelsen af specifikke politiske målsætninger, resultater og centrale indikatorer for præstationer, der muliggør en vurdering af resultater og effekt over tid samt potentielle behov for korrigerende foranstaltninger.
 - b) Periodisk særskilt rapportering om kvantitative og kvalitative løftestangsvirkninger, herunder om forpligtede og faktisk ydede finansielle bidrag og bidrag i naturalier, synlighed og positionering i den internationale kontekst samt privatsektorinvesteringers effekt med hensyn til FoI-relaterede risici.
 - c) Nærmere oplysninger om evalueringsprocessen og resultaterne fra alle indkaldelser af forslag inden for europæiske partnerskaber, der skal stilles rettidigt til rådighed og gøres tilgængelige i en fælles e-database.
4. Evaluering, udfasning og fornyelse:
- a) Evaluering af opnået effekt på EU-plan og nationalt plan i forhold til fastsatte mål og centrale indikatorer for præstationer, som indgår i den programevaluering, der er fastsat i artikel 52, herunder en vurdering af de mest effektive politiske interventionsmåder for eventuelle fremtidige aktioner; og positioneringen af en eventuel fornyelse af et europæisk partnerskab i det samlede europæiske partnerskabslandskab og dets politiske prioriteter
 - b) I mangel af fornyelse passende foranstaltninger, der sikrer udfasning af programmets finansiering ifølge de betingelser og den frist, der på forhånd er aftalt med de retligt forpligtede partnere, uden at dette berører en eventuel fortsat tværnational finansiering fra nationale programmer eller andre EU-programmer, og uden at det berører private investeringer og igangværende projekter.
-

BILAG IV

SYNERGIER MED ANDRE EU-PROGRAMMER

Synergier med andre EU-programmer er baseret på komplementaritet mellem programmernes udformning og målsætninger og på, at finansieringsreglerne og -processerne er forenelige på gennemførelsesniveau.

Finansiering fra programmet må kun anvendes til at finansiere FoI-aktiviteter. Den strategiske planlægning skal sikre overensstemmelse mellem prioriteterne for de forskellige EU-programmer og sammenhængende finansieringsmuligheder i de forskellige faser af FoI-cyklussen. Missioner og europæiske partnerskaber skal bl.a. drage fordel af synergier med andre EU-programmer og -politikker.

Udrulning af forskningsresultater og innovative løsninger, der er udviklet som led i programmet, skal faciliteres med støtte fra andre EU-programmer, navnlig gennem strategier for formidling og udnyttelse, overførsel af viden, supplerende og kumulative finansieringskilder samt ledsagende politikforanstaltninger. Finansiering af FoI-aktiviteter skal nyde godt af harmoniserede regler, der er udformet med henblik på at sikre EU-merværdi, undgå overlapninger med forskellige EU-programmer og opnå maksimal effektivitet og administrativ forenkling.

Følgende punkter indeholder nærmere oplysninger om, hvordan disse synergier mellem programmet og de forskellige EU-programmer skal finde anvendelse:

1. Synergier med Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) under den fælles landbrugspolitik skal sikre, at:
 - a) FoI-behovene i Unionens landbrugssektor og landdistrikter identificeres, f.eks. inden for rammerne af det europæiske innovationspartnerskab om »landbrugets produktivitet og bæredygtighed«, og tages i betragtning i både programmets strategiske planlægning og arbejdsprogrammerne
 - b) den fælles landbrugspolitik udnytter FoI-resultater bedst muligt og fremmer anvendelse, gennemførelse og udrulning af innovative løsninger, herunder løsninger fra projekter, der finansieres af rammeprogrammerne for FoI, fra det europæiske innovationspartnerskab om »landbrugets produktivitet og bæredygtighed« og relevante VIF'er under EIT
 - c) ELFUL støtter indførelse og formidling af viden og løsninger hidrørende fra programmets resultater med henblik på en mere dynamisk landbrugssektor og nye muligheder for udvikling af landdistrikterne.
2. Synergier med Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF) skal sikre, at:
 - a) programmet og EHFAF er tæt indbyrdes forbundne, da Unionens FoI-behov inden for marin politik og integreret havpolitik udmøntes gennem programmets strategiske planlægning
 - b) EHFAF støtter indførelse af nye teknologier og innovative produkter, processer og tjenester, navnlig dem, der er et resultat af programmet på områderne marin og integreret havpolitik, EHFAF også fremmer dataindsamling, -behandling og -overvågning og formidler relevante aktioner, der støttes inden for rammerne af programmet, hvilket på sin side bidrager til gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, EU's integrerede havpolitik, international havforvaltning og internationale forpligtelser.
3. Synergier med Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) skal sikre, at:
 - a) ordninger for alternativ og kumulativ finansiering fra EFRU og programmet støtter aktiviteter, der slår bro mellem navnlig strategier for intelligent specialisering og topkvalitet inden for FoI, herunder fælles tværregionale/tværnationale programmer og paneuropæiske forskningsinfrastrukturer, med henblik på at styrke EFRU og bidrage til at nå SDG'erne
 - b) EFRU bl.a. fokuserer på at udvikle og styrke regionale og lokale FoI-økosystemer, netværk og industriel omstilling, herunder støtte til opbygning af FoI-kapaciteter, til udbredelse af resultater og til indførelse af nye teknologier og innovative og klimavenlige løsninger fra rammeprogrammerne for FoI via EFRU.

4. Synergier med Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) skal sikre, at:
 - a) ESF+ gennem nationale eller regionale programmer kan integrere og opskalere innovative studieplaner med støtte fra programmet med henblik på at udstyre borgerne med de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at leve op til nye krav på arbejdsmarkedet
 - b) ordninger for alternativ og kombineret finansiering fra ESF+ kan anvendes til at støtte programmets aktiviteter, der fremmer udvikling af den menneskelige kapital inden for FoI, med henblik på at styrke EFR
 - c) ESF+ integrerer innovative teknologier og nye forretningsmodeller og løsninger, navnlig dem, der er et resultat af programmet, for således at bidrage til innovative, effektive og bæredygtige sundhedssystemer og facilitere europæiske borgeres adgang til bedre og sikrere sundhedspleje.
5. Synergier med EU4Health-programmet skal sikre, at:
 - a) Unionens FoI-behov inden for sundhed identificeres og fastlægges gennem programmets strategiske planlægning
 - b) EU4Health-programmet bidrager til at sikre den bedst mulige anvendelse af forskningsresultater, navnlig dem, der er et resultat af programmet.
6. Synergier med Connecting Europe-faciliteten (CEF) skal sikre, at:
 - a) FoI-behovene inden for transport, energi og den digitale sektor i Unionen identificeres og fastlægges gennem programmets strategiske planlægning
 - b) CEF støtter en storstilet indførelse og udrulning af innovative nye teknologier og løsninger inden for transport, energi og digitale fysiske infrastrukturer, navnlig dem, der er et resultat af rammeprogrammerne for FoI
 - c) udveksling af oplysninger og data mellem programmet og CEF-projekter faciliteres, f.eks. ved at sætte fokus på teknologier fra programmet med en betydelig markedsmodenhed, som kan udrulles yderligere via CEF.
7. Synergier med programmet for et digitalt Europa (DEP) skal sikre, at:
 - a) hvor flere tematiske områder, der indgår i programmet og DEP, konvergerer, er den type af aktioner, der skal støttes, og deres forventede resultater og interventionslogik forskellige og komplementære
 - b) FoI-behovene i relation til programmets digitale aspekter identificeres og fastlægges gennem dets strategiske planlægning; dette omfatter f.eks. FoI med henblik på højtydende databehandling, kunstig intelligens, cybersikkerhed, distributed ledger-teknologier, kvanteteknologier, hvor digitale teknologier kombineres med andre støtteteknologier og ikketeknologiske innovationer, støtte til opskalering af virksomheder, som indfører banebrydende innovationer (hvoraf mange kombinerer digitale og fysiske teknologier) samt støtte til digitale forskningsinfrastrukturer
 - c) DEP fokuserer på storstilet digital kapacitets- og infrastrukturobygning inden for f.eks. højtydende databehandling, kunstig intelligens, cybersikkerhed, distributed ledger-teknologier, kvanteteknologier og højtudviklede digitale færdigheder med henblik på bred indførelse og udrulning i hele Unionen af kritiske eksisterende eller afprøvede innovative digitale løsninger inden for en EU-ramme på områder af almen interesse (såsom sundhed, offentlig forvaltning, retsvæsen og uddannelse) eller markedssvigt (såsom digitalisering af virksomheder, navnlig SMV'er), og at DEP først og fremmest gennemføres gennem koordinerede og strategiske investeringer med medlemsstaterne, navnlig gennem fælles offentlige udbud, ved digital kapacitet, der skal deles i hele Unionen, og ved EU-dækkende aktioner, der støtter interoperabilitet og standardisering som led i udviklingen af det digitale indre marked
 - d) DEP-kapacitet og -infrastruktur stilles til rådighed for FoI-samfundet, herunder aktiviteter, som støttes under programmet, også afprøvning, forsøg og demonstration på tværs af alle sektorer og fagområder
 - e) nye digitale teknologier, der udvikles gennem programmet, gradvist indføres og udrulles af DEP
 - f) programmets initiativer til udvikling af færdigheds- og kompetenceplaner, herunder dem, der udvikles i EIT's relevante VIF'er, suppleres af støtte fra DEP til kapacitetsopbygning inden for højtudviklede digitale færdigheder
 - g) der findes solide koordineringsmekanismer for strategisk programmering, operationelle procedurer og forvaltningsstrukturer for begge programmer.

8. Synergier med programmet for det indre marked skal sikre, at:
 - a) programmet for det indre marked afhjælper de markedssvigt, der påvirker SMV'er, og fremmer iværksætterier samt virksomhedsoprettelse og -vækst og, at der er komplementaritet mellem programmet for det indre marked og aktionerne inden for rammerne af både EIT og EIC for innovative virksomheder samt inden for støttetjenester til SMV'er, navnlig når markedet ikke tilvejebringer en levedygtig finansiering
 - b) Enterprise Europe-netværket ud over andre eksisterende SMV-støttestrukturer (f.eks. nationale kontaktpunkter, innovationsagenturer, digitale innovationsknudepunkter, kompetencecentre og væksthuse) kan tjene til at levere støttetjenester under programmet, herunder EIC.
9. Synergier med LIFE-programmet for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) skal sikre, at:
 - a) FoI-behovene med henblik på at håndtere miljø-, klima- og energiudfordringer i Unionen identificeres og fastlægges gennem programmets strategiske planlægning.
 - b) LIFE fortsat fungerer som en katalysator for gennemførelsen af Unionens miljø-, klima- og, på relevante områder, energipolitik og -lovgivning, bl.a. ved at indføre og anvende FoI-resultater fra programmet og bidrage til, at de udrulles i national, interregional og regional skala, hvor dette kan medvirke til at tackle spørgsmål vedrørende miljø, klima eller omstilling til ren energi. LIFE tilskynder navnlig fortsat til synergier med programmet gennem tildeling af en bonus i forbindelse med evalueringen af forslag, som omhandler anvendelse af resultater fra programmet.
 - c) LIFE-standardindsatsprojekter støtter udvikling, afprøvning eller demonstration af egnede teknologier eller metoder til gennemførelse af Unionens miljø- og klimapolitik, som efterfølgende kan udrulles i stor skala, finansieret af andre kilder, herunder af programmet. EIT samt EIC kan yde støtte til opskalering og kommercialisering af nye banebrydende idéer, der kan være et resultat af gennemførelsen af LIFE-projekter.
10. Synergier med Erasmus+ skal sikre, at:
 - a) kombinerede ressourcer fra programmet, herunder fra EIT, og Erasmus+ anvendes til at støtte aktiviteter, der har til formål at styrke, modernisere og forandre europæiske videregående uddannelsesinstitutioner. Programmet supplerer, hvor det er relevant, Erasmus+ støtte til initiativet Europauniversiteter i dets forskningsdimension som led i udviklingen af nye fælles og integrerede langsigtede og bæredygtige strategier for uddannelse, FoI, der er baseret på tværfaglige og tværsektorielle tilgange, med henblik på at virkeliggøre videntrekanten; EIT's aktiviteter kan supplere de strategier, der skal gennemføres af initiativet Europauniversiteter
 - b) programmet og Erasmus+ fremmer integration af uddannelse og forskning ved at bistå videregående uddannelsesinstitutioner med at formulere og etablere fælles uddannelses-, FoI-strategier og -netværk, ved at informere uddannelsessystemer, lærere og undervisere om de seneste forskningsresultater og -praksisser og ved at tilbyde alle studerende og ansatte inden for videregående uddannelse, navnlig forskere, aktiv forskningserfaring og støtte andre aktiviteter, som integrerer videregående uddannelse og FoI.
11. Synergier med Unionens rumprogram skal sikre, at:
 - a) FoI-behovene i Unionens rumprogram og i leverandør- og aftagerleddet af rumsektoren i Unionen identificeres og fastlægges i forbindelse med programmets strategiske planlægning; rumforskningsaktioner, der gennemføres via programmet, gennemføres med hensyn til udbud og juridiske enheders støtteberettigelse i overensstemmelse med Unionens rumprogram, hvor det er relevant
 - b) rumdata og -tjenester, som Unionens rumprogram stiller til rådighed som et offentligt gode, anvendes til at udvikle banebrydende løsninger gennem FoI, herunder i programmet, navnlig for så vidt angår bæredygtige fødevarer og naturressourcer, klimaovervågning, atmosfære, jord-, kyst- og havmiljø, intelligente byer, opkoblet og automatiseret mobilitet, sikkerhed og katastrofehåndtering
 - c) data- og informationsadgangstjenester inden for rammerne af Copernicus bidrager til EOSC og dermed faciliterer forskeres, videnskabsfolks og innovatorers adgang til Copernicusdata; forskningsinfrastrukturer, navnlig netværk for in situ-observation, udgør væsentlige elementer i den in situ-observationsinfrastruktur, som danner grundlag for Copernicustjenester, og drager på deres side nytte af oplysninger, som produceres af Copernicustjenester.

12. Synergier med instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (NDICI) og instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA III) skal sikre, at:
 - a) FoI-behovene på områderne NDICI og IPA III identificeres gennem programmets strategiske planlægning i overensstemmelse med SDG'erne
 - b) programmets FoI-aktiviteter, med deltagelse af tredjelande og målrettede internationale samarbejdsaktioner, tilstræber tilpasning til og sammenhæng med sideløbende markedsindførelses- og kapacitetsopbygningsaktioner inden for rammerne af NDICI og IPA III baseret på en fælles fastlæggelse af behov og af interventionsområder.
13. Synergier med Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for grænseforvaltning skal som led i Fonden for Integreret Grænseforvaltning sikre, at:
 - a) FoI-behovene inden for sikkerhed og integreret grænseforvaltning identificeres og fastlægges gennem programmets strategiske planlægning
 - b) Fonden for Intern Sikkerhed og Fonden for Integreret Grænseforvaltning støtter udrulning af innovative nye teknologier og løsninger, navnlig dem, der er et resultat af rammeprogrammerne for FoI på området sikkerhedsforskning.
14. Synergier med InvestEU-programmet skal sikre, at:
 - a) programmet via blandet finansiering under Horisont Europa og blandet finansiering under EIC yder blandet finansiering til innovatorer karakteriseret ved et højt risikoniveau, og hvortil markedet ikke tilvejebringer en tilstrækkelig og levedygtig finansiering; programmet støtter samtidig en effektiv gennemførelse og forvaltning af den private del af blandet finansiering gennem fonde og formidlere, der støttes af InvestEU-programmet og andre
 - b) finansielle instrumenter til FoI samt SMV'er grupperes sammen inden for rammerne af InvestEU-programmet, navnlig gennem en særlig FoI-tematisk del og gennem produkter, som udrulles inden for rammerne af SMV-delen, for derved at bidrage til at opfylde begge programmets målsætninger og etablere stærke komplementære forbindelser mellem begge programmer
 - c) programmet yder passende støtte for at bidrage til omlægning af projekter, der er egnede til bankfinansiering, som ikke er egnede til EIC-finansiering, hen imod InvestEU-programmet, hvor det er relevant.
15. Synergier med Innovationsfonden i emissionshandelssystemet (»Innovationsfonden«) skal sikre, at:
 - a) Innovationsfonden specifikt er målrettet innovation inden for lavemissionsteknologier og -processer, herunder miljømæssigt sikker CO₂-opsamling og -anvendelse, som bidrager væsentligt til at modvirke klimaændringer, samt produkter, der erstatter kulstofintensive produkter, og som bidrager til at stimulere udformning og drift af projekter, der sigter mod en miljømæssigt sikker opsamling og geologisk lagring af CO₂, samt innovative vedvarende energi- og energioplagingsteknologier og til at skabe mulighed for og tilskynde til »grønnere« produkter
 - b) programmet finansierer udvikling og demonstration af teknologier, herunder banebrydende løsninger, der kan skabe resultater inden for Unionens målsætninger vedrørende klimaneutralitet, energi og industriel omstilling, navnlig gennem programmets søjle II- og søjle III-aktiviteter
 - c) Innovationsfonden, forudsat at dens udvælgelses- og tildelingskriterier opfyldes, kan støtte demonstrationsfasen af støtteberettigede projekter, der eventuelt har modtaget støtte fra programmet, og der skal etableres stærke komplementære forbindelser mellem begge programmer.
16. Synergier med mekanismen for en retfærdig omstilling skal sikre, at:
 - a) FoI-behov identificeres gennem programmets strategiske planlægning for at støtte en retfærdig og rimelig omstilling til klimaneutralitet
 - b) udbredelse og udrulning af innovative og klimavenlige løsninger fremmes, navnlig dem, der er et resultat af programmet.
17. Synergier med Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram skal sikre, at:
 - a) programmet og Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram udvikler omfattende aktioner til støtte for uddannelse (herunder MSCA) med henblik på at opretholde og udvikle relevante færdigheder i Europa

- b) programmet og Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram udvikler fælles forskningsaktioner, der fokuserer på tværgående aspekter af sikker og tryk anvendelse af ioniserende stråling til andre formål end elproduktion i sektorer såsom medicin, industri, landbrug, rumfart, klimaændringer, sikkerhed og nødberedskab samt bidrag fra nuklear videnskab
18. Potentielle synergier med Den Europæiske Forsvarsfond skal gavne civil forskning og forsvarsforskning med henblik på at undgå unødvendig overlapning og i overensstemmelse med artikel 5 og artikel 7, stk. 1.
 19. Synergier med programmet Et Kreativt Europa skal fremmes ved at identificere FoI-behov inden for kulturelle og kreative politikker i programmets strategiske planlægning.
 20. Synergier med genopretnings- og resiliensfaciliteten skal sikre, at:
 - a) FoI-behov til støtte for at gøre medlemsstaternes økonomier og samfund mere resiliente og bedre rustet til fremtiden identificeres gennem programmets strategiske planlægning
 - b) der ydes støtte til udbredelse og udrulning af innovative løsninger, navnlig dem, der er et resultat af programmet.
-

BILAG V

CENTRALE INDIKATORER FOR EFFEKTVEJE

Overvågningen af programmets fremskridt med hensyn til opfyldelsen af dets målsætninger, som omhandlet i artikel 3, struktureres med effektveje og tilknyttede centrale indikatorer for effektveje. Indvirkningsvejene skal være tidsfølsomme og afspejle tre supplerende kategorier af effekt, der reflekterer den ikkelineære karakter af FoI-investeringer: den videnskabsrelaterede, den samfundsrelaterede og den teknologiske eller økonomiske effekt. For hver af disse kategorier af virkninger anvendes referenceindikatorer til at spore fremskridt, idet der skelnes mellem kort, mellemlang og lang sigt, herunder efter udløbet af programmets varighed, med mulighed for opdeling, herunder opdeling efter medlemsstater og associerede lande. Disse indikatorer udarbejdes ved hjælp af kvantitative og kvalitative metoder. Programmets enkelte dele bidrager til disse indikatorer i forskelligt omfang og via forskellige mekanismer. Yderligere indikatorer kan anvendes til at overvåge de enkelte dele af programmet, hvor det er relevant.

Mikrodataene bag de centrale indikatorer for effektveje indsamles for alle dele af programmet og for alle gennemførelsesmekanismer på en centralt styret og ensartet måde og med en tilstrækkelig detaljeringsgrad, idet rapporteringsbyrden for støttemodtagerne minimeres.

I tillæg til og ud over de centrale indikatorer for effektveje — næsten i realtid og som en del af de gennemførelses- og forvaltningsdata, der er omhandlet i artikel 50 — indsamles og indberettes data om den optimerede gennemførelse af programmet for styrkelse af EFR, hvilket vil fremme ekspertisebaseret deltagelse fra alle medlemsstater i programmet og fremme samarbejdsforbindelser i europæisk FoI. Dette omfatter overvågning af samarbejdsforbindelser, af netværksanalyse, af data om forslag, ansøgninger, deltagelse, projekter, ansøgere og deltagere (herunder data om typen af organisation såsom civilsamfundsorganisationer, SMV'er og den private sektor), land (såsom en specifik klassifikation for landegrupper som f. eks. medlemsstater, associerede lande og tredjelande), køn, rolle i projektet, videnskabeligt fagområde eller videnskabelig sektor, herunder samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber) og overvågning af graden af klimamainstreaming og dertil knyttede udgifter.

Indikatorer for videnskabsrelaterede effektveje

Programmet forventes at få en videnskabsrelateret effekt, idet der skabes ny viden af høj kvalitet, menneskelige kapital inden for FoI styrkes, og udbredelse af viden og åben videnskab fremmes. Fremskridt på dette område overvåges via referenceindikatorer fastsat for de følgende tre centrale effektveje.

Tabel 1

Effekt for videnskaben	Kortfristet	Mellemløbet	Længerefristet
Ny viden af høj kvalitet skabes	Publikationer — antal fagfællebedømte videnskabelige publikationer, der er et resultat af programmet	Citationer — fagområdeopdelt citationsdatabase over program-relaterede fagfællebedømte videnskabelige publikationer, der er et resultat af programmet	Forskning i verdensklasse — antal og andel af fagfællebedømte publikationer, der er et resultat af projekterne finansieret under programmet, og som udgør centrale bidrag til videnskabelige områder
Styrkelse af menneskelig kapital inden for FoI	Færdigheder — antal forskere, der er involveret i opkvalificeringsaktiviteter i projekter finansieret under programmet (uddannelse, mentorordninger, coaching, mobilitet og adgang til FoI-infrastruktur)	Karriere — antal og andel af opkvalificerede forskere, der deltager i programmet, med øget individuel effekt inden for deres FoI-felt	Arbejdsvilkår — antal og andel af opkvalificerede forskere, der deltager i programmet, med forbedrede arbejdsvilkår, herunder forskeres lønninger

Effekt for videnskaben	Kortfristet	Mellemløbet	Længerefristet
Udbredelse af viden og åben videnskab fremmes	Delt viden — andel af forskningsoutput (åbne data/åben publikation/software osv.), der er et resultat af programmet, og som deles via åben videninfrastruktur	Videnformidling — andel af forskningsoutput, der er et resultat af programmet, hvortil der gives åben adgang, og som aktivt anvendes/citeres	Nye samarbejdsforbindelser — andel af programstøttemodtagere, som har udviklet nye tværfaglige/tværsæktorielle samarbejdsforbindelser med brugere af deres FoI-output, der er et resultat af programmet, hvortil der gives åben adgang

Indikatorer for samfundsrelaterede effektveje

Programmet forventes at få en samfundsmæssig effekt, idet Unionens politiske prioriteter og globale udfordringer, herunder SDG'er, tackles efter principperne i 2030-dagsordenen og målene for Parisaftalen og gennem FoI, der skaber fordele og effekt gennem FoI-missioner, og ved at indførelsen af innovation i samfundet styrkes, hvilket i sidste ende vil bidrage til borgernes trivsel. Fremskridt på dette område overvåges via referenceindikatorer fastsat for de følgende tre centrale effektveje.

Tabel 2

Effekt for samfundet	Kortfristet	Mellemløbet	Længerefristet
Håndtering af Unionens politiske prioriteter og globale udfordringer gennem FoI	Resultater — antal og andel af resultater med sigte på at tackle fastsatte Unionens politiske prioriteter og globale udfordringer (herunder SDG'er) (flerdimensionelle: for hver fastsat prioritet) Blandt andre: antal og andel af klimarelevante resultater med sigte på at opfylde Unionens forpligtelser i henhold til Parisaftalen	Løsninger — antal og andel af innovationer og forskningsresultater vedrørende fastsatte Unionens politiske prioriteter og globale udfordringer (herunder SDG'er) (flerdimensionelle: for hver fastsat prioritet) Blandt andre: antal og andel af klimarelevante innovationer og forskningsresultater, der opfylder Unionens forpligtelser i henhold til Parisaftalen	Fordele — aggregerede anslåede virkninger af anvendelsen/udnyttelsen af programfinansierede resultater med hensyn til at tackle fastsatte Unionens politiske prioriteter og globale udfordringer (herunder SDG'er), bl.a. bidrag til den politiske og lovgivningsmæssige cyklus (f. eks. normer og standarder) (flerdimensionelle: for hver fastsat prioritet) Blandt andre: aggregerede anslåede virkninger af anvendelsen/udnyttelsen af klimarelevante resultater, der er finansieret via programmet, med hensyn til at opfylde Unionens forpligtelser i henhold til Parisaftalen, herunder bidrag til den politiske og lovgivningsmæssige cyklus (f. eks. normer og standarder)
Der skabes fordele og effekt gennem FoI-missioner	FoI-missioners resultater — Resultater i specifikke FoI-missioner (flerdimensionelle: for hver fastsat mission)	FoI-missioners resultater — Resultater af specifikke FoI-missioner (flerdimensionelle: for hver fastsat mission)	FoI-missioners målopfyldelse — Opfyldte mål i specifikke FoI-missioner (flerdimensionelle: for hver fastsat prioritet)

Effekt for samfundet	Kortfristet	Mellemløbet	Længerefristet
Styrket indførelse af FoI i samfundet	Medskabelse — antal og andel af projekter finansieret under programmet, hvor EU-borgere og slutbrugere bidrager til medskabelse af FoI-indhold	Inddragelse — antal og andel af deltagende juridiske enheder, der har indført mekanismer til inddragelse af borgerne og slutbrugere efter afslutningen af projekter finansieret under programmet	Indførelse af samfundsrelateret R&I — indførelse af og opsøgende aktiviteter med hensyn til medskabte videnskabelige resultater og innovative løsninger, der er frembragt under programmet

Indikatorer for teknologiske og økonomiske effektveje

Programmet forventes at få en teknologisk og økonomisk effekt, navnlig i Unionen, idet virksomheds-etablering og -vækst påvirkes, især hvad angår SMV'er, herunder opstartsvirksomheder, hvilket skaber direkte og indirekte beskæftigelse, navnlig i Unionen, og ved at mobilisere investeringer inden for FoI. Fremskridt på dette område overvåges via referenceindikatorer fastsat for de følgende tre centrale effektveje.

Tabel 3

Teknologisk/økonomisk effekt	Kortfristet	Mellemløbet	Længerefristet
Innovationsbaseret vækst genereres	Innovative resultater — antal innovative produkter, processer eller metoder, der er et resultat af programmet (opdelt på type af innovation), og IPR-anvendelser	Innovationer — antal innovationer, der er et resultat af projekter finansieret under programmet (opdelt på type af innovation), herunder fra tildelte intellektuelle ejendomsrettigheder	Økonomisk vækst — etablering, vækst og markedsandele for virksomheder, som har udviklet innovationer under programmet
Skabelse af flere og bedre job	Beskæftigelsesstøtte — antal skabte job og bevarede job (fuldtidsækvivalenter) i deltagende juridiske enheder for det projektet, der finansieres under programmet (opdelt på type af job)	Varig beskæftigelse — tilvækst i antallet af job (fuldtidsækvivalenter) i deltagende retlige enheder efter det projekt, der finansieres under programmet (opdelt på type af job)	Samlet beskæftigelse — antal skabte eller bevarede direkte og indirekte job som følge af formidlingen af programmets resultater (opdelt på type job)
Mobilisering af investeringer i FoI	Saminvestering — omfanget af offentlige og private investeringer, der blev mobiliseret via programmets oprindelige investering	Opskalering — omfanget af offentlige og private investeringer, der blev mobiliseret med henblik på at udnytte eller opskalere programmets resultater	Bidrag til »3 %-målet« — programmets bidrag til Unionens fremskridt hen imod målet om 3 % af BNP

BILAG VI

OMRÅDER FOR MULIGE MISSIONER OG OMRÅDER FOR MULIGE INSTITUTIONALISEREDE EUROPÆISKE PARTNERSKABER, DER ETABLERES I HENHOLD TIL ARTIKEL 185 ELLER 187 I TEUF

I overensstemmelse med artikel 8 og 12 i denne forordning er områderne for mulige missioner og mulige europæiske partnerskaber, der skal etableres i henhold til artikel 185 eller 187 i TEUF, fastsat i dette bilag.

I. Områder for mulige missioner:

- Missionsområde 1: Tilpasning til klimaændringer, herunder samfundsmæssig omstilling.
- Missionsområde 2: Kræft.
- Missionsområde 3: Sunde oceaner, have og kystfarvande og indvande.
- Missionsområde 4: Klimaneutrale og intelligente byer.
- Missionsområde 5: Jordens sundhed og fødevarer.

Hver mission følger de principper, der er fastsat i artikel 8, stk. 4, i denne forordning.

II. Områder for mulige institutionaliserede europæiske partnerskaber på grundlag af artikel 185 eller 187 i TEUF:

- Partnerskabsområde 1: Hurtigere udvikling og sikrere brug af sundhedsinnovationer til europæiske patienter samt global sundhed.
- Partnerskabsområde 2: Fremme af centrale digitale teknologier og støtteteknologier og brugen heraf, herunder, men ikke begrænset til, nye teknologier såsom kunstig intelligens, fotonik og kvanteteknologier.
- Partnerskabsområde 3: Europæisk lederskab inden for metrologi, herunder et integreret metrologisystem.
- Partnerskabsområde 4: Fremme af konkurrenceevnen, sikkerheden og miljøpræstationerne for Unionens lufttrafik, luftfart og jernbaner.
- Partnerskabsområde 5: Bæredygtige, inkluderende og cirkulære biobaserede løsninger.
- Partnerskabsområde 6: Hydrogenteknologier og teknologier til lagring af bæredygtig energi, som har lavere miljøaftryk og mindre energiintensiv produktion.
- Partnerskabsområde 7: Rene, sammenkoblede, samarbejdsorienterede, autonome og automatiserede løsninger på fremtidige mobilitetsbehov for mennesker og varer.
- Partnerskabsområde 8: Innovative og FoU-intensive SMV'er.

Processen med at vurdere behovet for et institutionaliseret europæisk partnerskab inden for et af de ovennævnte partnerskabsområder kan resultere i et lovgivningsforslag i overensstemmelse med Kommissionens initiativret. Derudover kan det pågældende partnerskabsområde også være underlagt et europæisk partnerskab i henhold til denne forordnings artikel 10, stk. 1, litra a) eller b), eller blive gennemført ved andre indkaldelser til forslag inden for rammerne af dette program.

Da de mulige områder for institutionaliserede europæiske partnerskaber dækker brede tematiske områder, kan de på grundlag af de anslåede behov gennemføres ved hjælp af mere end et europæisk partnerskab.